BBC

ROŚLINNE NOWOŚCI • LISTA PRAC NA KONIEC ROKU

Listopad/Grudzień 6 (42)/2021

Gardeners' World

EDYCJA POLSKA

Święta bez plastiku

Piękny ogród **po sezonie**

40+ prezentów nie tylko dla ogrodników

10+ książek na zimowe wieczory

- ✔ naturalne wianki
- ✔ ekodekoracje
- ✔ żywa bombka

CIĘCIE przed zimą

Listopad-grudzień 6/2021
cena 14,90 zł (w tym 8% VAT)
ISSN 2391-8381 Indeks 403636
06
9 772391 838111

Szczęśliwe doniczkowe
Adam podpowiada, jak zapewnić roślinom najlepsze warunki

Matka Ziemia
Carol odkrywa sekrety gleby i życia pod naszymi stopami

Lockdown
Monty przekonuje, dlaczego tak bardzo potrzebujemy ogrodów

epress.pl 9f60c0dba8

Elkamino Dom

Płytki na tarasy, schody, ściany, podłogi, parapety

Firma Roku 2020

www.elkaminodom.pl

e-mail: biuro@elkaminodom.pl ➤ tel. 46 856 40 40 ➤ fax 22 724 42 25 ➤ tel. kom. 509 477 770, 509 477 779

eprasa.pl 9f60c0dba8

Prenumerata

Gardeners` World. Edycja Polska to wydanie licencyjne największego brytyjskiego magazynu ogrodniczego BBC Gardeners' World Magazine. W polskiej edycji dzielimy się z wami naszymi odkryciami – od inspirujących ogrodów (angielskich i polskich) i zachwycających roślin, po zakupowe wskazówki i podpowiedzi, co zrobić, by ogród był zawsze w kwitnącej formie.

Teraz magazyn Gardeners` World. Edycja Polska jest miesięcznikiem (10 numerów w roku). Zamów prenumeratę bezpiecznie, bez wychodzenia z domu na **www.UlubionyKiosk.pl**. Przesyłka gratis!

- **Prenumerata roczna**
  134,10 zł – 10 wydań,
  w tym 1 numer gratis
- **Prenumerata dwuletnia**
  223,50 zł – 20 wydań,
  w tym 5 numerów gratis

Inne opcje:
- e-prenumerata roczna (PDF)– 95,20 zł
- e-prenumerata dwuletnia (PDF) – 178,50 zł

Jeśli masz pytania, wyślij e-mail na prenumerata@avt.pl.

Welcome

Ogrodnictwo wpływa pozytywnie na zdrowie i szczęście – tak twierdzą nie tylko naukowcy, ale i my – ogrodnicy. Pielęgnowanie roślin przynosi nie tylko im, ale i nam wiele korzyści. Ma pozytywny wpływ na nasze ciało i psychikę, zwłaszcza w niespokojnym czasie pandemii koronawirusa (str. 34). Naturalny rytm ogrodu i roślin działa jak lekarstwo na stres. Pomaga odzyskać równowagę, przynosi ulgę w zmaganiu się z problemami i ułatwia skupienie uwagi na ich rozwiązywaniu. Jeśli miałeś szczęście i spędziłeś tegoroczny lockdown w ogrodzie – doskonale wiesz, co mam na myśli. Pokaż swój zielony zakątek, oazę na balkonie lub dżunglę w domowym biurze. Napisz do nas i opowiedz, jak ogród – rośliny i żyjące w nim stworzenia pomogły Ci przetrwać czas pandemii. Chętnie poznamy i opublikujemy Twoją historię!

Wykorzystaj koniec sezonu, by zaplanować kolejny i wprowadzić zmiany – na lepsze. Skorzystaj z naszych podpowiedzi i posadź na rabatach gwiazdy później jesieni (str. 8-31), które rozbłysną w ostatnich promieniach słońca tego roku. Zatroszcz się o rośliny doniczkowe (str. 68) i wypełnij wnętrza zdrową zielenią, która umili Ci oczekiwanie na sezon ogrodowy. Nie zapomnij też o zbliżających się Świętach i spędź je w otoczeniu natury. Zrezygnuj z plastikowych ozdób i wykorzystaj nasze pomysły na świąteczne ozdoby i dekoracje z naturalnych materiałów zebranych w ogrodzie (str. 50). Pamiętaj, że rośliny to doskonały prezent – samodzielnie przygotowane sadzonki ucieszą każdego, a kolorowe poinsecje doskonale sprawdzą się w roli gwiazd (str. 61). A jeśli brakuje Ci pomysłów, czym obdarować najbliższych, mamy aż 50 propozycji na prezenty, które sprawią przyjemność nie tylko ogrodnikom (str. 122).

Spraw sobie prezent i zamów prenumeratę 10 numerów (str. 121), a otrzymasz Katalog bylin – kwiaty, trawy, paprocie za darmo!

Zdrowych Świąt!

Paweł Romanowski
Redaktor naczelny
pawel.romanowski@avt.pl

Podaruj prezent

Spraw przyjemność wybranej osobie i wyślij jej magazyn Gardeners` World. Edycja Polska za darmo. Przygotowaliśmy dla Was **100 egzemplarzy** bieżącego numeru.

Wystarczy napisać email* na listy@magazyngardenersworld.pl i podać adres osoby, do której mamy wysłać prezent.

*Na Wasze emaile czekamy do końca listopada

Plany na nowy rok

Chcemy jeszcze częściej gościć w Waszych domach, by wypełnić Wasze dłonie i głowy bukietem kwitnących pomysłów. Od nowego roku zmieniamy cykl wydawniczy – z dwumiesięcznika przechodzimy na **10 numerów w roku!**

Jeśli macie pomysły lub sugestie, jak możemy coś udoskonalić lub rozwinąć – dajcie nam znać!

Eksperci Gardeners' World

Monty Don
Ogrodnik-samouk, główny prowadzący Gardeners` World. Entuzjasta psów i upraw ekologicznych, z czytelnikami spotyka się w swoim ogrodzie w Longmeadow.

Carol Klein
Ogrodniczka, łączy występy w telewizji z pisaniem i obowiązkami w jej własnym ogrodzie w Glebe Cottage. Inspiruje nas niezwykłą energią i bogatym doświadczeniem.

Alan Titchmarsh
Autor poczytnych poradników i kilku programów telewizyjnych. Dzieli się bogactwem wiedzy o uprawie roślin, dba o swoje grządki w Hampshire.

Joe Swift
Nagradzany projektant ogrodów, prowadzi pracownię w Londynie. Pisze o wszystkich aspektach ogrodnictwa, dla nas projektuje kwiatowe rabaty.

Adam Frost
Utytułowany architekt krajobrazu, zdobywca wielu nagród na Chelsea Flower Show. Pokazuje, że pielęgnacja ogrodu wcale nie musi być skomplikowana.

eprasa.pl 9f60c0dba8

SPIS TREŚCI

listopad-grudzień 2021

LUBIMY

8 Gwiazdy późnej jesieni
20 Roślinne nowości
26 Pospornice
28 Zwartnice
30 Oryginalną korę

INSPIRACJE

34 Rok w ogrodzie
Refleksje Monty'ego o pandemii
40 Dbajmy o Matkę Ziemię
Carol opowiada o glebie
45 Twarzowe turzyce
Polecane odmiany
68 Szczęśliwe rośliny
Jak dbać o domowe gatunki
73 Graptopetalum
76 Stylowe sukulenty
79 Hoja
82 Doniczka doskonała
Łukasz pomaga ją dobrać
88 Rozmnażanie jest proste
Carol podpowiada, jak to robić
106 Patyki i gałązki
Przepisy Małgorzaty Kalemby-Drożdż
108 Cięcie roślin
Poradnik Marka Lane

WŁASNE UPRAWY

98 Ostatnie zbiory
Porządki i zabezpieczanie grządek
102 Prosto z grządki
Dynia w roli głównej

FAUNA W OGRODZIE

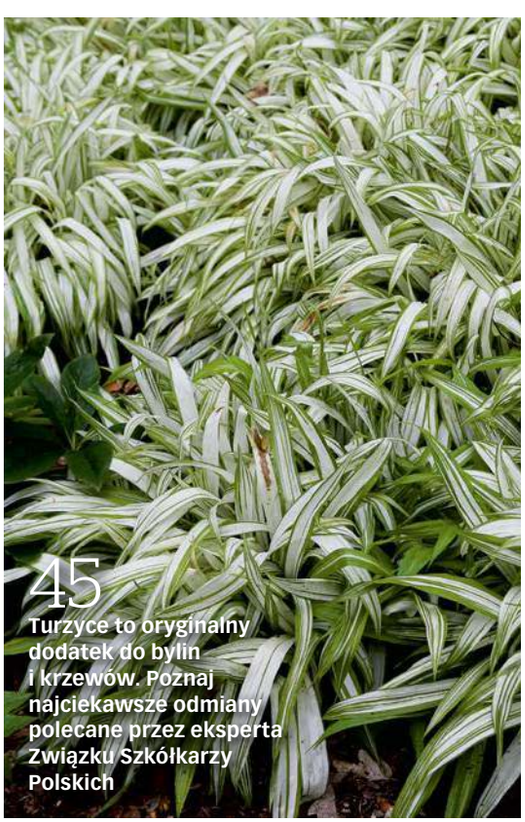
94 Lis
96 Rudzik

FELIETON

32 Cały Monty

34
Rok z lockdownem – Monty opowiada, jak czas pandemii odmienił jego świadomość znaczenia ogrodów dla zdrowia fizycznego i psychicznego, a także dla dzikiej fauny

45
Turzyce to oryginalny dodatek do bylin i krzewów. Poznaj najciekawsze odmiany polecane przez eksperta Związku Szkółkarzy Polskich

79
Egzotyczna hoja przemieni twoje mieszkanie w dżunglę – jej uprawa wcale nie jest skomplikowana

eprasa.pl 9f60c0dba8

TEMATY Z OKŁADKI

8, 30

122

108

50

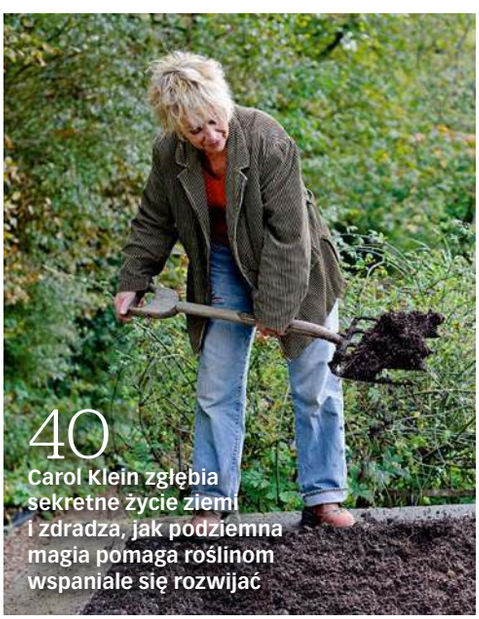
51, 61, 66

Zdjęcie: Bożka Piotrowska

DODATEK SPECJALNY: ZIELONE ŚWIĘTA

50 Eko pomysły na dekoracje
58 Projekty dla dzieci
61 Kompozycje z poinsecjami
66 Bombka z oplątwą

40
Carol Klein zgłębia sekretne życie ziemi i zdradza, jak podziemna magia pomaga roślinom wspaniale się rozwijać

82
Dopasuj doniczki do potrzeb swoich roślin, aby zdrowo rosły i obficie kwitły

96
Późną jesienią rudziki szukają w ogrodzie smacznych jagód. Wypatruj ich i wsłuchaj się w ich melancholijny śpiew

108
Zbliża się zima, więc pora wyciąć zaschnięte rośliny, by zapobiec szkodnikom i chorobom, mówi Mark Lane

Plan działań jesienią

SPRAWY DO ZROBIENIA

110 Posadź drzewo
111 Zbierz pasternak
112 Zbuduj domek dla owadów
113 Podwiąż pnącza
114 Uporządkuj rabaty
115 , 118 Pobierz sadzonki
116 Zbierz selery korzeniowe
117 Przygotuj zimową dekorację
119 Rozwieś karmniki
120 Oczyść plastikowe etykiety

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE, JASON INGRAM, ŁUKASZ SKOP, BOŻKA PIOTROWSKA

eprasa.pl 9f60c0dba8

POŁĄCZ I POSPRZĄTAJ

Jesień to czas porządków! Zanim jednak zabierzemy się do pracy, warto odpowiednio się do niej przygotować. Jeśli nie mamy zbyt dużo miejsca, a potrzebujemy szerokiej gamy narzędzi to doskonałym rozwiązaniem będzie seria QuikFit™.

Zadbaj o trawnik

Grabienie liści i usuwanie mchu to warunek posiadania soczyście zielonej murawy. Do pielęgnacji trawnika doskonale sprawdzą się grabie z wysokiej jakości tworzywa wytrzymałego na wygięcia. Idealnym uzupełnieniem będą małe grabie, które dotrą w każdy zakamarek. Natomiast do usuwania mchu przydadzą się mocne, duże, metalowe grabie lub specjalny skareator.

Sprzątnij posadzki

Idealnym rozwiązaniem do porządkowania nawierzchni są szczotki. Szeroka, wykonana z wysokiej jakości tworzywa, ułatwi skuteczne sprzątanie, a wąska – sprawdzi się podczas porządkowania powierzchni z liści, ziemi, a nawet gruzu. Warto także wybrać specjalną szczotkę do czyszczenia chodnika i usuwania mchów oraz chwastów ze szczelin między płytami. Doskonałym uzupełnieniem będzie skrobak do fug, który pomoże nam zadbać o narożniki budynków i schodów.

Nie zapomnij o rynnach

Dobrze udrożnione rynny to gwarancja sprawnego przepływu deszczówki i ochrona domu przed zalaniem. Z pomocą przychodzi specjalna szczotka do rynien, której końcówki można ustawić pod różnym kątem, dzięki czemu w szybki sposób oczyścimy wszystkie zakamarki. Dwa rodzaje zakończenia – szczotka i skrobak oraz długi teleskopowy trzonek sprawią, że czyszczenie rynien stanie się dziecinne proste.

System Fiskars QuikFit™ to pełna gama narzędzi mocowanych na aluminiowym trzonku, pozwalających wykonywać szereg prac ogrodniczych. Łatwy w obsłudze mechanizm łączenia umożliwia szybką zmianę głowicy. Rozwiązanie to jest łatwe w użyciu i przechowywaniu.

FISKARS

Więcej informacji na stronie:
www.fiskars.com

Polecane narzędzia Fiskars QuikFit™

Grabie do liści metalowe

Duże
Wydajna praca dzięki 20 wytrzymałym, stalowym zębom oraz szerokości 43 cm.

Małe
Do wąskich przestrzeni, dzięki 7 elastycznym zębom oraz szerokości 12 cm.

Grabie do liści z tworzywa

Do usuwania liści i skoszonej trawy. Szerokość 50 cm oraz 25 miękkich, elastycznych zębów.

Szczotki

Duża
Szeroka głowica i miękkie włosie ułatwiają zamiatanie większych powierzchni.

Mała
Długie włókna, które sprawdzą się podczas porządkowania powierzchni z liści lub gruzu.

Szczotka do czyszczenia chodnika

Stalowe włosie ułatwia czyszczenie, a ostrze umożliwia usunięcie głęboko osadzonych chwastów.

Skareator

Do usuwania mchu i filcu z darni. Szerokość 37 cm oraz 21 twardych i sztywnych zębów.

Szczotka do rynien

Połączenie szczotki i skrobaka: szczotka do łatwego usuwania liści, skrobak do usuwania bardziej uporczywych zabrudzeń.

Skrobak do fug

Do usuwania trawy, mchu i chwastów ze szczelin pomiędzy płytami, kostką brukową.

eprasa.pl 9f60c0dba8

FISKARS®
Bez stresu
100%
Szczęścia
Shape your world
fiskars.com

eprasa.pl 9f60c0dba8

“Na Narodzenie Boże
nie chcę róży,
Jak nie chcę w maju
ni śniegu, ni lodu”*

William Shakespeare

Lubimy jesień

Ten grudzień jest inny niż wszystkie. Obawiam się, że wszyscy będziemy musieli trochę ciężej popracować nad wersami „pokój ludziom dobrej woli” czy „a pokój, na ziemi”. Ogrodnicy to jednak istoty stoickie: wszyscy straciliśmy sadzonki, które zjadły ślimaki. Nasze cenne rośliny zostały w pewnym momencie zgniecione przez piłkę lub przeżute przez grasujące wiewiórki. Ale czy poddajemy się, szlochamy i marudzimy? Nic podobnego; uczymy się, idziemy dalej i patrzymy w przyszłość. Nasze ogrody pozwoliły nam przetrwać dość okropny rok, a w perspektywie Nowego Roku wyglądają obiecująco i ekscytująco. Naprzód!

TEKST JAMES ALEXANDER-SINCLAIR
* Przekład Leon Ulrich

GWIAZDA MIESIĄCA

Bluszcz pospolity
(*Hedera helix*)

Przez większą część roku bluszcz ma złą prasę: narzekamy na to, że dusi drzewa, wyrywa spoiny z murów i ogólnie jest irytujący. Tak jest aż do grudnia, kiedy nagle wszyscy zaczynają widzieć dobro: mamy świąteczne kolędy (w jednej z nich bluszcz występuje z ostrokrzewem, ale to ostrokrzew nosi tam koronę) i odświętne wieńce i nagle wszyscy kochamy bluszcz. Wydaje się to trochę niesprawiedliwe, ponieważ bluszcz ma wiele zalet, na przykład izoluje budynki i jest doskonałą rośliną okrywową w trudnych miejscach. Jego owoce – zimowy skarb ptaków – występują tutaj wraz z oszronioną hebe.

Łatwy w uprawie. Sprawdza się zarówno jako pnącze, jak i roślina okrywowa. Rozmnażaj latem przez sadzonki lub odkopując odrosty i przesadzając je do doniczek wypełnionych mieszanką ziemi i piasku.
Wysokość x Szerokość 10 m x 6 m

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE

eprasa.pl 9f660cdba8

PTASIA PRZEKĄSKA

Ciekawi mnie, co rośliny mogą wnieść do ogrodu, ale intrygują mnie także ich nazwy. Kim, zadaję sobie pytanie, byli pani lub pan Cheal, na cześć których nazwano ten piękny i szykowny berberys? Ta ciekawość wiedzie mnie do internetowego tunelu czasoprzestrzennego w poszukiwaniu odpowiedzi, chociaż zamiast tego powinienem robić coś bardziej sensownego. Tym razem, po zmarnowaniu pół godziny, nadal nie mam pojęcia!

Berberys Thunberga (*Berberis thunbergii*) 'Cheal's Scarlet'
Dobrze rośnie w każdej glebie. Ma ciemne liście, ładnie wybarwione jesienią. Jego jagody są atrakcyjne dla ptaków.
W x S 1,5 m x 1,5 m

eprasa.pl 9f60c0dba8

makita

UR100DSAP

DUR191URT3

PEŁNA OFERTA PODKASZAREK

WWW.MAKITA.PL

ZIOŁOWA DOBROĆ

Co byśmy zrobili bez kopru włoskiego? To naprawdę roślina na każdą porę roku. Z puszystych wiosennych liści latem wyłania się jego posągowa i wyprostowana sylwetka wykończona architektonicznymi baldaszkami. Następnie elegancko wkracza w październik i daje nam ostatnią frajdę jako oszroniony szkielet w środku zimy. Jakby tego było mało, w kuchni dodaje potrawom animuszu.

Fenkuł włoski
(*Foeniculum vulgare*)
Łatwy w uprawie, chociaż jeśli się zadomowi, ma tendencję do ekspansywnego samosiewu. Albo wycinaj baldachy z nasionami (pozostawiając kilka na zimę) albo przygotuj się na pielenie.
W x S 2 m x 30 cm

JAGODY W KORONIE

Poruszyliśmy już krótko temat ostrokrzewu, ponieważ jest tą bardziej chwaloną częścią duetu z bluszczem. Jest to roślina pełna symboliki: dla Druidów była symbolem płodności, a w tradycji chrześcijańskiej kolczaste liście reprezentowały Koronę Cierniową. Dla ogrodników jest pożyteczną rośliną zimozieloną, a dla ptaków jej jagody są nieocenionym źródłem pożywienia. Wszyscy wygrywają.

Ostrokrzew Meservy
(*Ilex* x *meserveae*) 'Blue Princess'
Kompaktowa odmiana odpowiednia do mniejszych ogrodów. Nasiona z jagód wykiełkują, ale może im to zająć dwa lub trzy lata.
W x S 2,5 m x 2 m

ZDJĘCIA: JASON INGRAM

eprasa.pl 9f60c0dba8

TRZCINNIK KRÓTKOWŁOSY
(*Calamagrostis brachytricha*)

W nie tak jeszcze odległej przeszłości moglibyśmy wcale nie zobaczyć takiego widoku. Ogrody porządkowało się wczesną jesienią, a byliny przycinało do ziemi, przez co na zimę nie zostawało nic poza zimozielonymi roślinami i skrupulatnie spulchnioną gołą ziemią. Wielka szkoda, bo pozbawiało nas to późnojesiennego przepychu, serwowanego tak jak w tym przypadku przez trzcinnika, a owady, ptaki i małe ssaki traciły pożywienie i schronienia. Tak więc, panie i panowie, postępujcie zgodnie ze złotą zasadą: jeśli coś wygląda okropnie, można to wyciąć. Jeśli nadal błyszczy – sekator do kabury.

W pełnym słońcu trzcinnik zabłyszczy z najlepszej strony. Rozmnażaj przez wysiew nasion lub dziel rośliny wiosną. Zeszłoroczne suche źdźbła wytnij wiosną.
Wysokość x Szerokość 1 m x 50 cm

ZDJĘCIA: JASON INGRAM/SIR HAROLD HILLIER GARDENS

OSTATNIE HURRRA!

Jeśli szukasz ostatniej eksplozji koloru, to już znalazłeś: *Symphyotrichum* (lub *Aster* dla znających go pod poprzednią nazwą), który kwitnie tak późno, że prawie rezygnujesz z czekania na niego oraz imponująco wysoki ostatni ze słoneczników z liśćmi jak nastroszone piórka papużek.

Aster gładki (*Symphyotrichum laeve*) 'Calliope'

Kalliope była mitologiczną muzą elokwencji i poezji epickiej. Mam nadzieję, że byłaby szczęśliwa, że została upamiętniona jako aster. Podziel go co trzy lata, aby utrzymać zdrowe kępy.

W x S 1,5 m x 50 cm

Słonecznik wierzbolistny (*Helianthus salicifolius*)

„Salicifolius" oznacza dokładnie „wierzbolistny". Podziel lub pobierz sadzonki na wiosnę.

W x S 2 m x 70 cm

UDERZENIE GORĄCA

W RHS Garden Wisley rośnie wyjątkowo przystojny ambrowiec. To drzewo jest tak piękne, że warto odwiedzić ogród o tej porze roku tylko po to, aby je zobaczyć. Dlaczego? Ze względu na głębię koloru liści. Zobaczysz w nich odcienie rubinów, mandarynek, wybornego wina, juty, ognisk, granatów, zachodów słońca nad tropikalnymi plażami, pieczoną marchewkę i rumieńce panienek.

Abrowiec balsamiczny (*Liquidambar styraciflua*)

Dostępnych jest wiele różnych odmian ambrowców, w tym formy kolumnowe, które lepiej sprawdzą się w mniejszych ogrodach. Posadź go na słonecznym stanowisku dla intensywnego jesiennego wybarwienia.

W x S 15 m x 10 m

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE/GRAVETYE MANOR;JASON INGRAM/SIR HAROLD HILLIER GARDENS

eprasa.pl 9f60c0dba8

Planta®

na dobre w ogrodzie!

Gil (Pyrrhula pyrrhula)
- mieszanki nasion
- nasiona słonecznika
- ziarna

Szczygieł
(Carduelis carduelis)
- łuskane nasiona słonecznika
- mieszanki nasienne

Sikora modra
(Cyanistes caeruleus)
- karma tłuszczowo-miękka
- posiekane orzechy ziemne
- nasiona słonecznika
- pyzy i kolby

Rudzik zwyczajny, raszka
(Erithacus rubecula)
- karma tłuszczowo-miękka
- mieszanki nasienne
- posiekane orzechy ziemne
- konopie

Wróbel zwyczajny
(Passer domesticus)
- nasiona słonecznika
- posiekane orzechy ziemne
- mieszanki nasion
- pyzy i kule

Dzięcioł duży, dzięcioł pstry większy
(Dendrocopos major)
- karma tłuszczowo-miękka
- posiekane orzechy ziemne
- nasiona słonecznika
- pyzy i kule

Grubodzióbb (Coccothraustes coccothraustes)
- nasiona słonecznika
- orzeszki ziemne
- mieszanki nasion

Kos (Turdus merula)
- karma tłuszczowo-miękka
- posiekane orzechy ziemne
- nasiona słonecznika
- pyzy i kule

Czym dokarmiać dzikie ptaki zimą?

Dowiedz się więcej o dokarmianiu ptaków zimą!

www.planta.pl

Planta Fauna

Planta Fauna to ziarna i mieszanki nasienne, kule, pyzy oraz dzwonki skomponowane według potrzeb żywieniowych ptaków żyjących na wolności.

Planta Sp. z o. o., ul. Wyszyńskiego 16a, 33-100 Tarnów, biuro@planta.pl

www.planta.pl

eprasa.pl 9f60c0dba8

ROZISKRZONE PRZEDSTAWIENIE

„Cóż za urokliwa błotnia" doskonale pasuje na tytuł piosenki w przedstawieniu music-hallowym. Już to widzę: radosny staruszek z kciukami wetkniętymi za szelki wykonujący wariackie shuffle. Ale na szczęście reputacja tego eleganckiego drzewa nigdy nie była splamiona tak prymitywnymi skojarzeniami – szczęśliwie błotnia najbardziej znana jest ze swoich jesiennych barw, które złamią ci serce.

Błotnia leśna (*Nyssa sylvatica*)

Niestety, ci z was, którzy mają alkaliczną glebę, będą musieli szukać jesiennych wrażeń gdzie indziej. Rośnie wolno, a latem jest mało efektowna.

W x S 15 m x 10 m

ROZBŁYSKI

Natura brzydzi się pustymi pojemnikami. Kwiaty jednoroczne się skończyły, a cebulki tkwią pod ziemią, szykując się na przyszły rok, więc potrzebujesz czegoś wesołego, aby wypełnić lukę. Oto dwie energetyczne (spójrz na te jagody!) zimozielone rośliny, które uszczęśliwią cię aż do wiosny.

Koprosma (*Coprosma*) 'Evening Glow'

Pochodząca z Nowej Zelandii koprosma będzie wrażliwa na silne mrozy w zimniejszych obszarach. Im niższa temperatura, tym ciemniejsze liście.

W x S 90 cm x 50 cm

Golteria rozesłana (*Gaultheria procumbens*)

W ślad za różowymi lub białymi kwiatami pojawiają się pulchne szkarłatne jagody – są jadalne, ale niezbyt smaczne. Rozmnażaj przez sadzonki półzdrewniałe.

W x S 40 cm x 50 cm

eprasa.pl 9f60c0dba8

CIOS W NOS

Pamiętasz stary serial telewizyjny o Batmanie? Jeśli nie ty, to na pewno pamięta go twoja mama – był emitowany w latach 60. Występowali w nim Adam West (jako człowiek-nietoperz) i Burt Ward (w roli Robina). Za każdym razem, gdy następowała konfrontacja ze złoczyńcą, ekran wypełniały animowane dymki z napisami „Bum!" lub „Trzask!" Tak właśnie się czuję za każdym razem, gdy jesienią wpadam na ten krzew.

Trzmielina Hamiltona (*Euonymus hamiltonianu*) 'Pink Delight'

Ma wspaniały kolor jesienią: miedziano-różowe liście i jasnoróżowe owoce, które pękają, ukazując ciemnoróżowe nasiona. Przycinaj (jeśli musisz) wczesną wiosną, a sadzonki ukorzeniaj późnym latem.

W x S 3 m x 2 m

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE/WAKEHURST; JASON INGRAM/SIR HAROLD HILLIER GARDENS

KORONKOWA KRÓLEWNA

Kolejna roślina, która dostaje drugie życie po zaschnięciu. Kiedy wyblakną ekstrawaganckie letnie kolory, a jesienne deszcze i wiatry smagają jej biedne, utrudzone gałęzie, ta hortensja podnosi się, otrzepuje i daje zimowy pokaz niezrównanej elegancji. Jako dodatkowy bonus nie tylko zyskujesz ładny widok, ale zostawiając kwiaty na zimę chronisz roślinę przed silnymi mrozami.

Hortensja ogrodowa (*Hydrangea macrophylla*) 'Zorro'
W zależności od ziemi kwiaty mogą być niebieskie (ziemia kwaśna) lub różowe (ziemia zasadowa).
W x S 1,2 m x 1,2 m

ŚWIĄTECZNE BOMBECZKI

W tej chwili nie ma zbyt wielu kwiatów (wszyscy czekamy na falę ranników i przebiśniegów), ale ozdobne owoce mają się nieźle. Dają nam kolorowe plamy w ogrodzie i zapewniają bardzo potrzebne pożywienie dla dzikiej fauny. Jeśli na działce masz miejsce tylko na jedno drzewo, to rajska jabłoń jest doskonałym wyborem: kwitnie wiosną, latem daje cień i cieszy owocami aż do Bożego Narodzenia.

Jabłoń (*Malus*) 'Winter Gold'
Drzewo z kulistą koroną. Najlepiej rośnie w pełnym słońcu, ale poradzi sobie z odrobiną cienia.
W x S 6 m x 6 m

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE, JASON INGRAM

eprasa.pl 9f60c0dba8

Rzeźby Wiatrowe

całoroczne piękno w ogrodzie

AURORA garden

Kinēma oznacza ruch, a ruch to podstawa życia

Wprowadź życie do swojego ogrodu i porusz otaczający Cię świat z użyciem rzeźb wiatrowych. To coś więcej niż wiatraczki ogrodowe! Te niezwykłe ozdoby wprowadzą powiew elegancji i dobrze pojętej ekstrawagancji do Twojej zielonej przystani.

Po więcej inspiracji zajrzyj do sklepu internetowego **www.aurora-garden.pl**, który oferuje nietuzinkowe rozwiązania do ogrodu i na taras.

Izbica, ul. Leszczowa 3, 05-140 Serock, tel. 22 872 55 10, 796 881 848, **sale@aurora-garden.pl**

eprasa.pl 9f60c0dba8

Nowości rządzą!

W dniach 2-3-4 września w Warszawie odbyła się już 28. edycja **Międzynarodowej Wystawy Zieleń to Życie & Flower Expo Polska**. Po dwóch latach przerwy i niepewności związanej z sytuacją epidemiologiczną targi znowu doszły do skutku, łącząc zieloną branżę. Pomimo mniejszego rozmachu wśród wystawców i odwiedzających panowała radosna atmosfera oraz zadowolenie z powrotu do bezpośredniego kontaktu. Największą uwagę zwiedzających i mediów skupiał **Konkurs Roślin Nowości**, a zwłaszcza jego zwycięzcy. Oto oni!

Gdzie kupić

1. i 2. **www.pepinieres-minier.fr** (laurowiśnia i miłorząb)
3. **www.breederplants.nl** (borówka)
4. **www.olszewskiszkolka.pl** (judaszowiec)
5. **www.daglezjaryki.pl** (świerk)
6. **www.zieloneprogi.pl** (funkia)
7. **www.lazuccy.pl** (róża)
8. **www.sosny.pl** (kosodrzewina)

Więcej informacji o wystawie, konkursie i roślinach na: **www.zielentozycie.pl**

ZDJĘCIA: MATERIAŁY PRASOWE, MATERIAŁY KONKURSU ROŚLIN NOWOŚCI, AGENCJA PROMOCJI ZIELENI, KATARZYNA JEZIORSKA

1

ZŁOTY MEDAL Nowości 2021

Laurowiśnia wschodnia (*Prunus laurocerasus*) ‘Miniredia’ PBR

Najmniejsza na rynku, karłowa odmiana laurowiśni, o zwartym, kulistym pokroju. Po 10 latach uprawy osiąga nie więcej niż 1 m średnicy. Roślina tworzy krótkie, silnie rozgałęzione pędy, ma zimozielone, błyszczące, skórzaste liście. Młode przyrosty są pomarańczowo-czerwone, ładnie kontrastują z zielenią starszych liści, co przykuwa uwagę wiosną.

eprasa.pl 9f60c0dba8

2

SREBRNY MEDAL Nowości 2021

Miłorząb dwuklapowy (*Ginkgo biloba*) Gold Flame® 'Desginb2'

Kompaktowe drzewo o wąskim, kolumnowym pokroju i atrakcyjnym ulistnieniu. Tworzy prosty przewodnik oraz krótkie i wzniesione gałęzie boczne. Liście jasnozielone, skórzaste, o kształcie wachlarzowatym, jesienią intensywnie przebarwiają się na kolor żółty. Odmiana męska nie zawiązuje nasion.

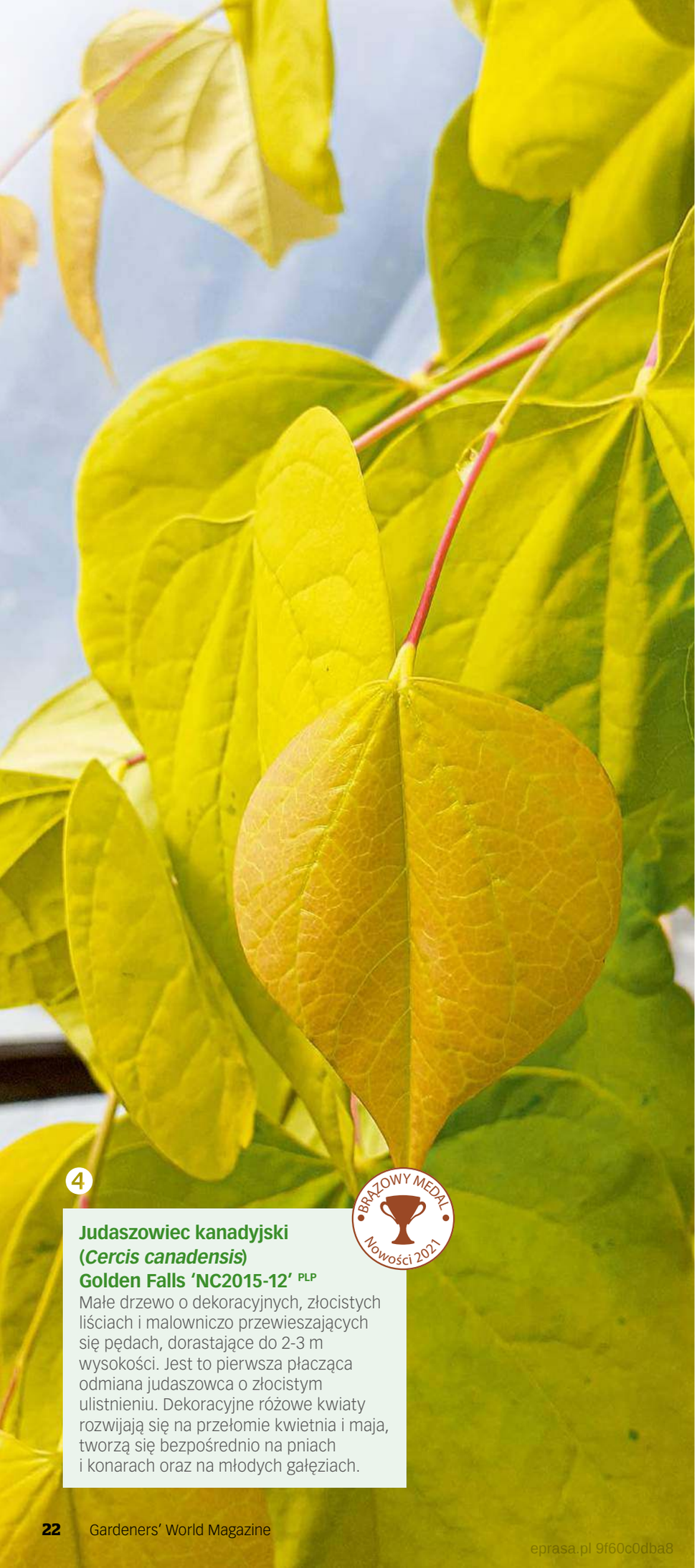

3

SREBRNY MEDAL Nowości 2021

Borówka wysoka (*Vaccinium corymbosum*) Cabernet Splash™ 'VacBri1' PBR

Odmiana borówki amerykańskiej łącząca walory rośliny ozdobnej i użytkowej. Młode liście są czerwono-purpurowe, latem pojawiają się zielone przebarwienia, a jesienią roślina ponownie przebarwiają się na czerwono i purpurowo. Kwiaty białe, w pąkach fioletowe, rozwijają się w kwietniu i maju. Owoce dojrzewają w lipcu i sierpniu.

4

BRĄZOWY MEDAL Nowości 2021

Judaszowiec kanadyjski (*Cercis canadensis*) Golden Falls 'NC2015-12' PLP

Małe drzewo o dekoracyjnych, złocistych liściach i malowniczo przewieszających się pędach, dorastające do 2-3 m wysokości. Jest to pierwsza płacząca odmiana judaszowca o złocistym ulistnieniu. Dekoracyjne różowe kwiaty rozwijają się na przełomie kwietnia i maja, tworzą się bezpośrednio na pniach i konarach oraz na młodych gałęziach.

5

BRĄZOWY MEDAL Nowości 2021

Świerk serbski (*Picea omorika*) 'Golden Rain'

Odmiana o żółtych młodych przyrostach oraz jasnym, limonkowym kolorze starszych igieł. Po 10 latach uprawy drzewo osiąga około 3,5-4 m wysokości, przybierając pokrój regularnego stożka. Drzewo najlepiej prezentuje się sadzone pojedynczo. Z oddali wyróżnia się spośród innych roślin w ogrodzie ciekawą jasną barwą.

eprasa.pl 9f60c0dba8

WYRÓŻNIENIE Nowości 2021

6

Funkia (*Hosta*) GYPSY LEMON ‘PG 12/01’PBR

Odmiana funkii o ozdobnych, trójkolorowych liściach, tworząca kępy do 40 cm wysokości. Charakteryzuje się oryginalnym wybarwieniem blaszek liściowych, które na brzegach są ciemnozielone, dalej mają jasne, białe smugi, a na środku są jasnozielone do żółtych.

WYRÓŻNIENIE Konkurs Internetowy

7

Róża (*Rosa*) INCREDIBLE FRUITY ‘Bozmilefra’PBR

Krzew dorasta do 80 cm wysokości, kwitnie bardzo intensywnie w czerwcu i powtarza kwitnienie w sierpniu. Kwiaty mają 7 cm średnicy, są pełne, ciemnoróżowe, zbudowane średnio ze 138 małych płatków wydzielających owocowy zapach, w smaku przypominających maliny.

WYRÓŻNIENIE Wybór Dziennikarzy

8

Sosna kosodrzewina (*Pinus mugo* subsp. *uncinata*) ‘Tukan’

Odmiana kosodrzewiny o oryginalnie zabarwionych, dwukolorowych igłach. Igły są grube, sztywne, ułożone promieniście wokół pędów. Ich nasady różowieją, zwłaszcza w pobliżu pąków wierzchołkowych, a w okresie mrozu stają się wyraźnie różowo-czerwone.

B·GREEN

„Klasyczna elegancja jest ponadczasowa”

B GREEN to rodzinna firma z wieloletnią tradycją, będąca największym w Europie producentem wyjątkowych doniczek ceramicznych postarzanych wyłącznie naturalnymi metodami.

Marzysz o pięknym ogrodzie, którego wszyscy będą Ci zazdrościć? Postaw na stylowe dodatki, obok których nikt nie przejdzie obojętnie. Nasze ręcznie wykonane donice to naturalny wybór i jakość na lata! Klasyczna elegancja, szeroka gama kształtów, rozmiarów i kolorów zadowoli nawet najbardziej wymagające gusta. Zainspiruj się naszymi produktami i wybierz idealną donicę dla siebie!

Jakość, klasyka, elegancja

Jesteśmy europejskim liderem w produkcji odpornych na mróz donic ceramicznych, betonowych i metalowych, a także całej gamy akcesoriów i dekoracji w stylu Vintage. Specjalizujemy się w ceramice patynowanej – „rustykalnej”, której wygląd jest naszym znakiem rozpoznawczym. Stawiamy na oryginalność, a wszystkie nasze produkty są wykonane ręcznie z dużą dozą miłości do tego, co autentyczne i naturalne oraz dalekie od świata szybkich rozwiązań masowej produkcji. Co więcej, wszystkie są również stworzone z autentyczną i bezkompromisową jakością, którą cechuje certyfikat jakości „MADE BY B GREEN”.

Naszym celem jest dostarczenie produktów o **wysokiej jakości**, których nie można łatwo znaleźć nigdzie indziej, a wszystko to w **rozsądnych cenach**.

Spotkajmy się!

B GREEN jest doskonale rozpoznawalna na rynku europejskim, posiadając oddziały w krajach skandynawskich, Wielkiej Brytanii, Niemczech i Finlandii. W związku ze stałym rozwojem, przyszedł czas na otwarcie jednostki w Polsce. Już wkrótce będzie można umówić się na wizytę w naszym salonie, gdzie wszystkie nasze produkty staną obok siebie, gotowe do zaprezentowania się z najlepszej strony. Wszelkie informacje

eprasa.pl 9f60c0dba8

Rodzaje donic:

– Naturalne
– Patynowane
– Czarne patynowane
– Cement
– Korodowana stal
– Lakierowane
– Ocynkowane

o otwarciu Show Room'u w Polsce będą zamieszczane na stronie internetowej oraz naszych mediach społecznościowych.

Mamy nadzieję, że nasza oferta przypadnie Państwu do gustu i że znajdziecie mnóstwo nowych inspiracji. W przypadku pytań zapraszamy do kontaktu. Zapraszamy do współpracy centra i hurtownie ogrodnicze oraz florystyczne, a także architektów krajobrazu, sklepy internetowe i klientów indywidualnych.

Skontaktuj się z nami

www.bgreen.pl
kontakt@bgreen.pl
+ 48 695-040-251

Zainspiruj się

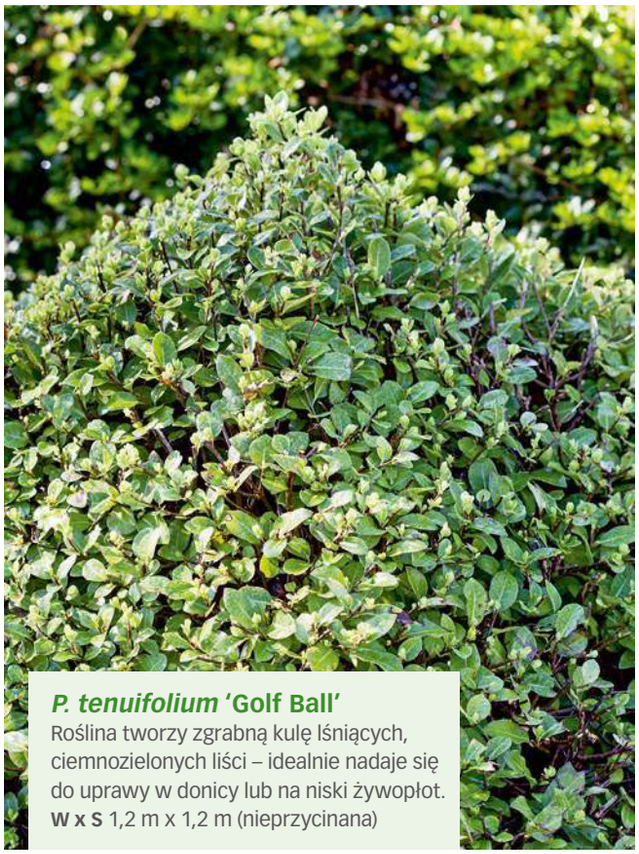
Bgreen Polska
bgreenpolska

prasa.pl 9f60c0dba8

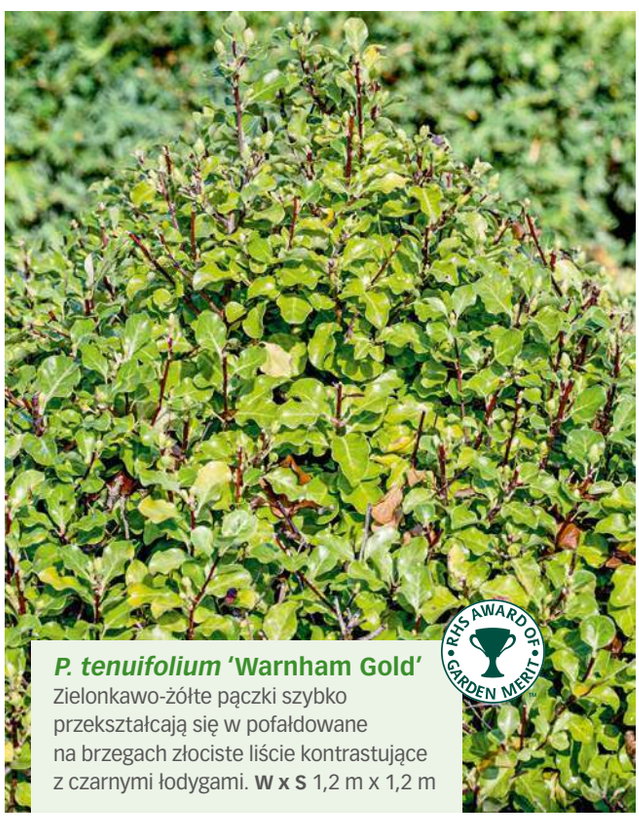

***P. tenuifolium* 'Irene Paterson'**
Rośnie powoli. Wiosenne liście, początkowo kremowe, stają się z czasem marmurkowo zielone, a zimą różowawe. **Wysokość x Szerokość** 1,2 m x 60 cm

***P. tenuifolium* 'Golf Ball'**
Roślina tworzy zgrabną kulę lśniących, ciemnozielonych liści – idealnie nadaje się do uprawy w donicy lub na niski żywopłot. **W x S** 1,2 m x 1,2 m (nieprzycinana)

***P. tenuifolium* 'Warnham Gold'**
Zielonkawo-żółte pączki szybko przekształcają się w pofałdowane na brzegach złociste liście kontrastujące z czarnymi łodygami. **W x S** 1,2 m x 1,2 m

***P. tobira* 'Nanum'**
Duże, lśniące, zielone liście uwydatniają żółte kwiaty, które pojawiają się latem i pachną jak kwiaty pomarańczy. **W x S** 80 cm x 80 cm

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; PAUL DEBOIS

Pospornice

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Kwiaty												
Liście												

eprasa.pl 9f60c0dba8

P. tenuifolium 'Tom Thumb'
Młode, soczystozielone liście szybko dojrzewają, tworząc czerwonawo-fioletową kulę. **W x S** 100 cm x 60 cm

Eksperci polecają

Pospornice

Te zróżnicowane kolorystycznie, uniwersalne krzewy cieszą się zasłużoną popularnością – przekonuje **Graham Rice**

Gdy idąc ulicą zauważysz u kogoś przed domem ciekawą, ale nieznaną ci z nazwy roślinę, jest spora szansa, że to pospornica – rośliny te zakradły się do naszych ogródków wręcz niepostrzeżenie. Kiedyś uważano, że są zbyt delikatne do wielu ogrodów i uprawiano je głównie w miastach i na przedmieściach, gdzie klimat jest nieco łagodniejszy, ale ponieważ zimy przestały być tak surowe i na rynek wprowadzono bardziej mrozoodporne odmiany, pospornice są coraz łatwiej dostępne i coraz bardziej popularne. Zasłużenie!

Te proste w uprawie, zimozielone krzewy lubią słoneczne stanowiska. Najczęściej uprawianym gatunkiem jest mocno rozgałęziająca się pospornica (*Pittosporum tenuifolium*) – najbardziej atrakcyjne są jej drobne, pofałdowane liście, które rosną na smukłych, czarnych gałązkach i mogą być fioletowawe, brązowawe, kremowe, srebrzyste lub mozaikowate. Wiosną otwierają się między nimi niewielkie, ciemne kwiaty, które szczególnie mocno pachną wieczorem.

Pospornice są bardzo wszechstronne: nadają się na mieszane rabaty i nieformalne żywopłoty, dobrze rosną w dużych pojemnikach oraz jako pojedyncze okazy. Gałązki z liśćmi są często cięte do wazonów, bo mają różne kolory i długo nie więdną. Starsze odmiany rosną bujnie i wyrastają na robiące wrażenie okazy, natomiast mniejsze odmiany, np. 'Golf Ball', można przycinać – nadają się na niskie formalne żywopłoty i mogą zastąpić chore bukszpany.

- **Stanowisko** Lubią słońce i podłoże, które nie jest ani przesuszone, ani podmokłe. Tolerują słony wiatr, więc sprawdzą się w nadmorskich rejonach. Przemarzają jedynie w najzimniejszych miejscach, a uszkodzone szybko odrastają. W niektórych lokalizacjach silniej rosnące odmiany osiągają rozmiary niewielkich drzew [w Polsce tylko jako krzewy – red.].
- **Pielęgnacja** Można je przycinać po kwitnieniu, strzyc raz lub dwa razy do roku, aby zachowały uporządkowany wygląd, albo mocno przyciąć wiosną, gdy nadmiernie się rozrosną.
- **Gdzie kupić** www.burncoose.co.uk; www.crocus.co.uk; www.kelways.co.uk

eprasa.pl 9f60c0dba8

‘Red Lion’
Popularna odmiana o dużych, intensywnie czerwonych, aksamitnych kwiatach z ciemniejszymi środkami. **Wysokość x Szerokość** 60 cm x 20 cm

‘Fairytale’
Białe kwiaty pełne czerwonych żyłek z białym paskiem pośrodku tworzą kształt gwiazdy. **W x S** 50 cm x 20 cm

‘Mont Blanc’
Duże, zachodzące na siebie, intensywnie białe płatki, limonkowozielone środki i czekoladowe pylniki. **W x S** 55 cm x 25 cm

‘Orange Rascal’
Pomarańczowe, rozkloszowane kwiaty mają bladolimonkowe środki. W zacisznym miejscu ta odmiana jest prawie mrozoodporna. **W x S** 45 cm x 20 cm

Zwartnica

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Sadzenie												
Kwitnienie												
Spoczynek								8 tygodni				

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; PAUL DEBOIS; TIM SANDALL

eprasa.pl 9f60c0dba8

'Emerald'
Nieco pajęcze kwiaty o pofałdowanych brzegach i limonkowo-białych płatkach z czerwonymi żyłkami.
W x S 50 cm x 35 cm

Eksperci polecają

Zwartnice (*Hippeastrum*)

W czym dokładnie amarylis przypomina bodziszka? Pozwólcie, że wyjaśnię – proponuje **Graham Rice**

Gdy botanik Karol Linneusz ustanowił rodzinę „bodziszkowate" (*Geraniaceae*) w roku 1753, ujął w niej wiele roślin. Później niektóre z nich uznano za tak odrębne od pozostałych, że ustanowiono dla nich odrębny rodzaj: „pelargonia" (*Pelargonium*). Pomimo tego pelargonie nadal bywają nazywane geranium.

Podobnie jest z amarylisem. Linneusz pierwotnie ukuł tę nazwę na określenie szerokiej gamy roślin. Z biegiem czasu niektóre z nich wyodrębniono i nazwano hippeastrum (zwartnicą), a my nadal mówimy na nie amarylis. Jednak o tej porze roku odnosimy się w ten sposób jedynie do zwartnicy – rośliny atrakcyjnej i prostej w pielęgnacji na parapecie.

Kiedyś hippeastrum postrzegano głównie jako bożonarodzeniowy prezent ostatniej szansy, a obecnie można je kupić wszędzie – od centrów ogrodniczych, przez Internet, po minimarkety. Pewnie sądzisz, że zwartnice mają kwiaty w dwóch czy trzech kolorach, ale kilka lat temu Królewskie Towarzystwo Ogrodnicze przeprowadziło badania na 68 odmianach hippeastrum: miały one kwiaty pojedyncze, pełne, w paski lub obrzeżone innym kolorem. Dziesięciu z nich przyznano nagrodę *Award of Garden Merit*.

Dlatego, gdy będziesz sadzić hippeastrum w tym miesiącu, aby cieszyć nim oko na wiosnę, albo jeśli już oglądasz kwiaty tej rośliny z wcześniej zasadzonych cebul – bez względu na to, jak je nazywasz – pomyśl nie tylko o bieli i czerwieni. Uwaga: wszystkie części rośliny są toksyczne dla kotów.

- **Stanowisko** Sadzimy do donicy szerszej od cebulki o co najmniej 5 cm; dwie trzecie cebuli powinno wystawać ponad podłoże. Ustawiamy w jasnym miejscu o temperaturze 21°C.
- **Pielęgnacja** Większe cebule zwykle produkują więcej kwiatów – niekiedy nawet na czterech łodygach. Kwiaty powinny pojawić się po upływie od sześciu do dziesięciu tygodni po posadzeniu. Dyskretnie podpieraj kwitnące łodygi i zapewnij niższą temperaturę – ok. 15°C. Często podlewaj i co dwa tygodnie zasilaj nawozem do pomidorów aż do okresu spoczynku.
- **Gdzie kupić** www.jacquesamandintl.com; www.jparkers.co.uk; www.pheasantacreplants.co.uk

eprasa.pl 9f60c0dba8

Klon strzępiastokory (*Acer griseum*)

Najlepsze drzewo do małego ogrodu wśród tego towarzystwa. Jego kora łuszczy się tak potężnie, że bywa nazywany klonem cynamonowym (laski cynamonu to też kora!), chociaż szczerze mówiąc mi przypomina bardziej odpadającą olejną lamperię na starej klatce schodowej. Może jednak zostańmy przy cynamonie.

Nie jest wybredny w stosunku do podłoża, chociaż nie znosi suszy. Najlepiej czuje się w spokojnym otoczeniu bez mroźnych przeciągów.

Wysokość x Szerokość 6-9 m x 4,5-7,5 m

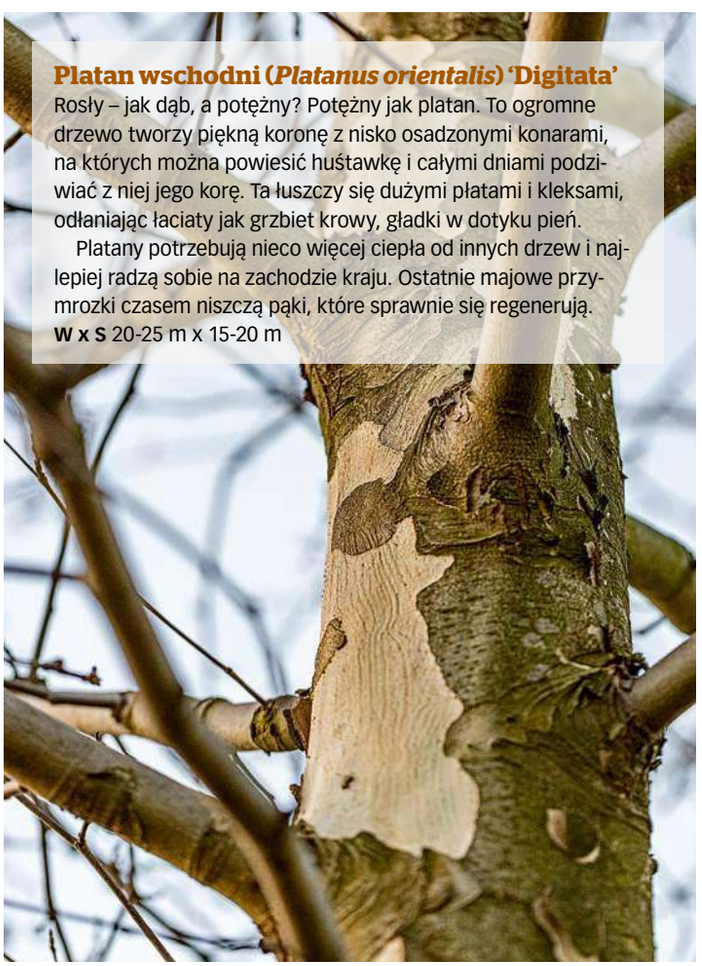

Klon śniady (*Acer rufinerve*)

Częściej znany pod nazwą klon rdzawy, która, podobnie jak nazwa łacińska, wskazuje na rdzawe zabarwienie nerwów na liściach. O tej porze roku liście są już tylko wspomnieniem, więc pierwsze skrzypce gra śniada kora z miedzianymi latawcami wyrzuconymi na lazurowe wybrzeże.

To okazałe drzewo potrzebuje sporo przestrzeni. W całej krasie zaprezentuje się posadzony w większej odległości od innych drzew.

W x S 8-12 m x 8 m

Platan wschodni (*Platanus orientalis*) 'Digitata'

Rosły – jak dąb, a potężny? Potężny jak platan. To ogromne drzewo tworzy piękną koronę z nisko osadzonymi konarami, na których można powiesić huśtawkę i całymi dniami podziwiać z niej jego korę. Ta łuszczy się dużymi płatami i kleksami, odłaniając łaciaty jak grzbiet krowy, gładki w dotyku pień.

Platany potrzebują nieco więcej ciepła od innych drzew i najlepiej radzą sobie na zachodzie kraju. Ostatnie majowe przymrozki czasem niszczą pąki, które sprawnie się regenerują.

W x S 20-25 m x 15-20 m

Brzoza nadrzeczna (*Betula nigra*) 'Shiloh Splash'

Kiedy myślę o dekoracyjnej korze, to właśnie brzozy pierwsze przychodzą mi na myśl. Ta wygląda fantastycznie nie tylko zimą, kiedy odsłania pień i konary ozdobione białobeżowymi zwitkami. Pstrokate, kremowo-zielone liście z bliska przyprawiają o drgawki, ale z większej odległości tworzą przyjemną jasną plamę.

Znosi nawet podtopienia, pod warunkiem, że ziemia jest dobrze przepuszczalna. W słońcu rośnie szybciej, w cieniu – całe wieki.

W x S 3-5 m x 2,5-3 m

eprasa.pl 9f60c0dba8

Wybór redakcji

Pora na korę

Poszukiwanie zimowego pocieszenia w ogrodzie to niełatwe wyzwanie. Gdzie nie spojrzysz, wszystko jest tylko echem letniej wspaniałości. Suche kwiatostany bylin wciąż mogą wyglądać atrakcyjnie, kiedy ozdobi je szron, a kolorowe owoce błyszczą, o ile nie porwą ich ptaki. Spróbuj dostrzec piękno bezwarunkowe – to, które jest w ogrodzie przez cały rok, chociaż do tej pory ukrywało się pod gęstwiną liści. Zimą drzewa i krzewy odsłaniają dumnie swoją korę, której wzory, struktura i faktura układają się w fascynujące opowieści. Teraz możesz je odczytać i w pełni docenić. Łuszcząca się kora (a właściwie – korowina) tworzy liczne powłoki, które zabezpieczają pień przed chłodem, a jaśniejsze wewnętrzne warstwy lepiej odbijają promienie słoneczne. Roślina się nie nagrzewa, więc nie obudzi się w środku zimy. Natura wszystko to sobie dobrze wymyśliła, włącznie z tym, żeby zimą dać ogrodnikom coś na pocieszenie.

Tekst **Łukasz Skop** Zdjęcia **Bożka Piotrowska**

Gdzie kupić

- **Mystkowski Krzewy ozdobne** www.krzewy-ozdobne.com.pl
- **Szkółki Kurowscy** www.kurowski.pl
- **Szkółka Szmit** www.szmit.pl

Brzoza nadrzeczna (*Betula nigra*) 'Fox Valley'

Im grubszy pień, tym więcej ozdobnej kory, ale im więcej pni, tym więcej przyjemności. Ta brzoza często rośnie jako niskie drzewko o kilku pniach lub bardzo rozrośnięty krzew. Jej konary są niezwykle wyraziste, pokryte od nasady do niemal samych końcówek białą, łuszczącą się korą odsłaniającą łososiowe przebarwienia.

Dobrze rośnie w kwaśnej i wilgotnej ziemi. Sprawdza się nad brzegami ogrodowych strumyków i oczek wodnych.

W x S 3 m x 3-4 m

Największy efekt!

eprasa.pl 9f60c0dba8

Felieton

Cały Monty

Zima bywa ponura – podsumowuje **Monty** – ale dzięki temu, że spędzamy więcej czasu w ogrodzie, bardziej doceniamy drobne, słodkie zmiany, jakie niosą ze sobą pory roku

ZDJĘCIE: MARSHA ARNOLD

Dni są krótkie, a pogoda ponura. Idąc przez ogród, żeby otworzyć szklarnie i wypuścić kury, mogę albo ślizgać się po ścieżkach, albo iść z chlupotem po trawie. Ogród Ozdobny jest przygarbiony i upokorzony wymuszoną uległością. Żadne słowa nie pozwolą uratować roślin z Ogrodu Pisarza, a Ogród Rajski o tej porze roku zdecydowanie nie wygląda niebiańsko. Nie, żebym się tego nie spodziewał – tak naprawdę to jasne, zimne, rześkie dni są nieoczekiwaną niespodzianką, która zbyt rzadko rozświetla środek zimy. Mniej radośnie ogłaszana klątwa zmian klimatycznych, to – poza suszami, powodziami, burzami, roztapianiem się pokrywy lodowej, obumieraniem raf koralowych i tysiącem innych katastrof – ciąg pozbawionych wyraźnego smaku, szarych, mokrych dni nanizanych na nitkę zimy jak złowieszcze korale.

Sami wiecie, o co chodzi. Nie jestem wielkim fanem zimy – jest jednak jedno zbawcze „ale". Bo jedną z wielu rzeczy, jakich nauczyliśmy się z doświadczenia tego najdziwniejszego roku w naszym życiu jest skumulowane piękno powszedniości [dotyczy 2020 r. – red.]; przyrastanie prozaiczności w coś fascynującego. W naszej kulturze kontrastuje to z celebracją jak najszybszych i spektakularnych zmian.

> *„Pozbawione wyraźnego smaku, szare, mokre dni są nanizane na nitkę zimy jak złowieszcze korale"*

W ciągu ostatnich kilku lat koncepcja zmiany stała się bardziej binarna. Przykładem może być para ludzi wprowadzana, z zamkniętymi oczami, do pokoju; gdy otwierają oczy, z ust wydobywa się im okrzyk zachwytu spektakularną transformacją domu. Sugeruje to, że zmiana wystroju salonu może skutkować przemianą naszych kłopotów w jasne, beztroskie powody do radości. To rzadko działa, ale daje mnóstwo przyjemności; gdy efekt spowszednieje, można zabrać się za zmianę innego aspektu swojego życia.

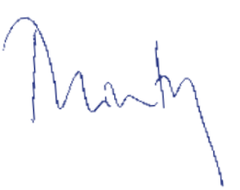
Właśnie temu służą również ogrodowe rewolucje. Sam też mam je na sumieniu, dlatego nie rzucam kamieniem w nikogo, kto je przeprowadzał, zwłaszcza, że rzucałbym ze środka szklarni. Ogrodowe rewolucje świetnie nadają się do telewizji i dają wielu ludziom mnóstwo radości. Ludzkość od zawsze uwielbiała magiczne sztuczki i jeśli uda ci się połączyć magię z pewną dozą cnoty, zawsze będziesz zwycięzcą. Ale to nigdy nie trwa długo. Bez względu na to, jak zawiłą i spektakularną ścieżkę wybierzesz, zawsze w końcu znajdziesz się z powrotem w tym samym miejscu.

Ale naprawdę uważam, że bieżący rok to zmienił – a już na pewno w ogrodzie. To dlatego, że musieliśmy stanąć w miejscu i zaakceptować to, co mamy; wszystko wskazuje na to, że w konsekwencji zachwycamy się małymi rzeczami, które zawsze były wokół nas: otwieraniem się liści, ptasim śpiewem o brzasku, delikatnym spadaniem kropli wody z bluszczu porastającego mur, kolorem mokrej kory na konarach drzew. Gdy mamy czas i cierpliwość, żeby patrzeć, jak wszystko zmienia się powoli, w swoim własnym, właściwym czasie, często bez fanfar i dramatyzmu, może to być inspirujące, nawet, jeśli zmiana nie polega na wzroście i poprawie, ale na opadaniu liści i skracaniu się dni.

Umierający ludzie często mówią to samo: zachwycaj się wszystkim, bo życie jest tu i teraz. Całe życie, cała miłość, wszystkie marzenia dzieją się w tym momencie. To, co powszednie i zwyczajne nie potrzebuje sztucznej transformacji – możliwość zachwytu istnieje w najbardziej nawet zwykłych, prostych chwilach.

Jestem pierwszy do radowania się faktem, że każdy aspekt ogrodnictwa to tworzenie zmiany i wzrostu – również dzięki nieuchronnej zmianie czasu i pór roku. Ale niespieszna, pozbawiona dramatyzmu i pośpiechu obserwacja oraz skromna świadomość tego, co dzieje się właśnie teraz, wcale nie stoi z tym w sprzeczności – wręcz przeciwnie: jest podstawowym elementem tworzenia rzeczywistej, znaczącej zmiany. Proces ten napędzany jest przez tempo i rytm pór roku i choć wszyscy wyglądamy oszałamiających transformacji wiosny – a wiosna 2020 roku była równie wspaniała, jak inne wiosny, które mam w pamięci – regresje i ograniczenia późnej jesieni i wczesnej zimy to część tego samego cyklu.

Dlatego, choć grudzień wydaje mi się miesiącem, w którym rok opada na samo dno studni, próbuję wyciągnąć z niego akceptację tego, co niesie ze sobą właśnie ten moment i zobaczyć chwałę życia takiego, jakim jest ono dziś. Wyznam, że często mi się to nie udaje – zdarzają mi się mroczne chwile – ale jutro będzie kolejny dzień i być może to jest wystarczająca zmiana, jakiej potrzebujemy.

eprasa.pl 9f60c0dba8

DAJ SIĘ ZACZAROWAĆ

Christmas Wonderland

MIASTECZKO ŚWIĄTECZNE

W tym roku zaskoczymy Was jeszcze bardziej!
Odwiedź nas w miasteczku Świętego Mikołaja i daj się zaczarować magii ozdób i dekoracji bożonarodzeniowych.

FLORA POINT

Warszawa, Mrówcza 212

www.florapoint.pl

eprasa.pl 9f60c0dba8

Zmieniające się czasy

Gdy absolutnie wyjątkowy rok zbliża się ku końcowi, **Monty Don** snuje refleksje o tym, jak wielki wpływ wywarły ogrody na samopoczucie całego narodu

Dla Monty'ego – który nigdy wcześniej nie spędził tyle czasu w ogrodzie, przystosował się do nowych sposobów realizacji zdjęć, pożegnał ukochanego golden retrievera Nigela i powitał w rodzinie Patti (suczkę rasy Yorkshire terrier) – 2020 był rokiem wzlotów i upadków

ZDJĘCIA: JASON INGRAM

eprasa.pl/60c0dba8

„Ten dziwny rok wiele mnie nauczył. Odświeżył moją świadomość znaczenia ogrodów dla naszego fizycznego i psychicznego samopoczucia, a także dla dzikiej fauny"

Kiedy spoglądam na ubiegły rok, obraz zaciemnia wirus Covid-19, który naturalnie zdominował wszystko. Ale gdyby nie pandemia i tak byłby to wyjątkowy i niezwykły czas. Tu, w Longmeadow, rozpoczął się wraz z końcem poprzedniego roku powodziami, które trwały do początku marca i były większe i dłuższe, niż ktokolwiek pamięta – jest jasne, że były jednym z przejawów zmian klimatycznych.

Pomimo wszystkich okropności i kryzysów związanych z pandemią Covid-19 i chaosem politycznym na całym świecie, zmiany klimatyczne są nadal poważniejszą sprawą, niż wszystko inne razem wzięte. Często słyszymy – ale warto powtarzać to w nieskończoność – że ogrodnicy są na pierwszej linii frontu walki ze zmianami klimatycznymi. Potrzeba tylko skrzynki na parapecie lub skrawka ogródka, żeby zauważyć wpływ tych zmian na pogodę, dziko żyjące istoty i porę pojawiania się różnych roślin, jak również związane z tym konsekwencje dla organizmów grzybowych, owadów, ptaków oraz setki innych oznak i symptomów codziennie wyraźnie widocznych w każdym ogrodzie.

Zdjęcia w czasie lockdownu

Ale wtedy pojawił się wirus. 10 marca nagraliśmy w Longmeadow pierwszy odcinek programu Gardeners' World – nastrój był żartobliwie-nerwowy, brakowało uścisków dłoni i przytulasów, jakimi zwykle wita się zespół po zimowej przerwie. Zastanawialiśmy się, jak to wszystko wpłynie na nagrywanie materiałów filmowych. Jak się okazało, był to ostatni dzień odwiedzin ekipy filmowej w ogrodzie – dwa tygodnie później kraj był już objęty lockdownem.

Przez kolejny miesiąc jakoś kleciliśmy program – razem z moją żoną, Sarą, nagrywaliśmy materiały i rozmawialiśmy telefonicznie z reżyserami. W taki sposób powstały też materiały dotyczące wystawy w Chelsea, przy czym drugi telefon łączył nas z Joe, który nagrywał materiał w swoim ogrodzie razem z żoną Kath.

Następnie położono okablowanie – całe kilometry przewodów porozkładano po ogrodzie w Longmeadow, a na podjeździe ustawiono nam przenośne biura. Przez resztę roku wszystkie zdjęcia realizowane były ze stacjonarnych kamer sterowanych z tych pomieszczeń. Za pomocą krótkofalówki łączyłem się z reżyserem, który przebywał w jednym z biur i komunikował się przez radio z kamerzystą i dźwiękowcem, którzy pracowali w drugim biurze, zachowując odpowiedni dystans społeczny. Widzieli mnie na ekranie, za to ja w ogóle ich nie widywałem i nigdy nie bywaliśmy razem w ogrodzie w tym samym momencie. Było to dziwne i ograniczające doświadczenie – coraz bardziej brakowało mi towarzystwa i twórczej energii pracy z prawdziwą

Mokry początek
Zwykle zimą część Longmeadow zalewa woda, ale na początku roku 2020 powódź zajęła znacznie większy teren i trwała znacznie dłużej niż zazwyczaj

“Po raz pierwszy od lat spędzałem w ogrodzie dzień za dniem – była to najcudowniejsza wiosna, odkąd sięgam pamięcią”

Praca zdalna
Dzięki realizacji nagrań z zachowaniem dystansu społecznego, program Gardeners' World pozostał na antenie – reżyserka Kathryn Williams realizowała go z przenośnego biura. **PO PRAWEJ** Monty nagrywa materiał podczas wystawy kwiatów RHS Chelsea Flower Show w roku 2019. W tym roku filmował materiał na potrzeby wirtualnego wydarzenia we własnym ogrodzie

ZDJĘCIA: MARSHA ARNOLD; JASON INGRAM

eprasa.pl 9f60c0dba8

Wiosenny przypływ energii
Wiosną drzewa i inne rośliny kwitły wyjątkowo wspaniale, dodając nam otuchy, a Monty wreszcie był w domu na cały etat i mógł je podziwiać

Dzikie cuda
Spokój lockdownu dał nam wyjątkową szansę na odkrywanie dzikiej fauny

W kompanii weselej
Podczas lockdownu wiele osób po raz pierwszy zajęło się pracą w ogrodzie, a ponad milion nowych widzów meldowało się co tydzień przed ekranem, aby zobaczyć, co słychać w Longmeadow

ekipą – ale dzięki temu nasze programy jakoś powstawały, podczas gdy większość innych przestano realizować.

A jednak życie – jakkolwiek brutalnie to nie zabrzmi – to nie tylko Gardeners' World. Na skutek lockdownu nie mogłem rozpocząć odcinkowego programu o europejskich ogrodach, który mieliśmy nagrywać wiosną i latem, wystawy kwiatów organizowane przez RHS zostały odwołane i wszystkie spotkania i wydarzenia, w których miałem wziąć udział, zniknęły w covidowej mgle.

Po raz pierwszy od lat miałem czas, aby – dzień za dniem – być w swoim ogrodzie. Dużo pracowałem, kończąc pisać książkę My Garden World, ale kwiecień i maj okazały się najcudowniejsze w historii: było mnóstwo słońca i kwiatów, a towarzyszyła im nietypowa cisza. Z głównej drogi za polami nie dobiegał szum samochodów, a na niebie nie było samolotów. Ptaki śpiewały głośno i długo, a brzęczenie pszczół opychających się nektarem było często najgłośniejszym dźwiękiem w ogrodzie.

Czas w ogrodzie

Wszystko to dobrze współgrało z moją naturalną skłonnością do pustelnictwa i nie wydaje mi się, żebym kiedykolwiek wcześniej bardziej cieszył się ogrodem. I nie byłem w tym osamotniony. Wielkie gromady rodaków również odkryły radości płynące z obcowania z naturą w ogrodzie – a program Gardeners' World wzbogacił się o co najmniej milion widzów. Dla wielu osób ogród jest zwykle miejscem zadań, które realizuje się w przypadkowych chwilach między pracą, opieką nad dziećmi, spotkaniami z przyjaciółmi i innymi zewnętrznymi działaniami,

eprasa.pl 9f60c0dba8

którymi wypełnione jest nasze współczesne życie, ale przymusowe odosobnienie podczas tej cudownej wiosny dało ludziom czas. Było mnóstwo spokojnego obijania się i pałętania. Ludzie odkryli na nowo zachwyt tym, co zwyczajne i lokalne.

Choć staliśmy się kulturą, która kojarzy „dziką faunę" i „przyrodę" z tym, co odległe i rzadkie – w znacznej mierze dzięki niezwykłemu wkładowi Działu Historii Naturalnej BBC, coraz więcej ludzi zdaje sobie sprawę, że ich ogrody są pełne fascynujących stworzeń – przy czym niektóre z nich występują na szczęście powszechnie, zaś populacja innych, np. jeży, rusałek pokrzywników czy paszkotów, niebezpiecznie spada. Mam szczerą nadzieję, że poza czystą przyjemnością obcowania z nimi, wszyscy właściciele działek zdali sobie sprawę ze znaczenia ogrodów – i samych siebie jako ogrodników – dla ochrony przyrody. Ogrody to nie tylko najnowocześniejsza broń do walki ze zmianami klimatycznymi, ale też pierwszy front świata natury.

Uczymy się od przeszłości

W maju, po wybuchu protestów i wzroście świadomości związanej z ruchem Black Lives Matter, pojawiło się zagadnienie kolonializmu roślin. Piszę o tym od dawna i czuję, że sprawa jest tuszowana, jakby ogrodnictwo było zbyt miłym tematem, żeby zajmować się tak kontrowersyjną kwestią. Prawda jest taka, że wiele roślin z naszych ukochanych ogrodów przybyło do nas z całego świata na skutek kolonializmu. Świat Zachodu groteskowo zakładał, że my, kolonizatorzy podporządkowujący sobie odległe kraje, których mieszkańcy nie wyglądali tak jak my i byli edukowani w inny sposób, mieliśmy absolutne prawo do działania, jak nam się żywnie podoba.

Ale bez względu na to, czy popieramy strącanie pomników z piedestałów i niszczenie budynków kojarzonych z pieniędzmi pochodzącymi z czynów obecnie uważanych za odrażające, nie zmienimy historii. I powinniśmy wystrzegać się oceniania naszej historii wyłącznie z punktu widzenia moralności i obyczajów dnia dzisiejszego. Możemy jednak wyciągnąć z niej lekcje i przyznać, że obejmuje aspekty, których nie da się pochwalać. To, co pozwala nam traktować każdego człowieka z szacunkiem, bez naruszania jego godności, bez względu na jego rasę, narodowość, kolor skóry czy wyznanie, musi być dobre – a ogrodnictwo powinno pod tym względem naśladować otwartość sportu i handlu.

Maj nie był wolny od smutku, bo pewnego pięknego wiosennego dnia odszedł Nigel. Było to zupełnie nieoczekiwane i wstrząsające, ale miał już swoje lata i cieszę się, że nie doświadczył długiej, wyniszczającej choroby, a umierając, nie stracił godności. Do samego końca był naszym wspaniałym panem Miśkiem, uwielbianym przez miliony widzów na całym świecie. Pogrzebałem go w lasku, w tym wiecznym ogrodzie, a grób obsadziłem kwiatami, które na pewno zakwitną na wiosnę. Myślę o nim teraz jedynie z czułością i wdzięcznością za to, że dał nam tyle przyjemności.

Gwiazda show
Na początku maja 2020 roku, w wieku 12 lat, odszedł Nigel – wierny towarzysz Monty'ego zarówno na ekranie, jak i poza nim

"Nigel był jedyny w swoim rodzaju – kochał nagrywanie filmów prawie (ale tylko prawie) tak samo, jak swoją żółtą piłeczkę"

Nigel był jedyny w swoim rodzaju – umiał współpracować z kamerą lepiej, niż niejeden utalentowany prezenter i kochał nagrywanie filmów prawie (ale tylko prawie) tak samo, jak swoją żółtą piłeczkę. Dlatego żadne inne zwierzę nie może go zastąpić, choć Patti – mniejsza od niego ze dwadzieścia razy, radzi sobie całkiem nieźle. Jak na tak niewielką istotę ma wielką osobowość i nie da się jej nie zauważyć. Zupełnie nieoczekiwanie jest nierozłączna z Nellie. Życie idzie do przodu. Nie zapominamy o tych, którzy odeszli, a najlepiej jest ich uczcić, ciesząc się obecnością żywych.

Kiedy piszę te słowa, Covid nadal stanowi poważne zagrożenie dla naszego codziennego życia. Od lutego nie byłem u nikogo w domu, a nasz dom odwiedzała jedynie najbliższa rodzina. To bardzo hermetyczna egzystencja – choć również pełna pracy. Choć nie nakręciłem tyle materiału filmowego, co zwykle, napisałem trzy książki – dwie z nich wydano w odstępstwie kilku dni we wrześniu, a trzecia zostanie opublikowana na wiosnę. Mogłem codziennie być w ogrodzie i chodzić z psem na spacer, podczas gdy przez ostatnie 10 lat co roku opuszczałem dom łącznie na jakieś trzy miesiące.

Podejrzewam, że już nic nie będzie takie samo, jak wcześniej, ale jakaś nowa wersja przeszłości będzie mile widziana. Brakuje mi wozu ekipy filmowej, który zajeżdżał do nas co tydzień na dwa intensywne dni nagrywania zdjęć i przyjacielskiej atmosfery, niezbędnej do zrobienia naprawdę dobrego programu. Tęsknię za podróżami oraz wyzwaniami i inspiracją wynikającymi z wizyt w ogrodach z całego świata. Brakuje mi zgiełku i splendoru wystawy w Chelsea i innych wystaw, a nawet dość ograniczonego życia towarzyskiego, jakie wiedliśmy wcześniej.

Ale ten dziwny rok wiele mnie nauczył. Na nowo rozbudził moją świadomość tego, jak niezwykle istotne są ogrody dla naszego fizycznego i psychicznego samopoczucia i dla dzikiej fauny. Stałem się też bardziej świadomy wagi dzielenia się swoim doświadczeniem – nawet, jeśli robimy to poprzez krótkie filmiki, a nie w prawdziwym życiu. I w świecie, który, łagodnie mówiąc, stoi na głowie, a może jest wręcz szalony, powyższe jest potwierdzeniem, że ogrody opiekują się nami tak samo, jak my nimi.

ZDJĘCIA: JASON INGRAM

eprasa.pl 9f60c0dba8

70 lat FABRYKI FIRANEK WISAN. S.A.

Zapraszamy na stronę **sklep.wisan.pl**

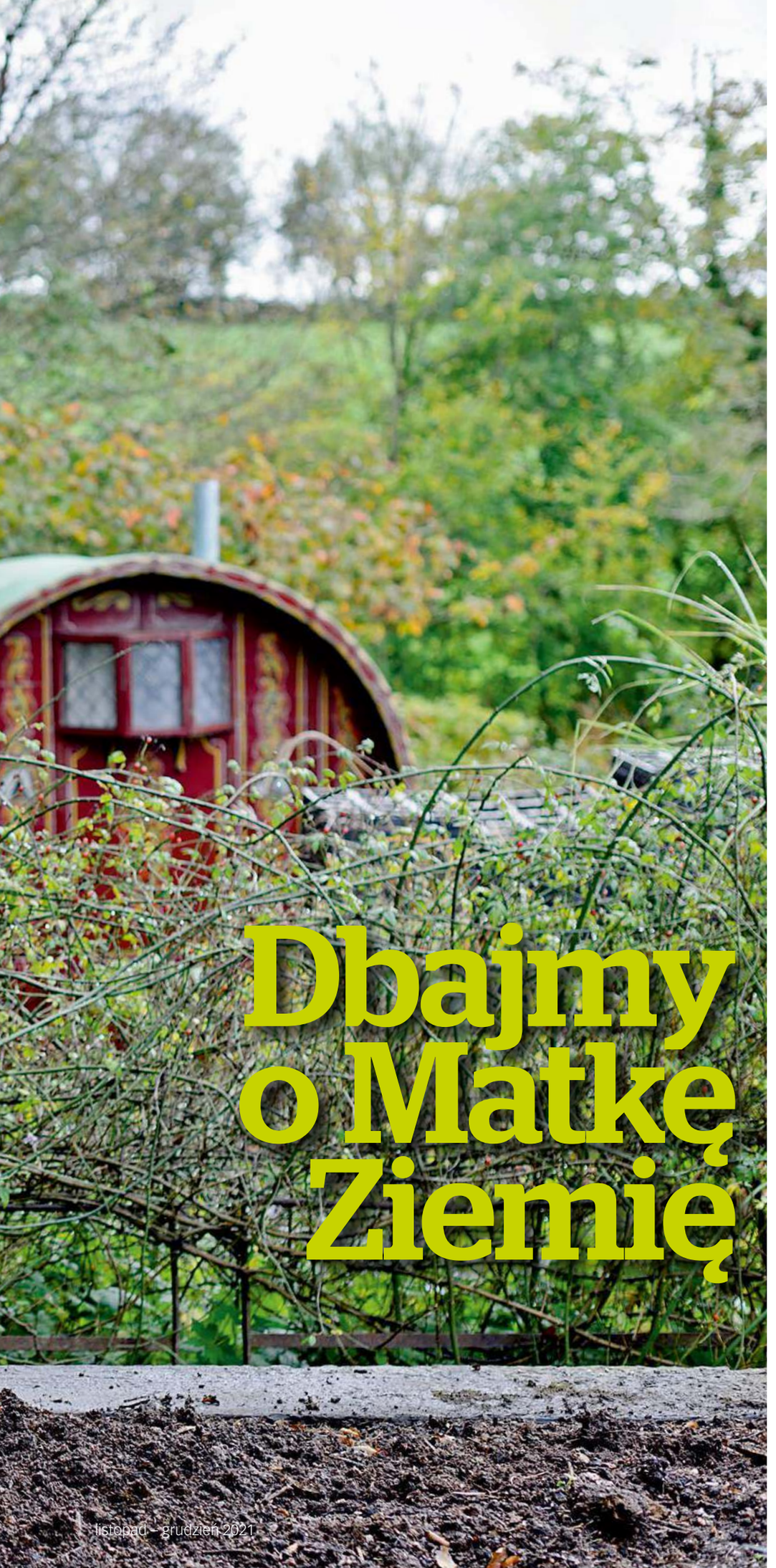
Fabryka Firanek Wisan S.A.
ul. Włókniarzy 7 39-451 Skopanie
Telefon: +48 15 812 22 53

WISAN SA
www.wisan.pl

eprasa.pl 9f60c0dba8

Carol nakłada widłami kompost ogrodowy na nową podwyższoną rabatę w Glebe Cottage

Dbajmy o Matkę Ziemię

Carol Klein zgłębia sekretne życie ziemi i zdradza, jak podziemna magia pomaga roślinom wspaniale się rozwijać

Większość z nas, ogrodników, traktuje glebę jak coś oczywistego, często jako nieożywioną, dogodnie rozłożoną masę do naszego użytku. Tymczasem to żywa materia – w garści ziemi jest więcej mikroorganizmów, niż ludzi na tej planecie. Bez gleby nie byłoby ogrodnictwa ani roślin. Składniki gleby są połączone ze sobą i z wzrastającymi roślinami mnóstwem misternych zależności. To nie przypadek, że na określenie nazwy naszej planety i gleby używamy tego samego słowa: ziemia.

Im więcej kopiemy, im bardziej utwardzamy glebę i im więcej środków chemicznych jej dostarczamy, tym więcej krzywdy wyrządzamy wszystkim znajdującym się w niej istotom oraz ingerujemy we współpracę między nimi. Kopanie nie tylko podcina roślinom korzenie, ale też niszczy grzyby i bakterie, których działalność podnosi żyzność gleby i zapewnia roślinom składniki odżywcze. Nawozy sztuczne również zaburzają korzystne relacje między grzybami a roślinami, zmniejszając odporność tych ostatnich i sprawiając, że jest im trudniej samodzielnie znajdować składniki odżywcze, gdy przestajemy im podawać nawozy sztuczne.

Przy podejmowaniu decyzji o tym, jakie rośliny będą dobrze rosły w naszym ogrodzie, ważną rolę odgrywają informacje o deszczu, słońcu, wietrze i długości sezonu wegetacyjnego. Ale najbardziej podstawowym czynnikiem określającym, jak rośliny będą rosnąć w ogrodzie, jest gleba. Zrozumienie gleby ma kluczowe znaczenie dla ogrodniczego sukcesu. Dobrzy ogrodnicy znają swoją glebę na poziomie wręcz intymnym i intuicyjnie rozumieją jej mocne i słabe strony. Jako ogrodnicy powinniśmy całościowo widzieć, jak nasza gleba radzi sobie z zatrzymywaniem wilgoci i składników odżywczych, jaka jest jej przepuszczalność i stabilność. Pomogą nam to zrozumieć cztery podstawowe parametry: kwasowość/zasadowość, struktura, kolor i zawartość składników organicznych.

Nie ma to jak żyzność

Im lepiej zrozumiemy nasza glebę, tym skuteczniej będziemy mogli poprawiać jej żyzność. Kwasowość podłoża wpływa na stan składników odżywczych i innych

ZDJĘCIA: JASON INGRAM

materii w glebie oraz na to, czy przemieszczają się one łatwiej, czy trudniej. Na poziomie praktycznym ma to znaczenie przy podejmowaniu decyzji o tym, jakie rośliny u siebie zasadzimy, bo niektóre nie tolerują bardzo zasadowych gleb, zaś gleby bardzo kwaśne ograniczają wzrost roślin. Kwasowość/zasadowość mierzymy w skali pH o wartościach od 1 do 14, przy czym 7 to wartość neutralna. Wszystko, co mieści się poniżej tej wartości, ma odczyn kwaśny – odczyn bardzo kwaśny to 4 (taki mają torfowiska, np. w okolicy hrabstwa Greater Manchester), zaś powyżej 7 – zasadowy (np. na Równinie Salisbury). Zarówno w bardzo kwaśnej, jak i bardzo zasadowej glebie trzy podstawowe pierwiastki niezbędne roślinom do wzrostu (azot, fosfor i potas) są słabiej dostępne niż w glebach o odczynie neutralnym bądź lekko kwaśnym. Kluczowe pierwiastki śladowe są często niedostępne w glebie bardzo zasadowej, podczas, gdy w bardzo kwaśnej glebie również brakuje pierwiastków na skutek tego, że łatwiej się w niej rozpuszczają i są wypłukiwane lub „zamykane", a zatem niedostępne. Ekstremalną kwasowość można do pewnego stopnia zneutralizować, dodając do gleby kredy lub wapna. Ogrody o glebie kwaśnej są często przedmiotem zazdrości ludzi, którzy dysponują bardzo zasadową glebą. Rośliny kwasolubne: borówki, wrzosy, różaneczniki, które nie rosną na glebach kredowych ani wapiennych, uwielbiają kwaśne warunki.

„Bez względu na to, jaką glebą dysponujemy, musimy ją hołubić i zasilać, jeśli chcemy, aby rośliny dobrze w niej rosły"

Kolejnym czynnikiem mającym wpływ na wzrost roślin jest struktura gleby. Ma ona wpływ na napowietrzenie i przepuszczalność gleby, utrzymywanie przez nią wody, łatwość jej utwardzania i na to, jak łatwo korzenie mogą ją penetrować. Na strukturę gleby wpływają trzy podstawowe składniki – piasek, ił i glina. Ziemia gliniasta łatwo podmaka i zbryla się, gdy jest mokra, ilasta również ma tendencję do podmakania, zaś piaszczysta jest przepuszczalna, łatwo eroduje i ma zwykle mało składników odżywczych. Ziemia ilasta charakteryzuje się poszukiwaną harmonią: zatrzymuje wilgoć, a jednocześnie jest przepuszczalna.

Bez względu na to, czy masz glebę zasadową, czy kwaśną, twój ogród może być bujny dzięki odpowiedniemu doborowi roślin i działań. Najczęściej uważa się, że najtrudniejsze są gleby ciężkie. Gliniasta ziemia zamienia się w błoto w czasie zimowo-wiosennego „sezonu deszczowego", a potem po zaledwie kilku tygodniach letniego słońca robi się spieczona i tworzą się w niej głębokie bruzdy. W obydwu przypadkach nie da się pracować. Wystarczy wspomnieć o glebie podmokłej lub gliniastej, aby w głowie pojawiła się wizja podwójnego przekopywania i rachunków od chiropraktyka. Ale zalety ciężkich gleb zwykle przeważają nad ich wadami. Nieuniknioną ciężką pracę rekompensują bujnie rosnące rośliny i wysoka żyzność.

Bez względu na to, co zrobisz, aby poprawić jakość ziemi gliniastej, pierwszy krok powinien zawsze polegać na zwiększeniu jej przepuszczalności w miejscach, które są stale podmokłe. Słaba przepuszczalność często wynika z istnienia pod wierzchnią warstwą ziemi ubitej gleby i jest skutkiem ciągłego stosowania glebogryzarki, nadmiernego ruchu pieszego lub, najczęściej, przekopywania jedynie wierzchniej warstwy gleby przez dłuższy czas. Głębokie przekopywanie zwykle rozwiązuje problem. Włączenie do gleby dużej ilości żwiru i materii organicznej w znacznym stopniu poprawi jej przepuszczalność.

Ił i piasek

Gleby ilaste mają wiele wspólnego z gliną i należy je traktować podobnie. Choć cząstki gleby są większe i nie zbrylają się, przylegają do siebie, przez co odpływ wody jest słaby. Dodawanie objętościowej materii organicznej

Własny kompost odżywia glebę, poprawia jej strukturę i zapewnia jej tak istotne mikroorganizmy

Robimy kompost

Przygotowywanie własnego kompostu to najważniejsze, co możemy zrobić dla gleby – kompostownik powinien być w każdym ogrodzie.

✗ **Nie przejmuj się tym**, jak robisz kompost, o ile twój sposób działa. Sprawdzają się zarówno kompostowniki zwykłe i obrotowe, pryzmy kompostowe, jak i wermikompostowniki.

✓ **Wrzucaj na kompost** zarówno materiały zielone, jak i brązowe. Zielone to np. skoszona trawa, chwasty jednoroczne i tym podobne; brązowe to zdrewniałe łodygi, a także tektura.

✗ **Nie wrzucaj na kompost** dużych ilości opadłych liści, bo będą wolno się rozkładać – lepiej przerobić je na ziemię liściową.

✓ **Jeśli dysponujesz miejscem**, spróbuj „szybkiego" kompostowania. Metoda ta polega na zgromadzeniu wszystkich materiałów składowych i utworzeniu z nich pryzmy za jednym zamachem. To ciepło produkowane w pryzmie sprzyja rozkładaniu się surowców i pomaga działać bakteriom. Takie pryzmy trzeba regularnie przerzucać, aby bakterie miały dużo niezbędnego im tlenu. Im większa pryzma, tym szybciej powstanie kompost i tym skuteczniej giną chwasty i patogeny, które mogą przetrwać w chłodniejszych pryzmach.

✓ **Jeśli nie masz miejsca** na dużą pryzmę, z której szybko powstanie kompost, postaw na inny sposób produkcji. Pożyteczny kompost powstanie nawet w niewielkim pojemniku, w którym materiały rozkładają się nierówno. Przy kompostowaniu „na zimno" materiały składowe dodawane są na pryzmę na bieżąco. Warto dodawać niewielkie ilości zmiętego kartonu, co zapewni obecność pęcherzyków powietrza. Mikroorganizmy potrzebują tlenu, aby działać.

ZDJĘCIA: JASON INGRAM

eprasa.pl 9f60c0dba8

ZAPRASZA
mtp
GRUPA
XV EDYCJA
GARDENIA
MIĘDZYNARODOWE TARGI OGRODNICTWA I ARCHITEKTURY KRAJOBRAZU
4-6 LISTOPADA 2021
OGRODNICTWO | FLORYSTYKA | REKREACJA
www.TargiGardenia.pl
TargiGardenia
1921·2021
sto lat dobrze
zaprojektowanych
wydarzeń

pozwala uniknąć zastojów wodnych. Na ile pracuje się lżej, niż na ciężkiej glinie.

Praca na glebie piaszczystej jest łatwa w każdej porze roku. Wiosną taka gleba szybko się nagrzewa, ale lekkie gleby są podatne na suszę, co oznacza, że roślinom brakuje wody, której potrzebują, aby pobierać składniki odżywcze. Najlepszą rzeczą, jaką może zrobić ogrodnik dysponujący ziemią piaszczystą, jest wzbogacanie jej o duże ilości objętościowej materii organicznej (która poprawi strukturę gleby i jej zdolność do zatrzymywania wody i składników odżywczych): starego obornika, kompostu ogrodowego, kompostu po uprawie grzybów, ziemi liściowej lub wodorostów (doskonały materiał), bo pomagają wiązać cząstki takiej gleby. Przekopywanie powinno odbywać się w minimalnym stopniu, dlatego rozkładaj co roku materię organiczną jako ściółkę na wierzchu. I nigdy nie zostawiaj takiej ziemi pustej – pamiętaj, aby była zakryta roślinami lub ściółką, co zapobiegnie erozji.

Ci szczęściarze, którzy mają glebę ilastą, wiedzą, że wygrali los na loterii. Taka gleba zatrzymuje wodę i składniki odżywcze równie dobrze jak gleba gliniasta, ale jest też przepuszczalna. Ale choć gleba ilasta jest przedmiotem zazdrości ogrodników dysponujących ziemią gliniastą lub piaszczystą, ona również wymaga pielęgnacji.

W najlepszym zdrowiu

Może wydawać się, że zwracanie uwagi na kolor gleby jest dziwne – już słyszę, jak mówicie, że przecież każda gleba jest brązowa. Otóż nie. Barwa gleby wskazuje na to, co się w niej dzieje i zależy od ilości zawartych w niej substancji chemicznych i materii organicznej. Gleby bogate w materię organiczną są ciemne, gleby zawierające sporo tlenków żelaza są czerwone, zaś takie, które zawierają żelazo słabo utlenione mogą być szare jak łupek. Choć materia organiczna to jedynie niewielka część gleby, jest ona bardzo istotna dla jej parametrów fizycznych i chemicznych. Jest źródłem azotu oraz innych pierwiastków, które są niezbędne do zdrowego wzrostu roślin.

Materia organiczna to rozkładające się szczątki roślinne i zwierzęce. Dzięki bakteriom i grzybom surowa materia organiczna przekształca się w najcenniejszy składnik gleby – humus. Ta bogata w węgiel substancja jest niezbędna do udostępnienia roślinom składników odżywczych. Dodając materię organiczną, karmimy organizmy bytujące w glebie, które mają decydujące znaczenie dla jej zdrowia oraz zwiększamy ich ilość. Nakarm glebę, a ona nakarmi twoje rośliny.

Gleba jest zbudowana z warstw. Dla ogrodników najważniejszą z nich jest tzw. warstwa uprawna, której głębokość waha się od mniej więcej pięciu do kilkudziesięciu centymetrów. To najciemniejsza warstwa gleby, która zawiera materię organiczną, bakterie, grzyby, dżdżownice i owady wspierające zdrowy rozwój roślin. Podglebie nie zawiera humusu i ma jaśniejszy kolor, niż warstwa wierzchnia. Praktycznie nie zawiera składników odżywczych, ale jego struktura ma wpływ na przepuszczalność. Pod podglebiem znajduje się ostatnia warstwa: skała macierzysta, która ma nikły wpływ na wierzchnią warstwę gleby.

Bez względu na to, jaką glebą dysponujemy, musimy ją hołubić i zasilać, jeśli chcemy, aby rośliny dobrze w niej rosły. Rośliny ogrodowe potrafią się przystosować, ale to my musimy im zapewnić to, czego potrzebują. Jeśli nasze rośliny ledwo żyją, jest to naprawdę przygnębiające. Chcemy, żeby żyły pełnią swojego życia. Żeby to osiągnąć, każdy ogrodnik powinien przede wszystkim zrozumieć i pielęgnować swoją glebę, zapewniając jej materię organiczną, taką jak kompost i ziemia liściowa jako element cudownie samowystarczalnego systemu, który pomaga roślinom bujnie rosnąć, a ogrodom wspaniale się rozwijać.

Zgrab opadłe liście i włóż je do pojemnika, aby przekształciły się w ziemię liściową – pozostawione na powierzchni ziemi mogą zdusić delikatne rośliny

ZDJĘCIA: JASON INGRAM

Ziemia liściowa

Ziemia liściowa jest wspaniałym źródłem humusu. Nadaje się doskonale do wszystkich gleb, bo je wzbogaca i można ją wykorzystać jako ściółkę – raczej poprawia stan gleby, niż zapewnia składniki odżywcze.

✓ **Zgrabiaj liście** opadłe z drzew liściastych na pryzmy, aby przekształciły się w ziemię liściową. Nie zostawiaj ich po prostu tam, gdzie opadły – stłamszą delikatne rośliny na rabatach, a na trawniku pojawią się puste miejsca.

✓ **Zbierz liście** do prostego pojemnika z czterech drewnianych palików wbitych w ziemię i siatki. Ziemię liściową można też robić w workach, ale trwa to całe wieki.

✗ **Jeśli nie masz w ogrodzie drzew**, nie poddawaj się. Wiele gmin chętnie rozdaje worki z liśćmi zebranymi przy drogach podczas jesiennego sprzątania.

✗ **Nie rozdrabniaj liści dębu**, buka ani grabu, bo szybko rozłożą się same. Grube liście – np. jawora czy kasztanowca – trzeba rozdrobnić. Liście zimozielone najlepiej wrzucić na kompost.

✗ **Ziemi liściowej nie trzeba przerzucać**. Liście rozkładane są przez grzyby w ramach naturalnego procesu, który tego nie wymaga. Kompost powstaje na skutek interakcji wielu różnych organizmów, a przerzucanie znacznie przyspiesza ten proces.

eprasa.pl 9f60c0dba8

Twarzowe turzyce

Na pierwszy rzut oka wyglądem przypominają trawy, chociaż nie są z nimi blisko spokrewnione. Od traw odróżnia je m.in. ułożenie liści, kształt łodyg, budowa kwiatów oraz, co najważniejsze, nieco inne wymagania. Turzyce mogą być twarzowymi dodatkami do każdego ogrodu! Najpiękniejsze ogrodowe gatunki i odmiany turzyc prezentuje **dr inż. Wiesław Szydło**, szkółkarz i prezes zarządu *Związku Szkółkarzy Polskich*.

Trawa czy turzyca?

Odróżnienie turzycy od trawy nie jest trudne, ale wymaga uważnego przyjrzenia się roślinie. U większości turzyc łodygi są trójkątne, wewnątrz wypełnione miękiszem, liście wyrastają w trzech płaszczyznach (są bardziej trójwymiarowe), a kwiaty najczęściej są rozdzielnopłciowe (kwiaty męskie i żeńskie tworzą się osobno) i rozwijają się wiosną. Natomiast u traw źdźbła są w przekroju okrągłe, puste w środku, liście wyrastają w dwóch płaszczyznach (rozkładają się na dwie strony), a kwiaty są zwykle obupłciowe i rozwijają się od wczesnego lata do jesieni.

Kwiatostany żeńskie turzycy Morrowa

ZDJĘCIA: GRZEGORZ FAŁKOWSKI (GSP), VERDE

Na świecie występuje aż około 1,8 tys. gatunków turzyc (*Carex*), które należą do rodziny ciborowatych (*Cyperaceae*), z czego w Polsce rośnie około 100 gatunków. Rośliny te przystosowały się do zróżnicowanych warunków środowiska. Najczęściej ich siedliskiem są łąki i wilgotne tereny wzdłuż rzek, jezior, stawów i rowów melioracyjnych. Turzyce rosną też w lasach oraz w górach.

Do pospolitych krajowych turzyc należy oczeret jeziorny i ponikło błotne – rośliny porastające brzegi zbiorników wodnych. Z kolei na wydmach nadmorskich idealne dla siebie warunki znalazła turzyca piaskowa, która przystosowała się do zasiedlania miejsc suchych, ubogich w składniki pokarmowe. Nasze rodzime turzyce rzadko jednak uprawia się dla celów ozdobnych. Znacznie bogatsze walory dekoracyjne mają gatunki pochodzące z Azji i Ameryki Północnej oraz z antypodów – Nowej Zelandii. Są wśród nich zarówno byliny zimozielone oraz gatunki o liściach zasychających na zimę. Większość oferowanych w krajowych szkółkach turzyc to rośliny niskie, odpowiednie na stanowiska nasłonecznione lub cieniste, nadające się do sadzenia w grupach i zadarniania większych powierzchni.

Spośród dostępnych gatunków i odmian warto zwrócić uwagę na **turzycę Morrowa** (*C. morrowii*), nazywaną też, ze względu na swoje pochodzenie, turzycą japońską. Jest to cenna, zimozielona bylina tworząca szerokie i gęste kępy złożone z charakterystycznych lancetowatych liści o szerokości około 2 cm. Dorasta do 30-40 cm wysokości. Jej liście łukowato przewieszają

Turzyca Morrowa 'Goldband'

Turzyca Morrowa 'Aureovariegata' w towarzystwie rozplenicy japońskiej 'Hameln'

Turzyca stożkowata 'Snowline'

Pobrano z gazeta.pl 9.02.2022

Turzyca oszimska ‘Evergold’

Turzyca oszimska ‘Everillo’

się na wszystkie strony. Odmiana ‘Ice Dance’ wyróżnia się dekoracyjnymi, dwubarwnymi liśćmi, jasnozielonymi w środku i białymi na brzegach. Podobne liście ma bardziej znana odmiana ‘Variegata’, ale jej białe paski są węższe i przez to mniej widoczne. Odwrotne zabarwienie blaszki liściowej (w środku złociste, na brzegu zielone) wyróżnia odmianę ‘Goldband’. Atutem turzycy japońskiej jest zdolność do rozrastania się dzięki rozłogom. Już kilka roślin może w przeciągu 2-3 sezonów utworzyć gęsty kobierzec, dlatego na 1 m² wystarczy posadzić tylko pięć roślin. Oprócz dekoracyjnego pokroju i ulistnienia gatunek ten tworzy wczesną wiosną, najczęściej w kwietniu, niewielkie, ale ciekawe kłosowate kwiatostany. U ich podstawy rozwijają się najpierw kwiaty żeńskie, a wyżej tworzą się kwiaty męskie. Turzyca japońska rośnie niezawodnie i zdrowo, jest bowiem odporna na choroby i szkodniki. Nie jest też zbyt wymagająca

Turzyca rzędowa ‘Shiro-nakafu’

eprasa.pl 9f60c0dba8

w uprawie. Zadowala się przeciętną glebą ogrodową, byle była przepuszczalna i umiarkowanie wilgotna, o odczynie od kwaśnego do zasadowego. Sadzona na stanowiskach słonecznych wymaga bardziej wilgotnego podłoża i stanowisk osłoniętych od wiatru w okresie zimy. Wykazuje wysoką odporność na mróz. Jest doskonałą rośliną obwódkową, polecaną do sadzenia na brzegach rabat, kwietników, ogrodowych alejek i ścieżek.

Turzyca stożkowata (*C. conica*) to pochodząca z Japonii zimozielona bylina tworząca gęste kępy wąskich, niezbyt długich liści. W handlu dostępna jest odmiana 'Snowline' o liściach z cienkim, białym marginesem na brzegach, dzięki któremu rozjaśnia ogrodowe kompozycje. Roślina ta dorasta do 30 cm wysokości. Jest odporna na mróz, ale wymaga bardziej wilgotnego podłoża i półcienistego stanowiska.

Kolejnym wartościowym gatunkiem, także pochodzącym z Kraju Kwitnącej Wiśni, jest **turzyca oszimska** (*C. oshimensis*). Ta tworząca kępy roślina dorasta do 30 cm wysokości, ma jeszcze węższe od poprzednich, łukowato opadające liście; u odmiany 'Evergold' z kremowymi paskami biegnącymi przez środek blaszek liściowych, u 'Everest' biało obrzeżonymi, a u odmiany 'Everillo' żółto-zielonymi. Turzyca oszimska jest gatunkiem odpornym na choroby i szkodniki, toleruje stanowiska od cienistych po słoneczne, jest odporna na mróz.

Podobnym gatunkiem do wyżej opisanych jest **turzyca długokłosowa** (*C. dolichostachya*), także pochodząca z gór Japonii. Roślina ta tworzy wąskie, jasnozielone, częściowo zimotrwałe liście zebrane w gęste rozety. Osiąga około 20-30 cm wysokości. Szkółki oferują odmianę 'Kaga-nishiki' Golden Fountain o charakterystycznych, żółtych brzegach liści. Roślina ta jest odporna na mróz, ale wymaga gleb wilgotnych, źle reaguje na suszę, dlatego sprawdzi się przede wszystkim w ogrodach, w których zainstalowane jest automatyczne nawadnianie.

Turzyca ptasie łapki 'Variegata'

Turzyca palmowa 'Little Midge'

Turzyca palmowa 'Silberstreif'

eprasa.pl 9f60c0dba8

Doskonałą zadarniającą rośliną jest **turzyca rzędowa** (*C. siderosticha*). Ta niska roślina pochodzi z Chin, Japonii i Korei, zwykle ma nie więcej niż 10 cm wysokości, tworzy sezonowe, szerokie, lancetowate liście szczelnie okrywające grunt zwartym, szmaragdowym kobiercem. Rozrasta się za pomocą podziemnych rozłogów. W sprzedaży najczęściej dostępna jest w odmianie o biało obrzeżonych liściach 'Variegata'. U odmiany 'Shiro-nakafu' blaszki liściowe na wiosnę są niemal w całości białe, jedynie z wąskim zielonym marginesem na brzegu. Część liści ma zielone pasy o różnej szerokości. Latem liście stają się zielone, na zimę zasychają. Odmiany o biało przebarwionych liściach należy sadzić na stanowiskach cienistych (wiosną białe fragmenty liści są wrażliwe na silne nasłonecznienie), na glebach umiarkowanie wilgotnych. Ponieważ liście na zimę zasychają, wiosną wymaga skoszenia nisko przy ziemi.

Równie ciekawą i cenną turzycą o wdzięcznej nazwie jest **turzyca ptasie łapki** (*C. ornithopoda*). Jest to rodzima, zimozielona turzyca dorastająca do 15-20 cm wysokości i sprawdzająca się na zacienionych stanowiskach. Jej kwiatostany są zbudowane z 3-5 palczastych kłosów, przypominają łapy ptaków (kur). W stanie naturalnym można ją znaleźć w Karpatach. Szkółki oferują ozdobną odmianę 'Variegata' o ozdobnych, wąskich, biało obrzeżonych liściach, tworzących nieduże, atrakcyjne kępy.

Zupełnie inny charakter od wcześniej opisanych ma **turzyca palmowa** (*C. muskingumensis*), pochodząca z Ameryki Północnej. Roślina ta dorasta do 80 cm wysokości, tworzy egzotycznie wyglądające kępy jasnozielonych, sezonowych liści. Gatunek ten preferuje wilgotne gleby i półcieniste lub słoneczne stanowiska, jest w pełni odporny na mróz, doskonale komponuje się z bylinami, m.in. funkiami i paprociami. W szkółkach dostępnych jest kilka odmian tego gatunku: 'Ice Fountains' i 'Silberstreif' o białych w środku blaszkach liściowych i zielonych brzegach, 'Oehme' o liściach żółto obrzeżonych, 'Little Midge' – karłowa odmiana dorastająca do 20 cm wysokości.

Efektowymi turzycami są nowozelandzkie gatunki i odmiany o długich brązowych liściach, sprawiających wrażenie zaschniętych, takie jak **turzyca włosista** (*C. comans*) i jej odmiany: 'Amazon Mist', 'Bronze Form', 'Bronze Perfection' czy **turzyca Buchanana** (*C. buchananii*) – gatunek oraz odmiany, takie jak 'Red Rooster'. Niestety w surowe zimy turzyce te mogą u nas wymarzać, zwłaszcza w chłodniejszych, północno-wschodnich rejonach kraju. Rośliny te dosyć dobrze sprawdzają się w centrum i na zachodzie Polski oraz sadzone na miejscach słonecznych, osłoniętych od wiatru przez budynki. Wyższą mrozoodporność wykazuje **turzyca ceglasta** (*C. testacea*), np. odmiana 'Prairie Fire' – jest to jedna z najbardziej odpornych na chłód turzyc nowozelandzkich, polecana do uprawy w ogrodach przydomowych, na działkach oraz w pojemnikach.

Turzyca włosista 'Bronze Form'

Turzyca ceglasta 'Prairie Fire'

Artykuł powstał we współpracy ze Związkiem Szkółkarzy Polskich. Więcej informacji o roślinach i ich producentach uzyskać można na: www.e-katalogroslin.pl lub: www.zszp.pl i pod numerem telefonu: 22 435 47 22.

eprasa.pl 9f60c0dba8

Efektowne i naturalne

Świąteczne dekoracje mogą być ekologiczne i stylowe jednocześnie. Katie Smyth i Terri Chandler pokazują, jak wykonać dekoracje z materiałów zebranych w ogrodzie

Katie zbiera suche trawy, aby wpleść je w swój wieniec

Nie ma nic bardziej wyjątkowego niż stworzenie własnych, naturalnych świątecznych dekoracji. Uwielbiamy zbierać sezonowe ozdoby i łączyć je z materiałami gromadzonymi i suszonymi przez cały rok.

W ogrodach, nawet zimą, znajdujemy zaskakującą ilość zieleni. Miej także oczy szeroko otwarte, gdy wychodzisz na spacer. Nie zbieraj jednak roślin z miejsc chronionych. Szukaj ozdób, które zachowają kształt mimo suszenia, wtedy twój wieniec będzie trwały. Możesz też kupić suszone kwiaty, jagody czy główki nasienne w kwiaciarni, aby dodać swojej dekoracji czegoś ekstra. Używając ekologicznych materiałów i unikając odpadów z tworzyw sztucznych, możesz świętować w sposób przyjazny dla planety. Wiele materiałów można zresztą wykorzystać ponownie, więc na świętach też da się zaoszczędzić.

Bogaty i obfity

Ten wieniec składa się z zebranych świeżych i suchych materiałów oraz owoców, które dodają koloru. Dzięki sosnowym gałązkom i owocom kojarzącym się z okresem bożonarodzeniowym, kompozycja wciąż jest świąteczna, ale oryginalna kolorystyka dodaje jej charakteru.

CO BĘDZIE POTRZEBNE

- Winorośl
- Rolka drutu florystycznego (grubość 0,35 mm)
- Aksamitna tkanina
- Krwawnik (*Achillea ageratum*), suszony
- Rumianek, suszony
- Ciemierniki
- Judaszowe srebrniki, suszone
- Szyszki chmielu, suszone
- Owoce mangostanu
- Gałązki bez liści
- Trawy ozdobne, suszone, np. drżączka średnia, obiedka szerokolistna, wiechlina łąkowa, miskant, ostnica olbrzymia
- Sosnowe gałązki
- Mandarynki
- Osty
- Tymianek, suszony

ZDJĘCIA: JASON INGRAM

eprasa.pl 9f60c0dba8

Gałązki bez liści
Sosnowa gałązka
Judaszowe srebrniki
Drżączka średnia
Chmiel
Krwawnik
Ciemiernik
Aksamitna tkanina
Owoce mangostanu
Mandarynki

Suszony i rozświetlony

W tym wieńcu wykorzystano dużo suchych materiałów. Dzięki nim będzie trwały. Można go przechować do następnego roku i tylko lekko odświeżyć. Można użyć świeżych materiałów i poczekać, aż wyschną w kompozycji. Sprawdź jednak, czy się nie poluzują, bo podczas wysychania na pewno się skurczą. Możesz też usunąć duże liście z łodyg i powiesić je w suchym miejscu do góry nogami, a wieniec upleść, gdy już będą suche. Niektóre suszki pomalowaliśmy złotą farbą w spreju, aby nadać im świątecznego blasku.

CO BĘDZIE POTRZEBNE

- Winorośl
- Rolka drutu florystycznego (grubość 0,35 mm)
- Aksamitne wstążki
- Złota farba w spreju
- Gałązki asparagusa, spryskane na złoto
- Gipsówka suszona, spryskana na złoto
- Judaszowe srebrniki, suszone
- Gałązki bez liści
- Trawa pampasowa
- Owoce dzikiej róży, świeże i suszone
- Tymianek, suszony

ZDJĘCIA: JASON INGRAM

eprasa.pl 9f60c0dba8

Dziki i naturalny

Do tego wieńca stworzyliśmy tradycyjną zieloną bazę z roślin kojarzących się ze Świętami. Dodaliśmy mu uroku świeżymi kwiatami z ogrodu – zachowują świeżość dzięki umieszczeniu we florystycznych fiolkach napełnionych wodą. Wieniec sprawdzi się też jako ozdoba stołu, jeśli ułożysz go płasko ze świecami pośrodku.

CO BĘDZIE POTRZEBNE

- Winorośl
- Rolka drutu florystycznego (grubość 0,35 mm)
- Plastikowe fiolki florystyczne
- Gałązki roślin iglastych np. jałowca lub cyprysika
- Wrzos
- Ciemierniki
- Bluszcz i jego owoce
- Jałowiec
- Trawy ozdobne np. miskant ‘Flamingo’, suszony
- Rozmaryn
- Tymianek, suszony

eprasa.pl 9f60c0dba8

Jak wykonać własny wieniec

Wszystkie wieńce na tych stronach można wykonać tą samą podstawową techniką, stosując tylko różne materiały dekoracyjne. Jako bazy do wieńców użyliśmy długich, wysuszonych pędów winorośli. To ekologiczna alternatywa dla pianki florystycznej. Winorośl łatwo wygiąć. Namocz ją w wiadrze z wodą na kilka godzin przed zrobieniem wieńca, aby zapobiec łamaniu się pędów podczas zginania. Jeśli nie masz własnych gałązek, możesz kupić gotową podstawę wieńca z winorośli.

ZDJĘCIA: JASON INGRAM

1 **ZWIŃ PĘDY**, aby osiągnąć ozdobę o odpowiedniej średnicy, a potem je przytnij. Pędy o długości 1-1,5 m wystarczą na spory wieniec. Stwórz okrąg z kilku gałązek winorośli zawiniętych wokół siebie. Związ je za pomocą drutu. Nie przecinaj go – niech nadal będzie na szpuli.

2 **WEŹ WIĄZKĘ MATERIAŁÓW** i umieść je nad wiązaniem z drutu. Owiń drut ciasno wokół tej wiązki, aby przymocować ją do podstawy wieńca. Dodaj kolejną wiązkę, układając ją w tym samym kierunku co poprzednią. Niech zakrywa miejsce przywiązania pierwszej. Zabezpiecz w ten sam sposób.

3 **DODAWAJ PĘCZKI MATERIAŁÓW** wokół swojej bazy, a wieniec nabierze gęstości. Odetnij drut od szpuli i zabezpiecz końcówkę.

4 **PRZYMOCUJ ŚWIEŻE KWIATY**. Aby zachowały świeżość na dłużej, użyliśmy wielorazowych fiolek z wodą. Napełnij je i włóż do nich cięte kwiaty. Następnie wsuń fiolki w bazę pod kątem lub zabezpiecz je odrobiną drutu. Możesz zmieniać w nich kwiaty tak często, jak potrzebujesz.

5 **DODAJ INNE DEKORACJE**, np. świąteczne bombki lub owoce. Możesz użyć kleju na gorąco, aby przymocować lekkie elementy do podstawy wieńca, a do cięższych (np. owoców) użyć drutu.

6 **DOCZEP KOKARDĘ Z TKANINY**, aby wykończyć ozdobę. Przymocuj wieniec do drzwi za pomocą długiego drutu. Odsuń się i podziwiaj! Możesz dodawać kolejne materiały do momentu, aż będziesz zadowolony z efektu.

eprasa.pl 9f60c0dba8

Miniwianki

Po wykonaniu dużego wieńca zostaje zwykle wiele drobiazgów. Zamiast je marnować, możemy stworzyć inne, mniejsze dekoracje, które wykorzystamy w domu lub jako własnoręcznie robione prezenty. Zróbmy miniwianki, stosując się to tych samych podstawowych wskazówek.

Dekoracja drzwi

▲ Za pomocą cienkiej wstążki zawieś wianuszek na klamce. Świąteczna radość zagości w nieoczekiwanym miejscu.

CO BĘDZIE POTRZEBNE

- **Winorośl, cienka gałązka**
- **Rolka drutu florystycznego (grubość 0,35 mm)**
- **Wąska wstążka**
- **Szyszki chmielu, suszone**
- **Owoce dzikiej róży**
- **Gałązki roślin iglastych**
- **Tymianek, suszony**

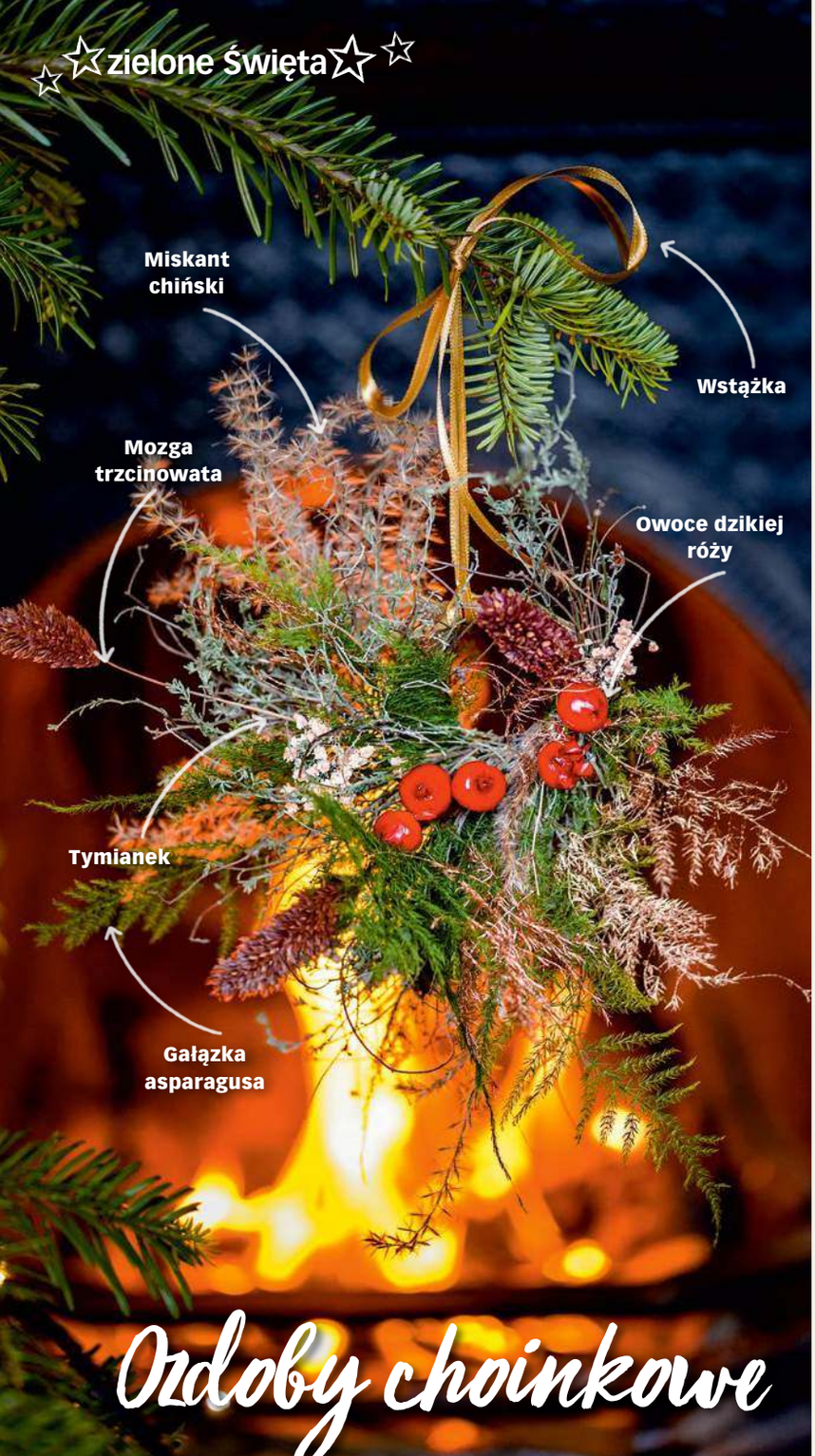
Dekoracja prezentu

▲ Własnoręczne wykonanie dekoracji prezentu dodaje mu osobistego charakteru. Prezent owinęliśmy w używaną tkaninę, związaliśmy naturalnym sznurkiem i dołączyliśmy wianuszek.

CO BĘDZIE POTRZEBNE

- **Winorośl, cienka gałązka**
- **Rolka drutu florystycznego (grubość 0,35 mm)**
- **Sznurek naturalny**
- **Gałązki roślin iglastych**
- **Jałowiec**
- **Cyprysik**
- **Tymianek, suszony**

eprasa.pl 9f60c0dba8

Ozdoby choinkowe

W wykonanie ozdób na choinkę może zaangażować się cała rodzina. Jeśli przechowasz ozdoby w suchym miejscu, będzie można użyć ich za rok.

CO BĘDZIE POTRZEBNE

- **Winorośl, cienka gałązka**
- **Rolka drutu florystycznego (grubość 0,35 mm)**
- **Wstążka, cienki kawałek**
- **Gałązka asparagusa**
- **Trawy ozdobne, suszone, np. miskant lub mozga trzcinowata**
- **Owoce dzikiej róży**
- **Tymianek, suszony**

Katie i Terri prowadzą Worm (www.weareworm.com), tworząc kwiatowe kompozycje, grafiki i projekty

ODWIEDŹ www.gardenersworld.com/christmas
i poznaj świąteczne propozycje dekoracji domu i prezentów

Ozdoby stołu

Upiększ świąteczny stół, układając mały, aromatyczny wianuszek na serwetce dla każdego gościa. Po prostu zwiń gałązkę rozmarynu w kółko i związ drucikiem.

CO BĘDZIE POTRZEBNE

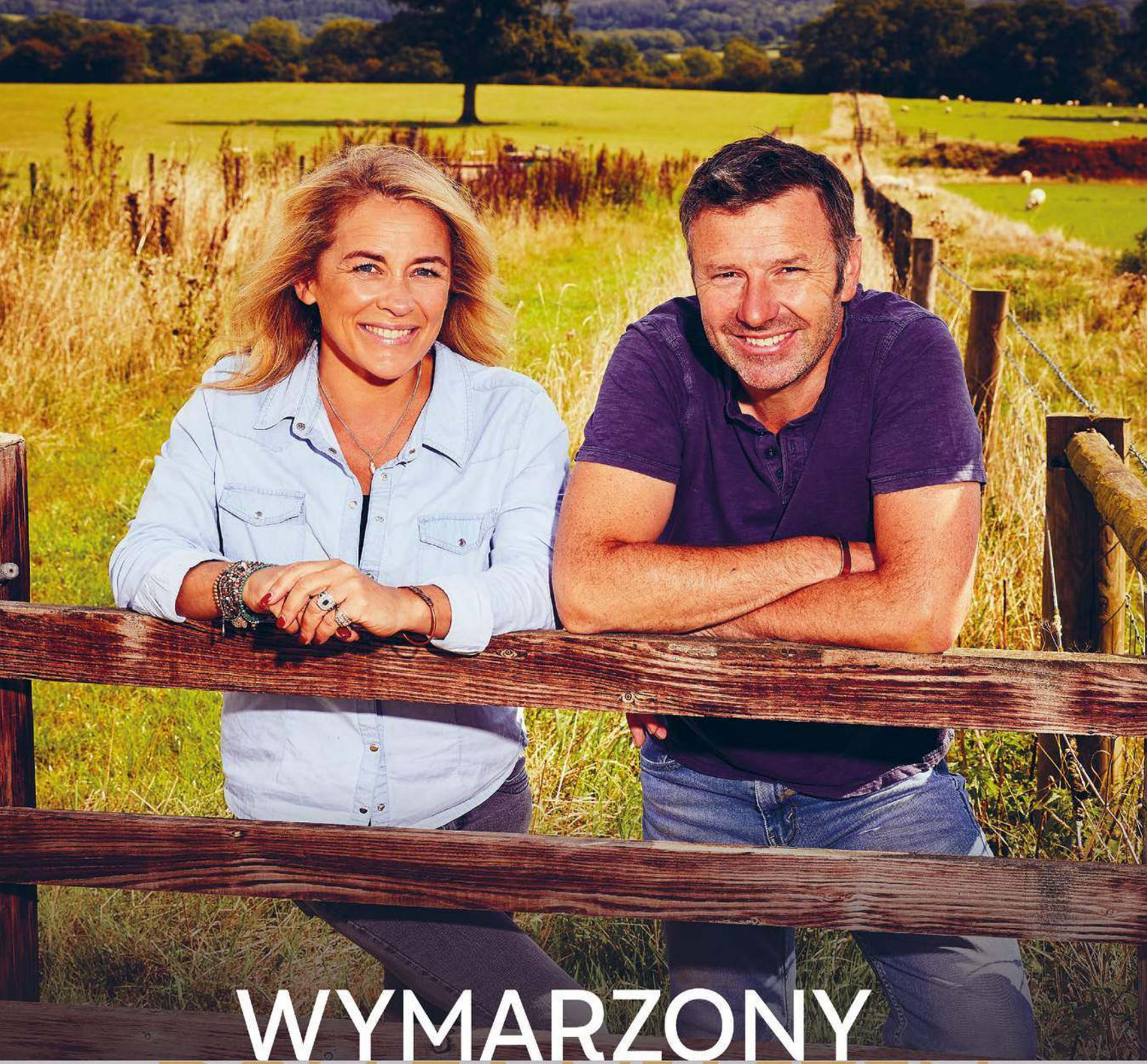
- **Rolka drutu florystycznego (grubość 0,35 mm)**
- **Aksamitna wstążka**
- **Gałązka rozmarynu**

Gdzie kupić

- **www.britanniadirect.org.uk**
- **www.etsy.com**
- **www.daisyshop.co.uk**
- **www.floristsuppliesuk.com**
- **www.essentiallyhops.co.uk**
- **www.floristry-supplies.co.uk**

ZDJĘCIA: JASON INGRAM

eprasa.pl 9f60c0dba8

WYMARZONY DOM ZA MIASTEM

Sarah Beeny: nowe życie na wsi

30 Listopada 21:55

Agentka nieruchomości Sarah Beeny, wraz z rodziną, przeprowadzają się z Londynu na częściowo opuszczoną, dawną farmę mleczną w Somerset. Planują tu zbudować nowoczesną rezydencję swoich marzeń.

BBC lifestyle

facebook.com/BBCLifestyle

eprasa.pl 9f60c0dba8

Boże Narodzenie z dziećmi

W okresie świątecznym zaproś dzieci do zrobienia ozdób choinkowych – do powieszenia wewnątrz i na zewnątrz. Te dekoracje są łatwe do wykonania dla dzieci w wieku poniżej 10 lat, a starszaki mogą je kreatywnie ulepszyć

Szyszkowe renifery

Ta urocza dekoracja zapewni dzieciom absorbujące zajęcie w wolnym czasie. Najpierw trzeba wyruszyć na spacer do lasu na poszukiwanie sosnowych szyszek i gałązek, a później porozdzielać zdobycze i złożyć z nich ozdoby – będzie wiele okazji do pobudzenia wyobraźni i stworzenia całego stadka Rudolfów.

Potrzebujesz:

- ☐ Sosnowych szyszek
- ☐ Gałązek
- ☐ Opakowania samoprzylepnych oczu
- ☐ Paczki czerwonych pomponów
- ☐ Zmywalnego kleju
- ☐ Pędzla
- ☐ Sznurka/wstążki
- ☐ Nożyczek

◀▲ Krok 1

Weź sosnową szyszkę i klejem przymocuj do niej pomponowy „nos" i parę wyłupiastych oczu. Jeśli znalazłeś różne rodzaje szyszek, spróbuj rozpoznać z jakich gatunków pochodzą – w internecie znajdziesz wiele pomocne strony.

▶ Krok 2

Przytnij dwie gałązki do długości około 10 cm. Rozwidlone gałązki utworzą bardziej efektowne poroże, ale proste gałązki też się sprawdzą. Czy potrafisz rozpoznać drzewo, z którego pochodzą te gałązki? Klejem przytwierdź je do szyszek.

◀ Krok 3

Gdy klej wyschnie, weź kawałek sznurka i przywiąż go do końca szyszki od strony poroża. Związ sznurek, aby powiesić ozdobę na choince lub drutem przymocuj ozdobę do świątecznego wieńca.

TEKST: CINEAD MCTERNAN. ZDJĘCIA: TORIE CHUGG

eprasa.pl 9f60c0dba8

prasa.pl 9f60c0dba8

Ozdoby z nasionami dla ptaków

Zachęć dzieci tej zimy, aby zostały obrońcami dzikiej przyrody. Zróbcie dekoracje, które będą również smaczną ucztą dla skrzydlatych przyjaciół. Są łatwe do wykonania i możesz je zmienić tak, aby przywabić określone gatunki ptaków, używając ich ulubionych nasion.

Potrzebujesz:

- ☐ 4 szklanek nasion dla ptaków
- ☐ 1 opakowania żelatyny
- ☐ 3/4 szklanki mąki
- ☐ 3 łyżek syropu kukurydzianego lub smalcu
- ☐ Miski do mieszania i łyżki
- ☐ Nieprzywierającej formy lub foremki do ciastek
- ☐ Oleju spożywczego w spreju
- ☐ Bambusowych patyczków do szaszłyków
- ☐ Wstążki lub sznurka

▶ Krok 1

Rozpuść żelatynę w rondelku z ciepłą wodą, mieszając aż do całkowitego rozpuszczenia. Zdejmij z ognia i wymieszaj z mąką, syropem kukurydzianym oraz nasionami, aż masa uzyska jednolitą konsystencję.

◀ Krok 2

Spryskaj formę lub foremki do ciastek olejem spożywczym i nałóż łyżką przygotowaną mieszankę nasion. Mocno uklep wierzchem łyżki. Wbij w środek bambusowy patyczek do szaszłyków, aby ptaki miały na czym usiąść.

▶ Krok 3

Wstaw do lodówki do ostygnięcia i pozostaw na 24 godziny, a następnie wyjmij z foremek. Zawiąż sznurek po zewnętrznej stronie i zawieś na gałęziach drzewa.

ZDJĘCIA: TORIE CHUGG

eprasa.pl 9f60c0dba8

Niech rozbłysną *gwiazdy*

Święta to czas gwiazd! Poinsecje mogą rozświetlić całe mieszkanie – postaw je na stole, zawieś na choince lub podwieś pod sufitem nad świątecznym stołem

Tekst: **Małgorzata Wójcik**
Zdjęcia: **Stars Unite Europe/ Stars for Europe**

Najnowsze trendy we florystyce stawiają na naturalne dodatki i recykling, dlatego świeże, subtelne gwiazdy najczęściej zestawia się z gałązkami zebranymi w lesie lub ogrodzie, a do zrobienia dekoracji wykorzystuje to, co jest pod ręką (niepotrzebne wieszaki na ubrania, ukryte na strychu stare świeczniki czy resztki słomianych mat, które zostały po zrobieniu chochołów wokół wrażliwych roślin w ogrodzie).

Poinsecje łączy się nie tylko z wiotkimi trawami ozdobnymi czy miękkimi gałązkami bluszczu. Tłem dla roślin coraz częściej stają się rosochate patyki, często pokryte porostami, suche twarde szyszki, nagie pędy winorośli albo ciemne gałązki brzozy. Takie zestawienie opierają się na kontraście więc podziwiając je pobudzamy naszą wrażliwość i wyobraźnię, dostrzegając delikatność roślin.

eprasa.pl 9f60c0db8

DOBRA RADA:
Gwiazdy betlejemskie uprawiaj w temperaturze 15-22°C

Wianek ścienny z gałązek

Do stworzenia tego bajecznego, naturalnego wieńca na ścianę potrzebne są: sadzonki kremowej poinsecji, pędy winorośli i powojników, świerkowe szyszki, metalowa obręcz, florystyczne druty wiązałkowe (oczkowe) i wiązarka lub duże szydło oraz drut owinięty papierem (beżowy).

1 **Przymocuj** gałązki do obręczy, używając wiązarki lub szydła. Zapleć tyle gałązek, by na dole można było wstawić doniczkę z poinsecją. Górna połowa może pozostać węższa.

2 **Przymocuj** szyszki za pomocą drutu wiązałkowego pokrytego papierem i zawieś wieniec na ścianie.

3 **Umieść** delikatnie doniczki z poinsecjami w kieszonce z winorośli. Możesz dodać z jednej strony doniczkę z grudnikiem lub innym domowym sukulentem.

eprasa.pl 9f60c0dba8

Wieniec ze słomy

Ten gustowny wieniec adwentowy z białych poinsecji, suszonych makówek, gałązek modrzewiowych z szyszkami i judaszowych srebrników jest jednocześnie elegancki i naturalny. Oprócz wymienionych materiałów roślinnych potrzebne będą też: dwa słomiane wianuszki różnych rozmiarów, drewniane szpikulce, taśma florystyczna, sznurek z suszonych ogonków liściowych hiacynta wodnego, metalowe szpilki, 4 świeczniki i 4 proste białe świece oraz odpowiedniej wielkości taca do wyeksponowania kompozycji.

1 **Połóż** mniejszy wianuszek na większym i połącz je ze sobą drewnianymi szpikulcami.

2 **Owiń** całość taśmą florystyczną tak, aby w środek można było wstawić doniczkę.

3 **Namocz** sznurek z hiacynta wodnego, owiń go wokół podwójnego wieńca i przypnij szpilkami.

4 **Umieść** osłonkę w środku wieńca i włóż do niej doniczkę z poinsecją. Na koniec przymocuj świeczniki ze świecami, osadź świece i udekoruj zewnętrzną krawędź wieńca makówkami, gałązkami i judaszowymi srebrnikami.

DOBRA RADA:
Postaw poinsecje z dala od źródła ciepła, w miejscu nienarażonym na przeciągi

Zobacz więcej gwiezdnych dekoracji na **www.starsuniteeurope.eu**

eprasa.pl 9f60c0dba8

Huśtawka z wieszaków

Do wykonania tej huśtawki dla roślin, potrzebne są: trzy klasyczne drewniane wieszaki z poprzeczkami, wiertarka z cienkim wiertłem do drewna, trzy śruby, sznurek w różnych kolorach i mocny sznurek do przymocowania huśtawki do sufitu oraz pleciony koszyk jako osłonka na doniczkę.

1. **Umieść** trzy wieszaki jeden na drugim tak, aby poprzeczki utworzyły od wewnątrz trójkąt.
2. **Połącz** śrubami wieszaki w punktach styku i zawiąż długi kawałek sznurka wokół podstawy każdego z trzech haczyków wieszaka.
3. **Zawiąż** pętelkę, związując trzy końce sznurka na odpowiedniej długości.
4. **Owiń** wieszaki w różnych miejscach kolorowymi sznurkami i zawieś huśtawkę na suficie. Na koniec postaw na niej koszyk z poinsecję w środku.

DOBRA RADA:
Poinsecje podlewaj co kilka dni niewielką ilością wody o temperaturze pokojowej

eprasa.pl 9f60c0dba8

Wieniec z owocami

Ten wiszący morelowy wieniec z poinsecjami zajmuje niewiele miejsca. Można go dość szybko zaaranżować. Aby go zrobić przygotuj: metalową obręcz, drut florystyczny i fiolki na kwiaty cięte, 4 świeczniki, 4 świece, gruby sznurek oraz sadzonki poinsecji i gałązki dzikiej róży z owocami.

1. **Zamaskuj** obręcz całkowicie gałązkami dzikiej róży.
2. **Przymocuj** świeczniki i fiolki na poinsecje.
3. **Nalej** do fiolek wody, włóż rośliny do nich.
4. **Umieść** w świecznikach świece i zawieś wieniec nad stołem.

Stół z mchem

Jeśli twoi bliscy kochają rośliny, zaproś ich na ucztę na świeżym mchu. Pamiętaj tylko, by pozyskiwać mech z własnego ogrodu lub kupować ze źródeł, które nie pozyskują go z chronionych terenów.

1. **Rozłóż** na stole ceratę lub folię, aby uchronić blat przed plamami. Potem pokryj blat zielonym mchem.
2. **Ustaw** po środku rząd sadzonek miniaturowych cyprysików i świeczników ze świecami.
3. **Rozłóż** talerze i sztućce, a wokół nakryć w mech powtykaj fiolki florystyczne napełnione wodą i włóż do nich cięte poinsecje.
4. **Udekoruj** pozostałą wolną przestrzeń szyszkami, srebrzystymi rojnikami i gałązkami z owocami (np. rajskich jabłuszek, jarzębiny, irgi, dzikiej róży), do których na koniec przymocujesz wesołe ptaszki.

Oplątwa w szklanej kuli

Ta wyjątkowa żywa dekoracja będzie całoroczną ozdobą mieszkania, a w czasie świąt Bożego Narodzenia sprawdzi się także w roli choinkowej bombki

Tekst Łukasz Skop
Zdjęcia Bożka Piotrowska

eprasa.pl 9f60c0dba8

Będziesz potrzebować:

- Oplątwy (*Tillandsia*) 'Caput medusae'
- Mchu lub innego wypełniacza
- Szklanej wiszącej kuli
- Sznurka do zawieszenia
- Spryskiwacza

1 **Włóż** do szklanej kuli kilka kępek mchu. Możesz użyć także innego wypełniacza łatwo chłonącego wilgoć. Jego celem będzie podniesienie wilgotności powietrza w kuli, co zapobiegnie zasychaniu końcówek liści oplątwy.

2 **Umieść** oplątwę wewnątrz szklanej kuli. Ułóż roślinę wygodnie na kępkach mchu, aby jak najlepiej ją wyeksponować. Dobierz oplątwę do średnicy kuli tak, aby cała roślina swobodnie zmieściła się w naczyniu.

3 **Zawiąż** sznurek na oczku szklanej kuli, by łatwo móc ją zawiesić. Wykorzystaj sznurek z naturalnych włókien, który najlepiej pasuje do tego rodzaju aranżacji. Jeśli nie chcesz, by po zawieszeniu kula obracała się na boki, zawieś ją na druciku florystycznym.

4 **Wytrzyj** kulę miękką szmatką, aby usunąć zabrudzenia i odciski palców. Do podlewania (spryskiwania) oplątwy używaj zawsze miękkiej wody, która nie będzie pozostawiała białych, nieestetycznych zacieków.

Takie nietuzinkowe, szalone, a niekiedy dziwaczne rośliny jak oplątwy zasługują na wyjątkowe traktowanie. Nie potrzebują do wzrostu ziemi, ale należy im zapewnić odpowiednie pojemniki do uprawy. Takim pojemnikiem może być szklana wisząca kula, w której oplątwa będzie się doskonale czuła – w końcu oplątwy nazywa się także roślinami powietrznymi. Kulę najlepiej zawiesić w jasnym miejscu, nienarażonym na przeciągi i bezpośrednie promieniowanie słońca.

Bardzo częstym problemem w uprawie oplątw (*Tillandsia sp.*) jest zasychanie końcówek liści. Najczęściej jest to skutek zbyt suchego powietrza. Uprawa w szklanym naczyniu z mchem zapewni roślinie podwyższoną wilgotność powietrza i zapobiegnie wysychaniu. Oplątwę można podlewać poprzez okresowe spryskiwanie. Raz w miesiącu należy oplątwę wyjąć i zanurzyć w całości w wodzie z dodatkiem płynnego nawozu do roślin kwitnących. Przygotuj dwa razy słabszy roztwór nawozu niż zalecany w instrukcji na opakowaniu. Po kilku minutach wyjmij roślinę i włóż z powrotem do szklanej kuli. Czy pielęgnacja tych niezwykłych roślin nie jest naprawdę prosta?

eprasa.pl 9f60c0dba8

Szczęśliwe rośliny doniczkowe

Utrzymuj rośliny domowe w doskonałej kondycji dzięki poradom Adama Frosta, a wypełnisz dom zdrową zielenią tej zimy

Monstera dziurawa to dla Adama wspomnienie z dzieciństwa

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; GETTY IMAGES/SAGARMANIS

eprasa.pl 9f60c0dba

Aloes, pieniążek i szczawik dają stylową różnorodność form i kolorów

eprasa.pl/9f60c0dba8

Nie bez powodu mam miłe wspomnienia związane z roślinami domowymi. Zabierają mnie do lat 70., do mieszkania moich dziadków i starej monstery, którą mieliśmy w domu. Ale od tego czasu wiele się zmieniło i w ostatnich latach obserwujemy niezwykłe odrodzenie się zainteresowania roślinami domowymi. Badania pokazują, że rośliny domowe dobrze wpływają na nasze zdrowie i samopoczucie, a ponieważ zimą dłużej przebywamy w domach, warto posadzić kilka roślin. Występują we wszystkich kształtach i rozmiarach, więc naprawdę każdy znajdzie coś dla siebie. Jedne mają wspaniale zbudowane, okazałe liście, inne nagradzają nas pięknymi kwiatami. Poza kilkoma wyjątkami, większość z nich nie jest zbyt wymagająca. Będą dobrze rosły, kiedy ustawisz je w dobrze oświetlonym, osłoniętym od przeciągów miejscu o temperaturze pokojowej. Jak ich nie lubić?

Przesadzanie

Większość roślin domowych to wytrzymałe gatunki, które poradzą sobie nawet z niewielkim zaniedbaniem. Mimo wszystko zaniedbywanie roślin nie jest czymś, co polecam! Prawie wszystkie rośliny domowe potrzebują okazjonalnego przesadzania. Teraz można przesadzić zarówno nowe, jak i starsze okazy. W centrum ogrodniczym znajdziesz odpowiednie podłoża do roślin doniczkowych, ale ja zwykle używam ziemi uniwersalnej bez torfu, do której dodaję trochę kompostu, żwirku, przekompostowanej kory lub perlitu – w zależności od tego, jakich warunków potrzebuje dana roślina. Etykieta na roślinie będzie dla ciebie podpowiedzią.

Najpierw wyjmij roślinę ze starej doniczki – jeśli jest do niej mocno przytwierdzona korzeniami, możesz potrzebować ostrego noża, którym przytniesz korzenie, aby ją uwolnić. Po wyjęciu rośliny delikatnie rozplącz korzenie – dzięki temu rozluźnisz też podłoże. Wsyp niewielką ilość ziemi na dno nowej doniczki, a następnie umieść roślinę na wierzchu. Nie wybieraj nowej doniczki, która jest zbyt duża. Zazwyczaj wystarczy o 4-5 cm większa od bryły korzeniowej. Sprawdź głębokość sadzenia rośliny, starając się umieścić ją na mniej więcej tej samej wysokości, na jakiej rosła w poprzednim pojemniku. Upewnij się, że w ziemi nie ma zbyt dużych grudek i zacznij napełniać podłożem doniczkę wypełniając wolne przestrzenie przy krawędziach pojemnika. Na koniec delikatnie uciśnij i obficie podlej, aby ziemia osiadła wokół korzeni. Jeśli przesadzisz rośliny teraz, nie będziesz musiał ich nawozić do następnej wiosny.

Odpowiednie odżywienie

Zauważyłem, że większość roślin domowych zamiera z powodu nadmiernego podlewania.

NA GÓRZE PO PRAWEJ Haworsja i grubosz to sukulenty, które potrzebują jasnego miejsca i niewielkiej ilości wody
ŚRODEK PO PRAWEJ Rośliny mięsożerne, takie jak *Sarracenia flava*, należy podlewać deszczówką
PO PRAWEJ *Nephrolepis exaltata* (paproć) lubi rosnąć w wilgotnej, zacienionej łazience

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; PAUL DEBOIS; JASON INGRAM

eprasa.pl 9f60c0dba8

Phalaenopsis **(storczyk ćmówka) w ciepłym, jasnym pomieszczeniu może wytwarzać kwiaty przez cały rok**

Wiele roślin domowych, w tym skrzydłokwiaty, dobrze reaguje na zraszanie liści

Monstery, skrzydłokwiaty, maranty i pieniążki nie lubią bezpośredniego słońca, ale potrzebują jasnego stanowiska

Ziemia w doniczce powinna być tylko lekko wilgotna, a ja pozwalam jej prawie wyschnąć przed kolejnym podlaniem. Woda kranowa jest zwykle wystarczająca dla większości roślin domowych, ale niektóre, na przykład rośliny mięsożerne i azalie, mogą być nieco bardziej wymagające i warto podlewać je deszczówką. Rośliny domowe (z wyjątkiem niektórych roślin mięsożernych) nie powinny stać całymi dniami w wodzie. Aby temu zapobiec, podnoszę plastikową doniczkę wewnętrzną nieco wyżej od zewnętrznej osłonki. Używam do tego glazurniczych krzyżyków dystansowych, ale odwrócony do góry nogami talerzyk też się sprawdzi – oba rozwiązania zapobiegają zaleganiu korzeni roślin w nadmiarze wody. Twoje rośliny będą potrzebowały więcej wody wiosną i latem, kiedy aktywnie rosną.

Wiele roślin domowych lepiej rośnie w wilgotnym otoczeniu – dobrymi przykładami są storczyki, paprocie i bromelie. Wilgotność można łatwo zwiększyć za pomocą ręcznego spryskiwacza – swoje rośliny zwykle spryskuję codzienne – a jeśli zgrupujesz doniczki razem, utworzą wokół siebie własny wilgotny mikroklimat.

Jeśli chodzi o nawożenie, to jeśli co roku przesadzasz rośliny i wymieniasz im ziemię, niektóre gatunki poradzą sobie bez nawożenia. Mimo tego, z reguły rośliny kwitnące są bardziej wymagające i skorzystają na nawożeniu raz w tygodniu płynną odżywką. Nawóz bogaty w potas pobudzi kwitnienie, a jeśli potrzebujesz nawieźć rośliny o ozdobnych liściach, wybierz bardziej zbilansowaną

eprasa.pl 9f60c0dba8

Podlewaj pieniążki tylko wtedy, gdy ziemia zaczyna wysychać

„Rozmnażanie roślin jest jedną z najbardziej satysfakcjonujących rzeczy, a ukorzenione sadzonki to świetny prezent na Boże Narodzenie”

odżywkę. Możesz także znaleźć specjalistyczne nawozy do roślin, takich jak storczyki, więc na zakupach przeszukuj półki w centrum ogrodniczym i poproś o poradę, jeśli nie masz pewności.

Specjalne traktowanie

Uważam, że liście moich roślin domowych nie potrzebują nabłyszczania, ale od czasu do czasu podczas sprzątania warto je odkurzyć. Kurz może dość szybko zbierać się na liściach roślin, utrudniając im fotosyntezę i wzrost, dlatego warto poświęcić trochę czasu na utrzymanie ich w czystości.

Oczywiście niektóre rośliny domowe mają bardzo specyficzne potrzeby. Kaktusy, sukulenty i rośliny mięsożerne lubią rosnąć na jasnym parapecie, ale już paprocie preferują ciemniejsze stanowiska, z dala od bezpośredniego słońca. Storczyki lubią jasne, przefiltrowane światło i, jeśli to możliwe, dużą ilość wilgotnego powietrza – ja zwykle ustawiam nasze storczyki w łazience, która jest jasna i zapewnia dobrą wilgotność. Tak więc naprawdę warto sprawdzić, jakie są preferencje wybranej rośliny.

W zależności od tego, jakie masz gatunki roślin domowych istnieje kilka sposobów rozmnażania, aby uzyskać więcej sadzonek za darmo. Najprostszym sposobem jest pobranie zielnych i półzdrewniałych sadzonek pędowych, tak jak robimy to u roślin ogrodowych. Sadzonki liściowe również mogą się sprawdzić, a wiele roślin można też rozmnażać przez podział. Jeśli chcesz się sam przekonać, po prostu sprawdź, jaki masz gatunek i spróbuj – własnoręczne rozmnażanie jest jedną z najbardziej satysfakcjonujących rzeczy, które możesz zrobić z każdą rośliną, i myślę, że ukorzenione sadzonki to świetny prezent na Boże Narodzenie.

Jak wszystkie rośliny, także rośliny domowe mogą niedomagać lub zostać zaatakowane przez szkodniki lub choroby. Nie martw się, ale pamiętaj, aby mieć oko na swoich podopiecznych, bo lepiej zaradzić problemom w zalążku. Nadmierne podlewanie, wahania temperatury i przeciągi powodują opadanie i brązowienie liści – jeśli zauważysz te oznaki, zmień częstotliwość podlewania oraz stanowisko na bardziej odpowiednie.

Szkodniki, takie jak przędziorek chmielowiec, tarczniki i wełnowce, rozwijają się w określonych warunkach, więc dopasuj stanowisko do swojej rośliny, zanim zaczniesz leczenie. Gdy masz pewność, że twoja roślina stoi już w najlepszym możliwym miejscu, zbierz szkodniki ręcznie lub zwilżoną watą. Jeśli to nie zadziała, być może będziesz musiał skorzystać z organicznego płynnego mydła w spreju.

Jak przesadzić skrzydłokwiat?

Przesadzaj skrzydłokwiaty i inne rośliny domowe, aby były zdrowe i ładnie kwitły, gdy ich korzenie nie mieszczą się w doniczkach.

1 PRZYGOTUJ mieszankę 50:50 ziemi uniwersalnej i kompostu, a następnie usyp cienką warstwę w nowej, nieco większej doniczce.

2 WYJMIJ skrzydłokwiat ze starej doniczki i delikatnie rozplącz wszystkie zrośnięte w zbitą bryłę korzenie.

3 WŁÓŻ roślinę do nowej doniczki tak, aby znalazła się na tej samej głębokości co w poprzedniej doniczce, obsyp podłożem i dokładnie uciśnij.

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE

eprasa.pl 9f60c0dba8

Graptopetalum

Nadaj swojemu domowi nowoczesny styl dzięki tej efektownej, łatwej w pielęgnacji roślinie doniczkowej

Ta elegancka roślina nie przejmuje się zaniedbaniami. *Graptopetalum filiferum* może przetrwać okresy suszy, co czyni z niego idealną roślinę domową, jeśli często zapominasz o podlewaniu. Jego jasnozielone liście tworzą idealną rozetę, a zgrabny, zwarty kształt świetnie pasuje do stylowej osłonki, która zasługuje na to, by ją wyeksponować i podziwiać. Ten sukulent pochodzi z Meksyku i południowo-zachodnich Stanów Zjednoczonych, ale doda twoim parapetom niewymuszonej elegancji.

TEKST
MIRANDA JANATKA
ZDJĘCIA
SARAH CUTTLE
I JASON INGRAM

eprasa.pl 9f60c0dba8

DOBRA RADA
Spryskaj perlit przed użyciem wodą, aby zapobiec wdychaniu pyłu. Używaj go w dobrze wentylowanym pomieszczeniu.

eprasa.pl 9f60c0dba8

2

3

Starsze rośliny wiosną wydają kwiatostany, a z każdego liścia wyrastają cienkie wąsy. Toleruje okresy suszy, więc wystarczy go podlewać tylko co kilka tygodni latem i raz na kilka miesięcy zimą. Podlej tylko tyle, aby zwilżyć ziemię, a następnie pozwól jej wyschnąć przed następnym podlaniem. Unikaj nadmiernego podlewania, które może prowadzić do gnicia korzeni, uniemożliwiając roślinie pobieranie wody i jest częstą przyczyną jej zamierania.

Upewnij się, że uprawiasz graptopetalum w doniczce z otworami w dnie (możesz umieścić ją w ozdobnej osłonce), aby umożliwić odpływ wody i ułatwić sobie sprawdzenie wilgotności podłoża przed podlaniem. Użyj przepuszczalnego, żwirowego podłoża, np. ziemi do kaktusów z domieszką garści perlitu. Graptopetalum rośnie najlepiej, gdy jego korzenie są ciasno upakowane w doniczce, więc wystarczy je przesadzać co kilka lat, gdy będzie miało mało miejsca – to kolejny powód, dla którego ten stylowy klejnot jest tak łatwy w pielęgnacji.

- **Stanowisko** Uprawiaj graptopetalum w pełnym słońcu dla utrzymania zwartego pokroju. Najlepiej będzie się czuło na parapecie, ale zniesie trochę cienia.
- **Pielęgnacja** Przed podlaniem zaczekaj, aż podłoże całkowicie wyschnie. Włóż palec do doniczki, aby sprawdzić wilgotność podłoża. Od wiosny do jesieni nawieź trzy razy wieloskładnikowym płynnym nawozem o połowie mocy.

Jak uzyskać więcej roślin

1 **Zmieszaj** mniej więcej równe części suchej ziemi do kaktusów z perlitem. Napełnij mieszanką doniczkę o średnicy 9 cm do wysokości tuż poniżej krawędzi. Dobrze uciśnij.

2 **Pobierz** kilka zewnętrznych liści z rośliny. Pociągnij każdy liść zdecydowanym ruchem, aby pobrać go razem z nasadą, z której uformują się korzenie.

3 **Wciśnij** każdy liść trzymając go nasadą w dół na 0,5 cm do ziemi. Uciśnij podłoże, spryskaj wodą i ustaw doniczkę w słonecznym miejscu. Spryskuj raz w tygodniu, a korzenie powinny wyrosnąć w ciągu 4-6 tygodni.

Gdzie kupić

ROŚLINY
- **www.surrealsucculents.co.uk**
- **www.thenunheadgardener.com**
- **www.woodsidecacti.co.uk**

Polskie sklepy z tą rośliną:
- **www.zielony-parapet.pl**

AKCESORIA
- podobne osłonki znajdziesz na **www.hortology.co.uk**

eprasa.pl 9f60c0dba8

Rośliny wykorzystane w kompozycji:

1 Eszeweria (*Echeveria*)
2 *Stenocereus stellatus*
3 Rozchodnik liniowaty (*Sedum lineare*) 'Variegatum'
4 Mamilaria (*Mammillaria*)
5 *Dischidia oiantha* 'Variegata'
6 Pilea sina (*Pilea glauca*)
7 *Cheiridopsis vanzylii*
8 Eszeweria omszona (*Echeveria setosa*)
9 Ceropegia Wooda (*Ceropegia woodi*) 'Variegata'

eprasa.pl 9f60c0dba8

Postaw dekorację w pobliżu słonecznego okna i podlewaj ją od czasu do czasu

Stylowe sukulenty

Nick Bailey pokazuje, w jaki sposób stworzyć piękną i niewymagającą pustynną dekorację do słonecznego pomieszczenia

Jest dobry powód, dla którego kaktusy i sukulenty są znów w modzie: są łatwe w uprawie, niesamowicie różnorodne i wyglądają dobrze przez cały rok. Można uprawiać je klasycznie, czyli w rządku pojedynczych glinianych donic ustawionych na parapecie, ale dopiero uprawiane razem dadzą oszałamiający efekt.

Poprzez posadzenie kaktusów i sukulentów w grupie, możesz stworzyć swój własny mały pustynny krajobraz oraz wyeksponować różne formy, tekstury i kolory. Zadbaj jedynie o to, aby dobrać rośliny o podobnych wymaganiach uprawowych.

Dzięki temu, że rośliny te magazynują składniki odżywcze w liściach, taka dekoracja będzie prezentować się dobrze o każdej porze roku, ale będzie stanowić też nie lada atrakcję, kiedy rośliny zakwitną. Taka kompozycja uprawiana w odpowiednich warunkach, czyli w pełnym słońcu oraz umiarkowanie podlewana i nawożona, może przetrwać dekady.

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; PODZIĘKOWANIA DLA: PAUL REES, RBG KEW

eprasa.pl 9f60e0dba8

Krok po kroku

1 Wybierz korytko, które w dnie posiada dużo otworów odpływowych i, jeśli to możliwe, ma dopasowaną podstawkę. Jedną trzecią doniczki wypełnij gruboziarnistym żwirem, a pozostałą część ziemią do kaktusów lub organiczną ziemią doniczkową z ok. 40% dodatkiem grysu ogrodniczego.

2 Poukładaj rośliny w korytku, mieszając różne kształty i formy. Rośliny płożące posadź na obrzeżach. Aby nie zranić się podczas sadzenia kaktusów, zawiń je w kawałek materiału lub gazety. Posadź rośliny na dokładnie takiej samej głębokości, na jakiej rosły w doniczkach.

3 Wypełnij podłożem przestrzenie między roślinami, po czym delikatnie dociśnij. Następnie rozprowadź na powierzchni podłoża 1 cm warstwę grysu. Zabieg ten pozwoli wyeksponować rośliny, a dodatkowo zapobiegnie wymywaniu podłoża podczas podlewania; pomoże utrzymać ciepło i poprawi drenaż w wierzchniej warstwie podłoża.

Zadbaj o dobrą kondycję

Ustaw donicę na południowym parapecie lub w miejscu, gdzie rośliny otrzymają możliwie najwięcej słońca. Latem, zanim ponownie podlejesz rośliny pozwól, aby wierzchnia warstwa przeschła na głębokość ok. 2 cm. Raz w miesiącu do podlewania dodaj połowę dawki nawozu do storczyków. Zimą podlewaj kompozycję bardzo oszczędnie.

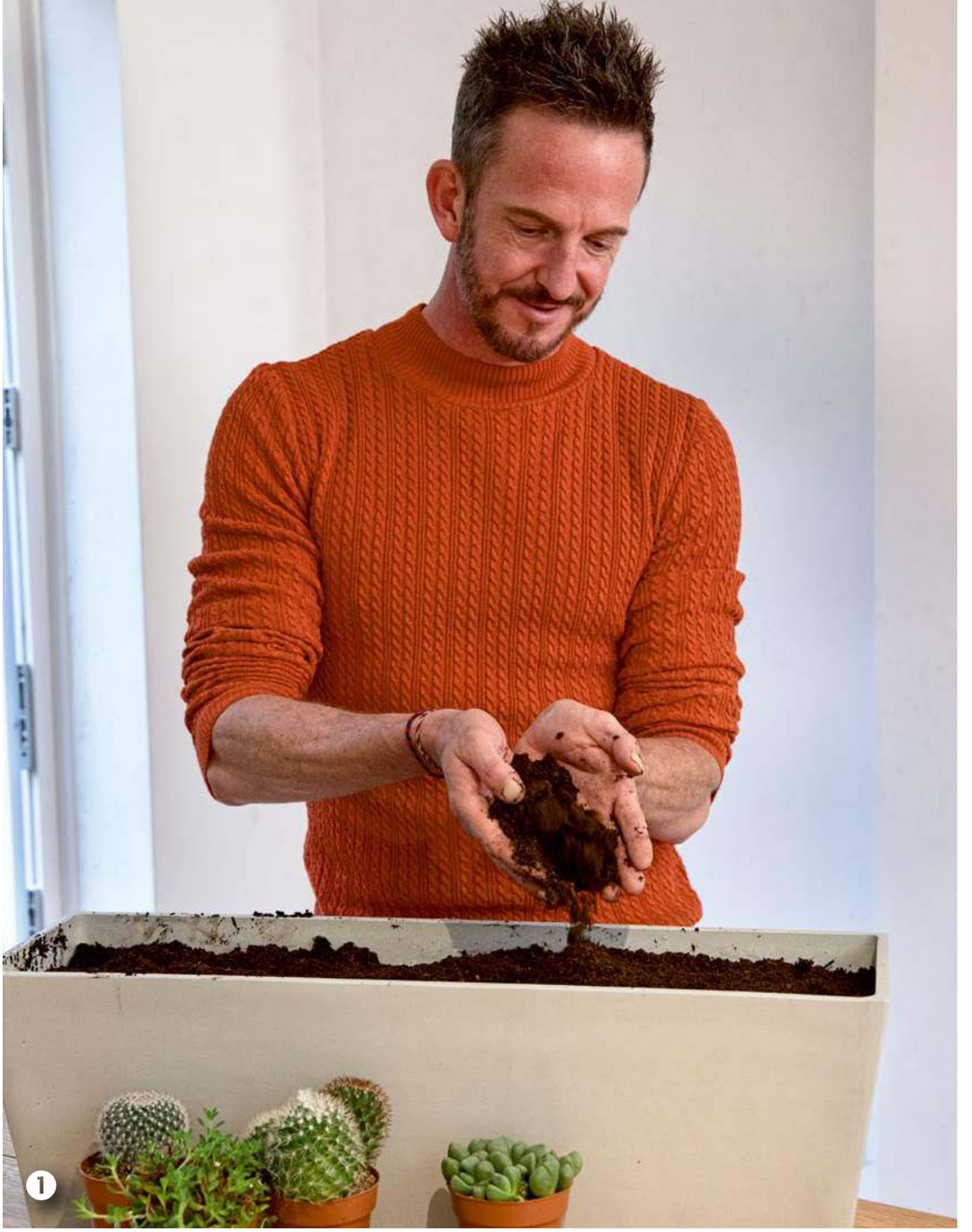
Gdzie kupić

Większość centrów ogrodniczych oferuje szeroki wybór kaktusów i sukulentów oraz odpowiednie dla nich podłoże i pojemniki.
Sklepy wysyłkowe:

- **www.cactusshop.co.uk**
- **www.crocus.co.uk**
- **www.hortology.co.uk**
- **www.prickandmix.co.uk**
- **www.simplysucculents.co.uk**
- **www.surrealsucculents.co.uk**

ODWIEDŹ **www.gardenersworld.com/creative,** aby znaleźć więcej inspiracji na sezonowe dekoracje

Na stronie 43 znajdziesz więcej informacji na temat uprawy sukulentów w domu

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE

eprasa.pl 9f60c0dba8

Hoja

Wypełnij dom niezwykłą zielenią z naszym przewodnikiem o roślinach doniczkowych

Aby zmienić dom w dżunglę, potrzebujesz liści pełzających po krawędziach półek i wyrastających kaskadowo z wiszących doniczek. Czemu jednak miałbyś się zadowalać liśćmi w jednym kolorze, kiedy możesz mieć trzy? Błyszczące liście hoi różowej (*Hoya carnosa*) 'Tricolor' są zielono-kremowe z różowym rumieńcem i zwisają z różowych łodyg. Pędy mogą piąć się po podporach lub zwisać swobodnie. Uprawiana w jasnym miejscu, czasami wytwarza różowobiałe, słodko pachnące kwiaty.

Pochodzi z subtropikalnych lasów południowo-wschodniej Azji i Australii, gdzie wspina się po drzewach. Jest łatwa w uprawie – jej grube, woskowe liście pozwalają jej radzić sobie z zaniedbaniami. Łatwo się też rozmnaża, więc gdy już ją masz, możesz przygotować sadzonki, aby wypełnić swój dom zielenią lub podzielić się z przyjaciółmi.

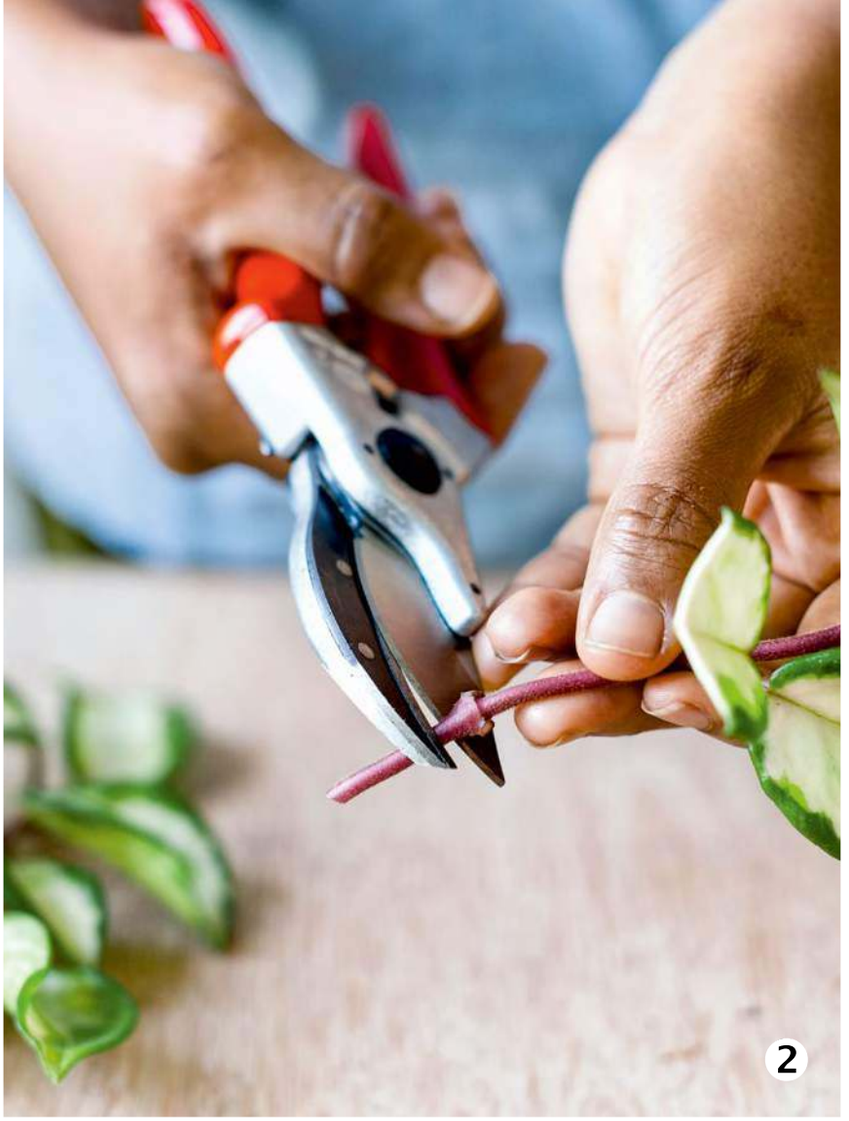
TEKST MIRANDA JANATKA
ZDJĘCIA SARAH CUTTLE I JASON INGRAM

eprasa.pl 9f60c0dba

1

DOBRA RADA
Na sadzonkę wybierz zdrowy, młody pęd

Aby mieć zdrową i szczęśliwą hoję wystarczy zapamiętać, że ta roślina lubi wysoką wilgotność, ale jej korzenie nie mogą być stale mokre. Od wiosny do jesieni podłoże powinno być lekko wilgotne. Zimą podlewaj tylko wtedy, gdy wyschnie wierzchnia warstwa podłoża. Pamiętaj, że zimą w naszych centralnie ogrzewanych domach wilgotność spada, więc trzymaj roślinę z dala od kaloryferów i przenieś ją do łazienki lub kuchni, jeśli liście wyglądają na suche. Możesz zwiększyć wilgotność, ale nie pozwól, aby korzenie znajdowały się w wodzie, ustawiając doniczkę na kamieniach w spodku z wodą. Przesadzaj tylko co dwa lub trzy lata i używaj mieszanki zawierającej równe części ziemi uniwersalnej, podłoża do storczyków i perlitu, aby zatrzymać w podłożu trochę wilgoci, ale także łatwo pozbyć się jej nadmiaru.

Delikatnie przytnij jesienią, usuwając zaschnięte części, ale nie kwiatostany, z których wyrośnie więcej kwiatów. Jeśli zapewnisz odpowiednie warunki, latem możesz zostać nagrodzony bukiecikami różowo-białych, słodko pachnących, woskowych kwiatów.

Stanowisko

- Ustaw w ciepłym i wilgotnym, jasnym miejscu. Jeśli liście się przypalą, przenieś roślinę do lekkiego cienia.

Pielęgnacja

- Zraszaj liście, aby zwiększyć wilgotność. Najlepiej zbierz deszczówkę i przed użyciem ogrzej ją do temperatury pokojowej.

Szczegóły

- Latem, co kilka tygodni, dokarmiaj hoję wieloskładnikowym płynnym nawozem. Wiosną użyj nawozu o wyższej zawartości potasu, a następnie pozwól przeschnąć przez cztery tygodnie, aby pobudzić kwitnienie.

Jak uzyskać więcej roślin

1 **Odetnij** ok. 10 cm fragment zdrowej łodygi – uważaj, bo sok zawiera lateks, który może wywołać reakcję alergiczną. Wytnij każdy kawałek gołej łodygi pozostawiony na roślinie do następnej pary liści, aby uniknąć zamierania.

2 **Skróć** sadzonkę tak, aby otrzymać pęd z trzema parami liści, a następnie usuń najniżej położoną parę. Odetnij łodygę tuż poniżej miejsca, w którym znajdowały się najniższe liście.

3 **Napełnij** kuwetę mieszanką wilgotnej ziemi do roślin doniczkowych i perlitu w proporcji 7:3; uciśnij. Zrób otwory i włóż w nie sadzonki w odstępach co 3 cm. Uciśnij ziemię wokół sadzonek i podlej.

Gdzie kupić

- **www.etsy.com**
- **www.thenunheadgardener.com**

Polskie sklepy z tą rośliną:

- **www.florens.pl**
- **www.jungleboogie.pl**
- **www.malaszklarnia.pl**

AKCESORIA

podobne doniczki znajdziesz w centrach ogrodniczych

eprasa.pl 9f60c0dba8

Doniczka doskonała

Dopasuj doniczki do potrzeb twoich roślin, aby zdrowo rosły i obficie kwitły. **Łukasz Skop** pomaga wybrać pojemnik na każdą okazję.

ZDJĘCIA: ŁUKASZ SKOP

“Istnieją dwie szkoły dobierania doniczek do roślin: jedni wolą kolorowe i krzykliwe, które często zwracają na siebie uwagę bardziej niż same rośliny, a inni wybierają jednolite i skromne, aby to rośliny grały pierwsze skrzypce. Przynajmniej w tej kwestii same rośliny na szczęście wydają się nie mieć preferencji”

Stare gliniane doniczki mogą służyć roślinom przez wiele lat. Przed posadzeniem nowej rośliny wyszoruj dokładnie doniczkę szczoteczką i mydłem potasowym w płynie.

eprasa.pl 9f60c0dba8

„Wyobraź sobie, że jesteś rośliną...” – właśnie w taki sposób najczęściej zaczynam próby wyjaśnienia nawet najbardziej podstawowych potrzeb roślin. Nie, nie panikuj – nie twierdzę, że masz zrezygnować z pizzy i od dziś żywić się tylko energią słoneczną, dwutlenkiem węgla i wodą. Ale gdy spróbujesz pomyśleć, czego mógłbyś potrzebować do szczęścia, będąc rośliną, nagle królestwo roślin stanie się bardziej zrozumiałe i przystępne. A to pierwszy krok do zapewnienia zielonym podopiecznym najlepszych warunków, za które odwdzięczą się bujnym wzrostem i obfitym kwitnieniem. Czy właśnie nie na tym zależy ogrodnikom najbardziej?

Dom ciasny, ale własny

Doniczki są tradycyjnym rodzajem pojemników, w których najczęściej uprawiamy rośliny. Stwarzają nam wiele możliwości: dzięki nim możemy uprawiać rośliny domowe w mieszkaniach, zazieleniać miejsca, w których nie ma ziemi lub jest ona nieodpowiednia, żeby w niej cokolwiek bezpośrednio posadzić, i w końcu dzięki doniczkom możemy wyeksponować te rośliny, które kwitnąc wyglądają szczególnie atrakcyjnie. Później odstawiasz doniczkę w kąt i nie musisz oglądać zasychających liści. Ale dla rośliny doniczka to coś więcej, niż tylko chwilowe mieszkanie – to jej cały świat. Rośliny doniczkowe mają do dyspozycji tylko tyle ziemi, ile pomieści pojemnik i ani grama więcej. Jeśli ziemia w niej wyschnie, to nie sięgną swoimi korzeniami głębiej w poszukiwaniu wilgoci. Nie znajdą też więcej składników odżywczych niż te, które są w ziemi wypełniającej doniczkę. Teraz już wiesz, jak to jest być rośliną w doniczce? To właśnie dlatego doniczka powinna być doskonała.

Zdecydowana większość doniczek ma kształt odwróconego do góry nogami ściętego stożka, albo – mówiąc prościej – wiaderka. To nie przypadek, bo właśnie takie doniczki są najbardziej praktyczne w użyciu. Korzenie rośliny rosnące płytko przy powierzchni mają więcej miejsca do wzrostu i większą powierzchnię podłoża do pobierania wody, a te rosnące głębiej sięgają prosto w dół, więc tam doniczka może być węższa. Ale przede wszystkim z doniczki w kształcie wiadra łatwiej wyjąć nawet najbardziej rozrośniętą roślinę. Przestrzegam tutaj przed pomysłem sadzenia jakichkolwiek roślin do doniczek w kształcie beczek lub kuli – chyba, że już nigdy nie zamierzasz jej przesadzać, co jest równie nieprzyjemnym pomysłem. Wydobycie bryły korzeniowej z pękatej doniczki prawie zawsze kończy się albo zniszczeniem korzeni, albo koniecznością rozbicia doniczki, aby uwolnić z niej roślinę.

Doniczki i osłonki

Dla początkujących ogrodników odkrycie istnienia różnicy pomiędzy doniczką a osłonką można porównać do wynalezienia koła. Ta wiedza zmienia wszystko! Osłonkami

Drewniane zewnętrzne skrzynie należy zaimpregnować odpowiednim preparatem, a od środka wyłożyć folią

“Dla rośliny doniczka to coś więcej, niż tylko chwilowe mieszkanie – to jej cały świat”

Małe doniczki dobrze służą niewielkim sukulentom

eprasa.pl 9f60c0dba8

Osłonki do donic mogą być wykonane z elastycznego i wytrzymałego tworzywa

Biały nalot na zewnętrznych ściankach glinianych donic to skutek podlewania twardą wodą

Doniczki do zadań specjalnych

Tradycyjny kształt doniczek odpowiada większości gatunkom roślin, ale są też doniczki specjalne dopasowane do wybranych grup roślin

Dla kaktusów. Kaktusy i sukulenty często korzenią się płytko i nie potrzebują wysokich doniczek. Mały kulisty kaktus w wyższej od niego kilkukrotnie doniczce wyglądałby poza tym dość zabawnie. Doniczki do kaktusów mogą być niskie i płytkie jak misy lub bardziej podłużne jak korytka. Nazywamy je kaktusiarkami.

Dla palm. Te okazałe rośliny szybko osiągają pokaźne rozmiary, dlatego doniczki dla nich powinny być przede wszystkim stabilne. Palmy mają też rozbudowany, wiązkowy system korzeniowy, który potrzebuje dużo miejsca. Doniczki dla palm najczęściej są smukłe i wysokie, ale też na tyle obszerne, żeby pomieścić wszystkie korzenie.

Dla storczyków. Doniczki dla storczyków są przezroczyste, co umożliwia kontrolę koloru ich korzeni (białe – podlej, zielone – jeszcze mam mokro). Przezroczyste doniczki wstawiamy do szklanych lub plastikowych osłonek, które często również są przezroczyste, co podwójnie ułatwia nawadnianie storczyków.

eprasa.pl 9f60c0dba8

nazywamy wszystkie dekoracyjne pojemniki, do których możemy wstawić doniczki z roślinami, ale nigdy nie sadzimy w nich roślin bezpośrednio. Osłonki są szczelne i nie mają otworów odpływowych w dnie – ten jeden mankament skreśla je pod względem przydatności do sadzenia w nich roślin. Niemniej, większość z nich jest uderzająco piękna i z pewnością podkreślą urodę wstawionych do nich roślin. Jeśli wstawisz roślinę doniczkową do ozdobnej osłonki, podstawka pod doniczką nie będzie już potrzebna. Nadmiar wody będzie wyciekał z doniczki do osłonki. Osłonki, podobnie jak doniczki, mogą być wykonane z szerokiego wachlarza materiałów. Nie wszystkie są tak samo przydatne – osłonki z blachy ocynkowanej po dłuższym czasie rdzewieją, a plecione wiklinowe koszyczki, nawet wyłożone folią, ulegają zawilgoceniu. Za to osłonki ceramiczne i z tworzyw sztucznych mogą posłużyć jeszcze twoim prawnukom – i prawnukom twoich roślin.

Rodzaje doniczek

Pierwsze doniczki, które zdobyły masową popularność, były wykonane z wypalanej gliny. To tzw. doniczki gliniane, terakotowe lub ceramiczne. Są bardzo trwałe (dopóki ich nie zbijesz!) i doskonale służą roślinom. Porowata glina pozwala oddychać korzeniom i odprowadza na zewnątrz nadmiar wilgoci z bryły korzeniowej. Doniczki z terakoty zabierają roślinie część wody, bo same ją chłoną – o tym należy koniecznie pamiętać podczas podlewania! Ścianki zmieniają wówczas kolor z jasnoceglastego na ciemniejszy. Jeśli ustawisz taką doniczkę na słońcu, to jej zewnętrzna powierzchnia będzie szybko wysychać i „wyciągać" wilgoć z ziemi. Z tego względu tradycyjne gliniane doniczki najlepiej nadają się do uprawy wszystkich sucholubnych sukulentów, w tym kaktusów, oraz roślin śródziemnomorskich, które nie przepadają za nadmiarem wilgoci (np. rozmarynu, lawendy, ale też oleandrów i cytrusów). Szkliwione gliniane doniczki nie wypuszczają wody poza swoje ścianki, a przy tym występują we wszystkich wzorach i kolorach, więc są doskonalsze od swoich pierwowzorów. Wciąż jednak są potwornie ciężkie, szczególnie te większe. Co prawda okazałe rośliny mogą poczuć się w nich bardziej stabilnie, ale ich przestawianie wymaga sporej gimnastyki.

Ten problem rozwiązują doniczki plastikowe lub ogólniej mówiąc z tworzywa sztucznego. Są lekkie, wytrzymałe i różnorodne – czy można chcieć więcej? Trzeba jednak pamiętać, że niektóre z nich bywają zdradliwe. Doniczki z czarnego plastiku (tzw. doniczki produkcyjne, w których najczęściej sprzedaje się sadzonki) o cienkich ściankach to prawdziwi zabójcy roślin. Nie zostawiaj w nich roślin na słońcu – błyskawicznie się nagrzewają, a przez cienkie ścianki ciepło ogrzewa ziemię i korzenie. Rośliny często gotują się w nich żywcem! Jeśli więc stawiasz na plastik (który, szczerze mówiąc, dawno już nie jest wygrywającym losem), wybierz doniczki o grubszych ściankach i w jasnym kolorze. W doniczkach z tworzywa czasem nie ma gotowych otworów odpływowych, przez co albo można je potraktować jako osłonki, albo trzeba w nich wykonać dziurki własnoręcznie. Można to zrobić łatwo na dwa sposoby bez ryzyka zniszczenia doniczki. Pierwsza metoda to nalanie do doniczki gorącej wody na kilka minut. Plastik rozgrzeje się i stanie się bardziej plastyczny. Otwór można w nim wtedy wywiercić końcówką noża lub ostrym ostrzem sekatora, obracając nim jak wiertłem. Drugi sposób to wytopienie otworów, np. starym śrubokrętem rozgrzanym w płomieniu palnika. Otwory w dnie powinny mieć najlepiej od 0,5 do 1 cm średnicy. Mniejsze mogą się zatkać ziemią, a przez większe ziemia wyleci do podstawka.

Ostatni rodzaj popularnych doniczek to drewniane skrzynki. Przed posadzeniem w nich roślin należy wyłożyć je folią, aby wilgotna ziemia nie zniszczyła szybko drewna (alternatywnie drewno powinno być dobrze zaimpregnowane). W folii należy zrobić kilka otworów odpływowych, ale wówczas rodzi się pytanie: jak zapewnić podstawkę do takiej doniczki? Wygląda na to, że nie znaleziono jeszcze łatwej odpowiedzi i dlatego skrzynki najczęściej służą jako doniczki zewnętrzne ustawione na tarasie, chodniku lub bezpośrednio na ziemi.

Niezależnie od materiału, z którego będą wykonane twoje doniczki, pamiętaj, żeby nigdy nie sadzić malutkiej rośliny od razu do wielkiej donicy. Przesadzaj ją w razie potrzeby raz w roku lub co dwa lata do coraz większego pojemnika. To nie tylko kwestia estetyki, bo każda roślina skorzysta z nowej porcji świeżego podłoża i możliwości stopniowego rozwoju korzeni. Wcielając w życie te proste zasady zapewnisz roślinom doniczkowym takie warunki, jakich najbardziej potrzebują.

Wpływ doniczki na kwitnienie

W ciasnej doniczce roślina może się gryźć i przestać rosnąć. Ciasny domek może jednak pobudzić ją do kwitnienia. Wrócę tutaj znów do słów „wyobraź sobie, że jesteś rośliną…" – jeśli roślinie skończyło się miejsce do wzrostu, może wydać kwiaty będące dla niej ostatnią deską ratunku dla przedłużenia istnienia swojego gatunku, na czym ostatecznie zależy wszystkim stworzeniom na ziemi. Kwitnące rośliny doniczkowe często chętniej zawiązują pąki rosnąc w za małych doniczkach i wówczas nie trzeba ich koniecznie przesadzać. Tylko nie zapomnij o właściwym nawożeniu! Ta zasada sprawdza się np. w przypadku hibiskusów, męczennic, fiołków afrykańskich i niemal wszystkich sukulentów.

Kariera kuwety

Do wysiewu nasion na sadzonki lub do produkcji rozsady ogrodnicy często używają wszelkiego rodzaju kuwet – płaskich i niskich pojemników o prostokątnym kształcie, które łatwo ustawić na przyokiennym parapecie. Obecnie są to najczęściej kuwety plastikowe, ale pierwotnie były wykonane z blachy i służyły fotografom do wywoływania zdjęć. Ogrodnicy zaadaptowali kuwety fotograficzne na własne potrzeby i przemianowali je na kuwety do wysiewów, chociaż dzisiaj już mało kto o tym pamięta. W każdym razie nie były to nigdy kuwety do… załatwiania kocich interesów.

eprasa.pl 9f60c0dba8

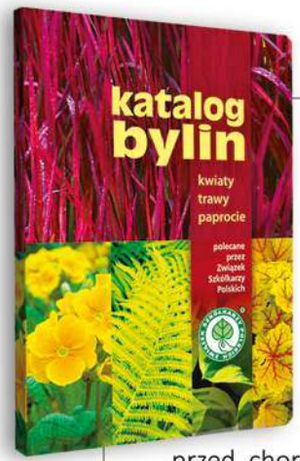
Najlepsze prezenty dla ogrodnika

KATALOG ROŚLIN drzewa, krzewy, byliny to kompendium wiedzy o wszystkich dostępnych na polskim rynku grupach roślin ogrodowych-ozdobnych, sadowniczych, trawach, paprociach, pnączach i różach + porady jak komponować rośliny + ochrona przed chorobami i szkodnikami.

1524 drzewa i krzewy
96 róż
375 bylin

83 zł

KATALOG BYLIN kwiaty, trawy, paprocie - pełna oferta roślin z tej grupy, w tym byliny do miast + inspiracje doboru roślin do konkretnych warunków ogrodowych + przewodnik po zakładaniu rabaty + ochrona przed chorobami i szkodnikami.

974 byliny
151 traw
48 paproci

75 zł

KATALOG RÓŻ odpowiednich do polskich warunków. W opisach m.in.: pory kwitnienia, zapach, wygląd i rozmiar krzewów, odporność na choroby + przykłady kompozycji.

250 róż

35 zł

Rośliny do każdego ogrodu Najważniejsze rośliny ozdobne tworzące ogród + aranżacje + ochrona przed chorobami i szkodnikami + propozycje zamienników przydatne przy zakupach.

213 drzew i krzewów
53 róże
77 bylin

28 zł

www.katalogiroslin.pl

Carol odsłania korzenie maku wschodniego, aby pobrać sadzonki

“Rozmnażanie roślin to ekscytujące zajęcie. Pomaga nam zrozumieć nasze rośliny i sposób ich wzrostu”

Rozmnażanie jest proste

Teraz jest najlepszy czas na to, aby otrzymać nowe rośliny za darmo. Postępuj zgodnie z radami **Carol Klein**, a na pewno się uda

ZDJĘCIA JASON INGRAM

Krótsze dni, nagie gałęzie i zmarznięte palce mogą nas zmylić, sugerując, że w ogrodzie nic się nie dzieje. Możemy poczuć, że poza sprzątaniem i ściółkowaniem niewiele zostało do zrobienia. Nic bardziej mylnego. Mniej prac ogrodniczych „na froncie" to doskonała okazja, aby zająć się pozyskaniem nowych roślin. W dodatku wiele prostych metod służy rozmnażaniu roślin właśnie o tej porze. Żadna z nich nie wymaga szczególnych umiejętności ani specjalistycznego sprzętu. Rośliny można rozmnażać tanio, a wręcz za darmo. Jednak nie tylko wygoda i oszczędność są sensem tych czynności. Rozmnażanie roślin to ekscytujące zajęcie. Przekonanie łodyg, aby się ukorzeniły, a nasion, aby kiełkowały, to z pewnością sedno ogrodnictwa. Pomaga nam zrozumieć rośliny i sposób ich wzrostu. Im więcej mamy do czynienia z naszymi roślinami, gdy są młode, tym większa szansa, że będziemy o nie dbać także później.

Właściwe sadzonki we właściwym czasie

Jesienne dzielenie roślin to uświęcony tradycją sposób na ich rozmnażanie. Dotyczy to zwłaszcza wczesnych roślin, które miały wiele miesięcy na zebranie sił i rozwój. Gleba jest wilgotna i wciąż dość ciepła, więc świeżo podzielone rośliny wkrótce się ukorzenią i rozgoszczą, gotowe do wzrostu na wiosnę. Istnieje wiele metod, którymi możemy podzielić rośliny. Jedna to wykopanie całej kępy i rozdzielenie jej na pół za pomocą dwóch par wideł. Inna – precyzyjne rozdzielanie kęp pierwiosnków na pojedyncze rozetki.

Kiedy mówi się o rozmnażaniu roślin, ludzie najczęściej myślą o ukorzenianiu fragmentów łodyg latem. Wprawdzie możemy pobierać materiał do rozmnażania z delikatnych bylin, np. szałwii czy złocienia krzewiastego, aż do zimy, lecz pod warunkiem, że nie ma mrozu, a rośliny rodzicielskie wciąż aktywnie rosną. Istnieje jednak inna metoda rozmnażania roślin, która jest mniej wymagająca. Wystarczy pół metra kwadratowego oczyszczonej ziemi w kącie warzywnika, czy na rabacie. To tworzenie sadzonek ze zdrewniałych już gałązek krzewów i drzew. Metodę tę stosuje się właśnie teraz. Chociaż spośród drzew tylko kilka gatunków dobrze znosi ten zabieg (topola i wierzba to najlepsze z nich), istnieją setki krzewów, które można tak rozmnożyć. Dotyczy to i krzewów owocowych, jak porzeczka czy agrest, i ozdobnych, np. budlei, czarnego bzu, forsycji czy kaliny. Wszystko, czego potrzebujesz to ostry sekator.

W przypadku sadzonek łodygowych pobieranych latem, główną przyczyną niepowodzenia jest odwodnienie – sadzonki nie mogą pozostać dostatecznie jędrne, bo ich liście zasychają, zanim uformują się korzenie. Na sadzonkach zdrewniałych nie powinno być żadnych liści, dzięki czemu nie ma takiego problemu. Materiał pobieramy w momencie, gdy na gałęziach nie ma już liści. Jeśli zostały jakieś suche, można je delikatnie usunąć. Jednak nie tylko z gałęzi można zrobić sadzonki. Nowicjuszom czasami trudno uwierzyć, że nowe rośliny można uzyskać z korzeni. Pewnie wszyscy jesteśmy przyzwyczajeni do myśli, że nasiona kiełkują, a sadzonki łodygowe mogą wytworzyć korzenie. Jednak wielu wydaje się nieprawdopodobne, że roślina odrośnie z kawałeczka uciętego korzenia. Jednym z bardziej zdumiewających widoków są młode liście wyłaniające się z kawałka korzenia, który po prostu włożyłeś do ziemi. Kiedy kilka tygodni później wyjmiesz sa-

Jak zrobić sadzonki zdrewniałe

1 Pobierz fragmenty pędów, gdy liście opadają lub już opadły. Wybierz proste gałęzie, które wyrosły w tym roku. Powinny być młode i silne, a jednocześnie sztywne. Jeśli się wyginają, mogą okazać się zbyt młode. Z każdej łodygi rośliny rodzicielskiej można uzyskać kilka sadzonek. Ostrożnie odetnij gałąź od dorosłej rośliny. Tnij tuż nad węzłem, jak podczas zwykłego przycinania. Rana szybko się zagoi.

2 Optymalna długość sadzonki zdrewniałej wynosi od 10 do 30 cm. Skróć jej końce tuż poniżej węzła u podstawy i tuż nad węzłem u góry. Wykonaj ukośne cięcie, aby woda mogła po nim spływać. Wykop rowek na odchwaszczonej grządce. Po prostu wbijaj szpadel i popychaj go lekko do przodu, aby powstała szczelina. Jeśli masz ciężką glebę, warto wsypać na dno rowka ok. 2 cm żwiru dla lepszego drenażu.

Włóż sadzonki do rowka, zostawiając między nimi po ok. 15 cm odstępu. Uciśnij ziemię wokół sadzonek. Dwie trzecie sadzonki powinno znajdować się pod ziemią. Na tej części wykształcą się korzenie. Parę węzłów musi wystawać nad ziemię, aby w przyszłości wytworzyć nowe pędy.

3 Sadzonki będą rosły w swoim rowku przez następny rok. Oczyszczaj to miejsce z chwastów i podlewaj, jeśli latem będzie bardzo sucho. Poza tym nie będą wymagały uwagi. Możesz przesadzić je na docelowe stanowiska już następnej jesieni lub rozsadzić do osobnych doniczek i pozwolić dalej rosnąć, póki nie znajdziesz dla nich miejsca w ogrodzie.

„Jednym z najbardziej niezwykłych widoków są młode liście wyrastające z kawałka korzenia po tym, jak po prostu włożyłeś go do ziemi."

eprasa.pl 9f60c0dba8

Jak otrzymać sadzonki korzeniowe

Do pobrania sadzonek korzeniowych stosujemy dwie metody, w zależności od grubości korzeni.

Sadzonki z grubych korzeni (powyżej), np. akanta, farbownika czy maku wschodniego

1 Oddziel kilka grubszych korzeni – rozgarnij ziemię z wierzchu lub wykop całą roślinę. Ostrym nożem potnij korzenie na fragmenty po 5 cm. Pamiętaj, aby nie odwracać ich do góry nogami. Najłatwiej dopilnować tego, układając je na stole podczas dzielenia. Po prostu ich nie przekręcaj.

2 Wciśnij sadzonki pionowo w zwykłe podłoże, nasadą ku górze. Ja lubię korzystać z wielodoniczek – daję każdej sadzonce osobne miejsce. Nie naruszę jej młodych korzeni, gdy będzie gotowa do przesadzenia. Po zasypaniu powierzchni żwirkiem podlej sadzonki i trzymaj w ciepłym, jasnym miejscu. Po kilku tygodniach zobaczysz młode liście wyrastające z czubka przyciętego korzenia. Odczekaj kilka tygodni przed przesadzeniem, ponieważ formowanie się liści wyprzedza rozwój korzeni. Potem przesadź sadzonki do większych doniczek.

Sadzonki z cienkich korzeni (poniżej) np. z bodziszka czerwonego, zawilca chińskiego czy floksa

1 Pokrój korzenie na fragmenty o dł. 5-10 cm (im cieńszy korzeń, tym dłuższy fragment) Tu wykorzystujemy fakt, że cienkie korzenie biegnące tuż pod powierzchnią ziemi mają zdolność wypuszczania nowych pędów i korzeni z węzłów na całej swojej długości.

2 Ułóż korzenie na warstwie podłoża i przykryj je żwirkiem. Przesadź je ostrożnie, gdy się ukorzenią.

dzonkę z ziemi, zadziwi cię cały nowy system korzeniowy, który powstał z tego małego kawałka korzenia.

Jednak nie jest to tak zaskakujące, jak mogłoby się wydawać. Jeśli kiedykolwiek próbowałeś usunąć akant, wiesz, jak łatwo niektórym roślinom odrastać z pozostawionych kawałków korzenia. Przed laty na rabacie, którą przeznaczyłam dla roślin o ekstrawaganckich, czerwonych kwiatach, po raz pierwszy zakwitł mak wschodni. Miał to być *Papaver orientale* 'Beauty of Livermere'. Jednak, ku mojej konsternacji wyrosła

eprasa.pl 9f60c0dba8

Wysiej groszek teraz, aby w przyszłym roku mieć większe rośliny i kwiaty

Jak siać nasiona jesienią

Mrozoodporne rośliny jednoroczne można wysiewać jesienią, ale też wiosną, zarówno bezpośrednio do ziemi, jak i pod osłony. Jeśli są to duże nasiona – nagietek, groszek itp. – daj każdemu osobne miejsce w wielodoniczce i przesadź je wiosną, gdy tylko się ociepli. Aby zapewnić im jak najlepszy start, użyj doniczek o średnicy 9 cm. Rośliny jednoroczne o mniejszych nasionach wysiewamy do kuwety i pikujemy zimą. Wszystkie zimowe sadzonki potrzebują jak najwięcej światła. Podlewaj je oszczędnie, aby uniknąć zamierania siewek i chorób grzybowych. Przerzedź zaraz po wykiełkowaniu. Przysypanie żwirkiem, zarówno nasion, jak i sadzonek, poprawia przepuszczalność, a jednocześnie zapobiega wysychaniu podłoża. Ogranicza wzrost glonów, wątrobowców i chwastów.

Wiele bylin można wysiewać późno. Wykiełkują powoli, ale licznie. Dobrym przykładem są orliki. Spróbuj, szczególnie jeśli zebrałeś własne nasiona i poprawnie je przechowujesz.

“Kiedy robimy sadzonki korzeniowe, naśladujemy przyrodę. U niektórych roślin uszkodzone korzenie potrafią się zregenerować”

nam odmiana o płatkach ledwie różowych. W tamtych czasach prowadziliśmy szkółkę i rozmnażaliśmy prawie wszystko sami. Oczywiście maki wschodnie, ale też akanty, farbowniki, modraki i dziewanny rozmnażaliśmy z sadzonek korzeniowych. Nasze metody rozmnażania roślin sprawdziły się, zawiodło tylko oznakowanie! Różowy mak został wykopany i przeniesiony w bardziej odpowiednie miejsce. Jednak nadal pojawia się co roku na tym samym stanowisku.

Kiedy robimy sadzonki korzeniowe, naśladujemy przyrodę (tak samo jest też w przypadku wielu innych zabiegów ogrodniczych). U niektórych roślin uszkodzone korzenie potrafią się zregenerować.

Rośliny mają zadziwiającą zdolność zmiany funkcji swoich komórek. W sadzonkach zdrewniałych komórki łodyg zmieniają się w komórki korzeniowe; w sadzonkach z korzeni ich komórki przekształcają się w komórki liści i łodyg. Żadne z nich nie wymagają szczególnej opieki.

Siew nasion też jest prosty, ale wymaga o wiele więcej czasu. Nie twierdzę jednak, że jest w tym coś żmudnego lub nudnego. Rozmnażanie roślin przynosi radość, szczególnie, gdy się powiedzie. Siew nasion najczęściej odbywa się wiosną. Jest coraz więcej światła i wyższa temperatura. To oznacza poprawę warunków kiełkowania. Po co zatem sieje się jesienią? Otóż, jeśli posiejesz rośliny jednoroczne jesienią, to owszem, zimę przeżyje mniej siewek, ale te, którym się uda, to te najsilniejsze. Wiosną wystrzelą w górę, szybciej urosną i wcześniej zakwitną.

Listopad obfituje w jagody, więc wykorzystaj sezon: wysiewaj głóg, jarzębinę czy kalinę do gruntu, w płytkich rowkach. Przy okazji wsadź do ziemi ze dwa żołędzie. Potrzebujemy więcej drzew.

ODWIEDŹ www.gardenersworld.com/propagation i dowiedz się więcej o rozmnażaniu roślin

eprasa.pl 9f60c0dba8

NATURALNE ŚWIECE SOJOWE

PRZENIEŚ SIĘ W ŚWIAT WIEJSKIEGO OGRODU...

Świece sojowe Aromaty Ogrodu

Zmysły pobudzone dzięki organicznym olejkom eterycznym uwolnią Twoje ciało od napięć i zatroszczą się o nadwyrężony jesienią układ oddechowy. Doświadcz magii wiejskiego ogrodu bez wychodzenia z domu!

W. Legutko

www.esklep.legutko.com.pl

eprasa.pl 9f60c0dba8

Poznaj dzikie **zwierzęta**

Ogród podlega teraz przemianom prawie z dnia na dzień. Jednego dnia widzimy ostatnie kwiaty, a kolejnego już tylko opadłe owoce, zapewniające owadom i ptakom ostatnie słodkie przysmaki. Wypatruj sikorek i zięb, szukających razem pożywienia w mieszanych stadach. Wyraźnie widać teraz zimowych wędrowców: czeczotki w karmnikach, jemiołuszki na jagodach irg, a także kwiczoły i droździki – drozdowate z Rosji i Skandynawii, które lubią nasze łagodne zimy. Jeśli możesz, ułóż z tyłu rabat kilka stert z polan, patyków i liści. Zapewnią one bezpieczne schronienie różnym istotom: od płazów i owadów po jeże. Jeśli pomożesz im przetrwać zimę, wiosną będzie więcej zwierząt do wyjadania szkodników, takich jak ślimaki nagie i muszlowe.

TEKST KATE BRADBURY

Możesz spotkać...

Lisa rudego (*Vulpes vulpes*)

Lisa pospolitego nie da się pomylić z innym stworzeniem – ma rude futro, białą szyję i podbrzusze oraz długi, puszysty ogon. Dobrze czuje się i na wsi, i w mieście, choć w zależności od tego, gdzie mieszka, ma różne obyczaje. Lisy żyjące na terenach wiejskich są zwykle nieuchwytne i prowadzą raczej nocny tryb życia, zaś lisy miejskie – które kopią nory pod szopami na tyłach ogrodów – są najczęściej bardziej zuchwałe i można je często zobaczyć w ciągu dnia. Podobnie, jak my, lisy miejskie żyją w większym zagęszczeniu, niż te ze wsi, co tłumaczy też, dlaczego częściej widujemy je w miastach. Niewielkie terytoria zajmowane są przez rodziny – zwykle samca i samicę z młodymi; tam, gdzie jedzenia jest dużo, w stadzie może być więcej osobników dorosłych. Lisy są wszystkożerne i lubią zróżnicowaną dietę, w tym chrząszcze, jagody, padlinę, króliki i ptaki. Miejskie lisy zjadają wyrzucane przez ludzi resztki jedzenia, ale również gołębie i szczury.

Zaproś do ogrodu jeże

Lisy odbywają gody pod koniec zimy. Nocą można usłyszeć przypominające krzyk nawoływania lisic, na które samce odpowiadają „hup-hup-hup". Niecały miesiąc po kryciu samica rodzi do pięciorga młodych. Karmi je zwróconym pokarmem, ale ostatecznie przynosi im żywe ofiary. Młode opuszczają norę późną wiosną i zostają z matką do mniej więcej siódmego miesiąca życia.

Wypatruj też...

- Jeży. Wystawiaj im jedzenie tak długo, aż przestaną je zjadać. Jeśli zobaczysz jeża w dzień, wezwij pracownika ośrodka ratującego jeże.
- Myszy polnych, które nie zapadają w zimowy sen. Jeśli zima jest łagodna, nadal się rozmnażają.

"Lisy żyjące na terenach wiejskich są zwykle nieuchwytne i prowadzą raczej nocny tryb życia, zaś lisy miejskie są najczęściej bardziej zuchwałe"

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE, PAUL DEBOIS, GETTY/RYTTERSFOTO

eprasa.pl 91[illegible]c0dba8

epresa.pl 9f60c0dba8

Poznaj dzikie **zwierzęta**

W grudniu dni są krótkie i zimne. Większość stworzeń zapada w sen, ale ptaki przeczekują ten czas, rozpaczliwie poszukując pożywienia podczas niewielu jasnych godzin dnia. Wystawiaj im kulki z łoju, nasiona i orzechy, które zapewnią im kalorie niezbędne do tego, aby mogły trzymać się ciepło oraz świeżą wodę do kąpieli i picia.

Owady i inne bezkręgowce hibernują. Aż do wiosny nie ruszaj pryzm kompostowych ani stert liści i patyków i nie koś trawy. Jeśli będziesz ścinać jakieś rośliny, złóż je na kupce z tyłu rabaty – niech leżą tam do wiosny, aby nie przeszkadzać świerszczom ukrywającym się w owocostanach lub pędach. W cieplejszych rejonach kraju nocą mogą nadal pojawiać się jeże – wystawiaj im jedzenie, aż przestanie znikać.

TEKST KATE BRADBURY

Możesz spotkać...

Rudzika (*Erithacus rubecula*)

Rudzik, jeden z naszych najbardziej pospolitych i łatwo rozpoznawalnych ptaków, jest mały i brązowy, ma patykowate nogi, rudą pierś i kremowe podbrzusze – całkiem możliwe, że przynajmniej przez część roku masz takiego rezydenta w ogrodzie.

Samce i samice rudzika wyglądają tak samo, natomiast młode mają nakrapianą, a nie rudą pierś. Żywią się dżdżownicami, owadami i innymi bezkręgowcami, nasionami i owocami.

O tej porze roku można je zobaczyć na drzewach i krzewach wytwarzających jagody, szczególnie na jarzębinie.

Śpiewają przez cały rok, wydając z siebie perliste trele. Mówi się, że zimowy śpiew rudzika jest bardziej melancholijny, niż wiosenny czy letni – a jednak jest dokładnie taki sam.

Większość brytyjskich i irlandzkich rudzików przez cały rok przebywa w tej samej lokalizacji. Niektóre samice emigrują na zimę na południe – często do cieplejszych rejonów Wielkiej Brytanii lub na drugą stronę kanału La Manche. Z kolei rudziki ze Skandynawii, Rosji i innych części Europy Wschodniej przylatują na zimę na Wyspy Brytyjskie.

Pszczoły miodne uwielbiają nektar mahonii

Ptaki odbywają gody wiosną, a samica buduje z liści i mchu gniazdo w kształcie filiżanki i składa do sześciu jaj. Pisklęta wylęgają się po ok. 14 dniach – ich karmieniem zajmują się oboje rodzice. Młode opuszczają gniazdo po trzech tygodniach, a rodzice przystępują do wyprowadzania drugiego, a niekiedy i trzeciego lęgu.

Wypatruj też

- Pszczół miodnych, które w słoneczne dni wylatują z ula i mogą mieć trudności z powrotem, gdy zniknie słońce. Posadź je na kwitnącej zimą mahonii lub wiciokrzewie, aby uzupełniły energię cukrem.
- W ogrodzie mogą nadal pojawić się szukające jedzenia kwiczoły i droździki.

„Mówi się, że zimowy śpiew rudzika jest bardziej melancholijny, niż wiosenny czy letni – a jednak jest dokładnie taki sam”

ZDJĘCIA: PAUL DEBOIS; GETTY/KIRK NORBURY, PHOTO_RUSSIA

eprasa.pl 9f60c0dba8

Chroń warzywa kapustne siatką o drobnych oczkach, aby gołębie nie zjadły twoich plonów przed tobą

“Niektóre zimowe warzywa, w tym jarmuż, pasternak i brukselka, stają się słodsze, gdy jest mroźno”

WARZYWA NA WSZYSTKIE PORY ROKU

Ochrona przed złą pogodą

Aby zebrać plony w zimnych miesiącach, musisz działać już teraz! **Sally Nex** pokazuje, jak chronić swoją działkę

Ogrodnicy nigdy nie są szczęśliwsi, niż wtedy, gdy narzekają na pogodę, zwłaszcza zimą. A jest wiele możliwości: jak nie pada, to wieje albo wszystko zamarzło. Ponadto zmiany klimatu zwiększają ryzyko anomalii pogodowych, które mogą sprawić, że poczujemy się bezsilni.

Jednak to nie znaczy, że wolno porzucić grządkę warzywną do następnej wiosny. Wiele z moich upraw wciąż tkwi w ziemi. Jeśli je ochronię, będę mieć świeże produkty dla rodziny przez całą zimę, a nawet później. Pokażę wam, jak przygotować warzywnik do zimy, zanim nadejdzie najgorsza pogoda.

Niektóre zimowe warzywa, w tym jarmuż, pasternak i brukselka, stają się słodsze, gdy jest mroźno. Kiedy w środku zimy będziesz delektować się świeżymi potrawami z własnych upraw, będziesz zadowolony, że zadbałeś o ich ochronę.

Brytyjska zima bywa zaskakująca, ale jednego można być pewnym – będzie padał deszcz. I to często. Nadmiar wilgoci zabija znacznie szybciej niż chłód, bo żadna roślina nie lubi tkwić w nasiąkniętym i zimnym gruncie. Ziemia wzbogacona materią organiczną dobrze odprowadza nadmiar wody. Dorzucam więc przez cały rok po trochu kompostu, a tuż przed zimą ściółkuję rośliny jego grubą warstwą. Aby dowiedzieć się, jak najlepiej ściółkować, przejdź na str. 90. Poza tym zostawiam ziemię w spokoju i nie przekopuję jej. Jeśli zimą musisz wejść na grządkę, zwłaszcza na łatwo zbijającej się glebie gliniastej, pracuj, stojąc na ułożonej na ziemi desce.

Inną oczywistością jest silny wiatr. Będzie bezlitośnie szarpać brukselkę, jarmuż i fioletowe brokuły gałązkowe, które najcięższe są u góry. W końcu może naruszyć korzenie. Wbij podpórkę przy każdej roślinie i przywiąż łodygę, aby się nie wywróciła.

Mam też w pogotowiu klosze, którymi w razie deszczowej i wietrznej pogody osłaniam niskie warzywa liściowe, takie jak szpinak, zimowe sałaty i buraki liściowe, aby wiatr nie podarł liści na strzępy. Najbardziej stabilne są ciężkie szklane klosze. Te z polietylenu są tańsze, ale łatwo się dziurawią i mogą zostać zdmuchnięte. Aby je zakotwiczyć, wkop ich krawędzie w ziemię.

Strzeż się głodnych królików

Owadów i motyli już prawie nie ma w tym sezonie, ale nie mogę spocząć na laurach. Większe szkodniki: gołębie, króliki i jelenie, stają się odważniejsze, gdy są głodne. Jeśli pozwolisz im wejść, szybko rozprawią się z dobrze zaopatrzonym zimowym warzywnikiem. Klatki z siatki ogrodzeniowej o małych oczkach lub moskitiery (a nie sieci sznurkowe zagrażające ptakom) chronią uprawy przed gołębiami. Cały warzywnik otoczony jest siatką o wysokości 120 cm wkopaną w ziemię na 30 cm – przeciw królikom. Jeśli odwiedzają cię jelenie, zamontuj wyższe słupki, a nad siatką rozciągnij 2-3 druty.

ZDJĘCIA: JASON INGRAM

Chroń warzywa o ciężkich czubkach za pomocą podpór przed uszkodzeniami spowodowanymi wiatrem

eprasa.pl 9f60c0dba8

Gdy zapowiadane są opady śniegu, napełnij lodówkę, zanim ziemia zamarznie

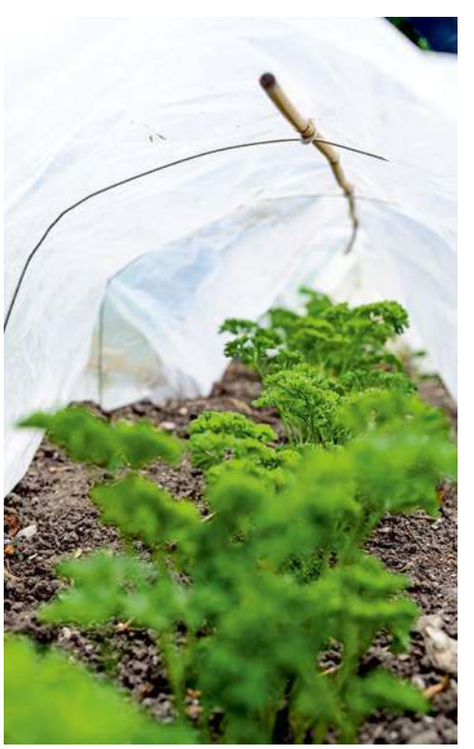

Jelenie nie skaczą nad przeszkodami, w które mogą wplątać im się nogi.

Zimowe warzywa dobrze radzą sobie z przymrozkami, jednak naprawdę silne mrozy mogą sprawić, że pory, pasternak, marchew czy buraki będą nie do ruszenia. Wyściółkuj uprawy słomą, aby zapobiec zamarzaniu podłoża. Możesz też zrobić tymczasową zewnętrzną spiżarnię. Zbierz część warzyw, włóż je do rowu o głębokości około 20 cm w osłoniętym i łatwo dostępnym miejscu, ułóż ich korzenie dość blisko siebie i przysyp je luźną ziemią tak, aby widać było nać. Pozostaną w dobrym stanie przez wiele tygodni – korzystaj w razie potrzeby.

W wyniku zmian klimatu każdego roku pierwszy śnieg pada później, a na południu Wysp Brytyjskich często nie ma go wcale. Jeśli jednak zapowiadają opady śniegu, staram się zebrać dużo warzyw. Trzymam je w lodówce, żeby nie trzeba było zbyt często wychodzić. Nie musisz się zamartwiać o swoje rośliny. Większość da sobie radę pod pierzynką śniegu. Jeśli jednak jest mokry i ciężki, może uszkodzić foliowe tunele i szklarnie, a nawet łamać gałęzie jabłoni. Patroluję więc ogród z miotłą w ręku. Codziennie robię energiczny obchód. Zmiatanie mokrego śniegu zapobiega uszkodzeniom w ogrodzie, pomaga się rozruszać i jest dobrym pretekstem, aby cieszyć się swoim zimowym królestwem.

Zobacz na odwrocie wskazówki dotyczące ściółkowania

PO LEWEJ rozłóż słomę wokół warzyw korzeniowych, aby zapobiec zamarzaniu ziemi. Delikatnie wyjmuj je z grządki, gdy ich potrzebujesz

POWYŻEJ Klosz ochroni warzywa liściaste i zioła przed zimowym wiatrem i deszczem, więc przedłuża okres zbiorów

eprasa.pl 9f60c0dba8

Ściółkowanie grządek warzywnych jesienią chroni glebę przed erozją i działaniem ulewnych deszczy, a także wzbogaca ziemię

Jak to zrobić: ściółkowanie

Podczas jesiennego ściółkowania wyobrażam sobie, że układam moje grządki do snu. Gruba warstwa materii organicznej działa jak miękki koc. Zatrzymuje w ziemi ostatki ciepła i osłania ją przed zimowymi wichurami i deszczem.

Nada się każdy organiczny materiał, o ile dobrze go przekompostowałeś. Może to być kompost ogrodowy, obornik ze stadniny (o ile pastwisko nie zostało potraktowane herbicydami, które mogą mieć wpływ na uprawy) lub przerobione odpady zielone z miejscowej kompostowni. Oczyść puste grządki, usuwając zwiędłe rośliny i podpory. Użyj motyki, aby zniszczyć chwasty. Jeśli masz problemy z wieloletnimi chwastami, takimi jak powój lub perz, podłóż pod ściółkę gruby karton, aby spowolnić ich odrastanie. Możesz także ściółkować wokół roślin, które już są w ziemi. Unikaj jednak przysypywania łodyg, aby nie zgniły.

Bądź hojny – ściółka powinna mieć grubość 5-10 cm. Jeden metr sześcienny ściółki (zawartość jednego worka kontenerowego) pokrywa około 9 m². Wyrównaj warstwę grabiami. Następnej wiosny nie trzeba wkopywać ściółki. Sadź lub siej wprost na jej miękkiej powierzchni.

ODWIEDŹ www.gardenersworld.com/fruit-veg, aby uzyskać więcej porad dotyczących uprawy i zbioru przez cały rok

ZDJĘCIA: JASON INGRAM

eprasa.pl 9f60c0dba8

Rekha Mistry z zapałem uprawia warzywa. Nie boi się próbować egzotycznych odmian i eksperymentować z nimi w kuchni. W 2015 roku wystąpiła w BBC 2 w *The Big Allotment Challenge* [„Wielkie Wyzwanie Ogrodnicze" – przyp. tłum.]

Zbierz teraz

Kiedy powietrze staje się zimne, cykorie mogą wyglądać na zmrożone, lecz ich środki stają się słodsze i tym samym gotowe do zbioru. Kolejnymi warzywami smakującymi lepiej po przymrozkach są warzywa kapustne, takie jak kapusty czy kalafiory, które o tej porze dojrzewają do zbioru. Ukryte pod kloszami z liści kapusty selery korzeniowe są gotowe, aby zamienić je w warzywne steki lub aromatyczne purée. Wraz z nadchodzącą zimą rozpoczyna się sezon na zupy – pierwsze z własnoręcznie wyhodowanych porów sprawią, że warzywne buliony będą wyśmienite.

Rekha sprawdza stan swoich jesiennych kapust

Prosto z grządki

Może i zima zbliża się wielkimi krokami, ale Rekha nadal sieje, sprząta i zbiera plony, a na dodatek zdradza przepis na przepyszne dyniowe bułeczki

Brr...chłodne dni i jeszcze chłodniejsze noce – skłamałabym mówiąc, że cieszę się na twoje nadejście, listopadzie. Jednak zanim ześlesz przymrozki na moje marchewki, które jeszcze rosną w gruncie, okryję je słomą, by je zabezpieczyć. Zanim ziemia wychłodzi się na tyle, że nie będzie można jej dalej uprawiać, posadzę też ostatnie ząbki czosnku.

Jest tak wiele warzyw, które można zebrać w tym miesiącu – będę zbierać pierwsze pory wraz z włoską kapustą, kalafiorem i strzępiastym jarmużem, które zapewnią mi dawkę świeżych warzyw od teraz, aż do nadejścia wiosny. W tym sezonie uprawiam także zimowe rzodkwie – japońską i czarną – aby dodać zimowym potrawom ciepła i ostrości.

Niecierpliwie czekam, aż w szklarni zakwitną szafrany. Rosną dobrze, ale muszą zakwitnąć, bym mogła zebrać z nich cenne znamiona, z których pozyskam szafranowe nitki do wykorzystania w kuchni.

Jest też jedno zadanie, które zawsze odkładam na inny dzień, a którego nie mogę już dłużej ignorować – czyszczenie stert pustych doniczek ułożonych w stosy w skrzynkach i schowanych przed światem. Powinnam jeszcze uprzątnąć i wyczyścić narzędzia, aby były gotowe do naostrzenia... ale może zostawię to na następny miesiąc.

Dynia ozdobna 'Sułtański Turban' nie tylko wygląda ładnie, ale też dobrze smakuje

eprasa.pl 9f60c0dba8

Smak miesiąca

Słodki i bogaty. Lubię na działce uprawiać kilka zimowych odmian dyni olbrzymiej, w tym efektowną odmianę 'Sułtański Turban'. Nie jest to może klasyczna dynia, taka jaką można zobaczyć w okolicach Halloween, ale zdecydowanie wygląda na tyle dobrze, by ją wyeksponować!

Dynie olbrzymie zazwyczaj potrzebują sporo miejsca do uprawy, ponieważ rośliny te wytwarzają kilka bocznych pędów, które wydadzą jeszcze więcej owoców. Jeśli posiadasz wystarczającą ilość miejsca, pozwól im się swobodnie rozrastać, ale jeśli przestrzeń jest problemem, wybierz odmiany o mniejszych owocach i poprowadź je w taki sposób, aby pięły się po wigwamie lub łuku.

Wytrawne bułeczki dyniowe

SKŁADNIKI:
- 250 g dyni olbrzymiej, obranej, pokrojonej w kostkę i ugotowanej na parze
- 360 g mąki chlebowej
- 1 1/2 łyżeczki soli
- 1/4 łyżeczki kurkumy
- 1/4 łyżeczki przyprawy pav bhaji lub garam masala
- 1/4 łyżeczki suszonych liści kolendry
- 7g suszonych drożdży
- 2 łyżki oleju rzepakowego
- masło do posmarowania wierzchu bułeczek
- sezam do posypania

PRZYGOTOWANIE

1 Rozgnieć w misce ugotowane kawałki dyni.

2 W drugiej misce wymieszaj mąkę, sól, kurkumę, przyprawę pav bhaji (lub garam masala), suszone liście kolendry, drożdże i olej.

3 Do miski z mieszanką mąki i przypraw dodaj rozgniecioną dynię i odrobinę wody, aby zagnieść ciasto.

4 Wyrabiaj lepkie ciasto przez 10 minut, następnie przełóż je do natłuszczonej miski i odstaw do wyrośnięcia na około godzinę.

5 Kiedy ciasto zwiększy objętość, przełóż je z miski na obsypany mąką blat i wyrabiaj przez kilka minut. Uformuj równe kulki i przełóż je na blachę do pieczenia, a następnie odstaw na kolejne 30 min do wyrośnięcia.

6 Piecz bułki w temp. 190˚C z termoobiegiem przez 30 minut. Po tym czasie wyciągnij je z piekarnika i ostudź na kratce.

7 Posmaruj wierzchy bułek roztopionym masłem i posyp sezamem. Podawaj z zupą lub warzywnym curry.

ZDJĘCIA: PAUL DEBOIS; REKHA MISTRY

Prace na działce

Majestatyczny dąb rosnący na mojej działce zrzucił już wszystkie liście, więc pozbieram je i przerobię na ziemię liściową. Usunę wszystkie żółknące i rozkładające się liście z **brukselek** i innych kapustnych oraz przykryję je kloszami z siatki, aby moich plonów nie zjadły gołębie. **Krzewy porzeczki i agrestu** przechodzą w stan spoczynku, podczas którego będę mogła je przyciąć. Ale nie chodzi tylko o zbiory – w szklarni będę siać **groszek** na wczesny zbiór wiosenny. Jeśli pogoda pozwoli, moim ostatnim zadaniem w tym miesiącu będzie przerzucenie pryzmy kompostowej, zanim nastaną silne mrozy.

Rekha uprawia warzywa kapustne pod przykryciem, aby uchronić je przed wygłodniałymi gołębiami

Wysiewaj nasiona groszku pojedynczo, aby łatwiej było przesadzić rośliny do gruntu

3 warzywa do wysiania

Czosnek 'Caulk Wight'

Ta odmiana rośnie dobrze podczas chłodnych i wilgotnych zim. Możesz spodziewać się pulchnych i aromatycznych główek w czerwcu kolejnego roku po posadzeniu.

Uprawa: Posadź ząbki na nasłonecznionym stanowisku w ziemi lub w dużej doniczce na głębokość 3-4 cm, umieszczając je w podłożu spiczastym końcem w górę.

Pietruszka 'Flat Leaved'

To wspaniałe zioło, które doda świeżości zimowym potrawom. Zaledwie kilka doniczek z pietruszką na parapecie lub w szklarni będzie dostarczać świeżych liści przez całą zimę.

Uprawa: O tej porze roku nasiona kiełkują z trudem, więc najlepiej kup sadzonki. Jeśli masz w ogrodzie pietruszkę w doniczkach, przenieś je pod osłony, aby tam kontynuować uprawę. Zbieraj ją wtedy, kiedy potrzebujesz.

Malina 'Autumn Bliss'

Od sierpnia aż do pierwszych przymrozków odmiana ta wytwarza aromatyczne, intensywnie czerwone owoce. Jedz świeże lub zamroź na później.

Uprawa: Wybierz słoneczne, osłonięte stanowisko z przepuszczalnym podłożem i przy sadzeniu dodaj dobrze rozłożonego kompostu. Krzewy z gołym korzeniem sadź od teraz do marca, 7 cm głębiej niż rosły w szkółce – wykorzystaj ślad po ziemi na łodydze jako wskazówkę. Po posadzeniu przytnij je do pąka znajdującego się około 25 cm nad powierzchnią.

ZDJĘCIA: PAUL DEBOIS; TIM SANDALL

eprasa.pl 9f60c0dba8

Treść niniejszej kampanii promocyjnej wyraża poglądy wyłącznie jej autora, za którą ponosi on bezwzględną odpowiedzialność. Komisja Europejska ani Europejska Agencja Wykonawcza ds. Badań Naukowych (REA) nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za potencjalne wykorzystanie zawartych w niej informacji.

KAMPANIA WSPIERANA PRZEZ STARS UNITE EUROPE

KAMPANIA FINANSOWANA PRZY WSPARCIU UNII EUROPEJSKIEJ

Zielony Ogródek

www.zielonyogrodek.pl/gwiazdy

eprasa.pl 9f60c0dba8

Małgorzata Kalemba-Drożdż
– Laureatka AIG Prix Międzynarodowej Akademii Gastronomicznej. Doktor biochemii. Autorka kulinarnego bloga „Trochę Inna Cukiernia" i książek kulinarno-botanicznych m.in.: „Jadalne kwiaty", „Pyszne chwasty", „Skarby ogrodu", „Smakowite drzewa".

Pełne smaku patyki i gałązki

Koniec sezonu wegetacyjnego nie musi się równać z końcem poszukiwań smakowitych roślin w ogrodzie czy na spacerze. Nawet sroga zima nie przeszkadza w czerpaniu przyjemności ze zbierania roślinnych skarbów, bo nagie patyki i gałązki też mogą być smaczne.

W leśmianowym malinowym chruśniaku rozkosz trwa przez cały rok. Co późną jesienią możemy przyrządzić z malin? Z zimowych łodyg tych krzewów powstanie bardzo smaczny, rozgrzewający napój. Do jego przygotowania możesz wykorzystać zarówno zupełnie wyschnięte łodygi, jak i te jeszcze żywe, zielone. Oprócz łodyg malin nadają się również gałązki porzeczek, dzikiej róży i pędy jeżyn; tylko uważaj na kolce! Napoje z żywych i suchych łodyg mają różny smak. Odwar z malinowych gałązek ma piękny, rubinowy kolor i głęboki, ale kojący smak o mocnym owocowym aromacie. Działa przeciwzapalnie i przeciwgorączkowo. Kobiety w ciąży powinny skonsultować stosowanie napojów z pędów i liści malin z fitoterapeutą.

O tej porze roku pyszne odwary możesz przyrządzić również z kory drzew. Możesz nimi urozmaicić dietę, ale pamiętaj, że to surowiec zielarski o dość mocnym działaniu. Nie pij ich codziennie! Odwary z kory mają działanie ściągające, przeciwbakteryjne, przeciwzapalne, wzmacniają naczynia krwionośne i chronią wątrobę. Możesz wykorzystać korę m.in. ze śliw, jabłoni, forsycji czy lilaków.

AUTOR ZDJĘĆ: MAŁGORZATA KALEMBA-DROŻDŻ
PHOTO: MAŁGORZATA KALEMBA-DROŻDŻ, SHUTTERSTOCK.COM, PIXABAY

eprasa.pl 9f60c0dba8

Leżakujący ocet

SKŁADNIKI
- domowy ocet jabłkowy, malinowy lub inny
- gałązki drzew owocowych

PRZEPIS
Gałązki grubości kilku milimetrów dokładnie umyj. Włóż do butelek z octem;
zadbaj o to, by były całkowicie zakryte płynem i odstaw do maceracji. Dzięki zanurzonym gałązkom ocet nabierze szlachetnego, wytrawnego aromatu, jakby leżakował w drewnianej beczce. Taką samą sztuczkę możesz zastosować przy wytwarzaniu nalewek.

Zimowy napój z pędów malin

SKŁADNIKI
- brązowe łodygi malin

PRZEPIS
Gałązki o długości kilkunastu centymetrów pokrój na króciutkie kawałeczki lub rozgnieć w moździerzu. Zalej ok. 300 ml wody i gotuj na małym ogniu przez 10 minut.

eprasa.pl 9f60c0dba8

CZAS NA PRZYCINANIE

Zbliża się zima, pora więc wyciąć zaschnięte rośliny, aby zapobiec szkodnikom i chorobom, mówi **Mark Lane**

Ogród w tym miesiącu prawdopodobnie nie wygląda najlepiej, ponieważ powoli okrywa się zimową kołdrą, by na wiosnę odsłonić się ponownie. Chwasty, gołe gałęzie i opadłe liście trzeba posprzątać, ale ukryte zakątki ogrodu można pozostawić bardziej nieuporządkowane – w stosach gałązek lub liści schronią się dzikie zwierzęta. Listopad jest miesiącem, w którym zaczynamy zabezpieczać rośliny i sprzęty.

To idealny czas na to, aby spojrzeć na odsłoniętą strukturę ogrodu. Niższe temperatury, silne wiatry, ulewny deszcz, deszcz ze śniegiem czy śnieg nie są w listopadzie rzadkością, a gdy drzewa liściaste, krzewy i żywopłoty zaczynają okres spoczynku, można przystąpić do cięcia odmładzającego. Na gałęziach bez liści lepiej widać, co należy odciąć. Krzewy liściaste, takie jak ślazówki czy budleje, które będą mocno przycięte wiosną, można teraz ściąć o połowę, aby nie targał nimi wiatr i poprawić ich wygląd.

Silne wiatry mogą kołysać roślinami, naciągając ich korzenie. Ten ciągły ruch uniemożliwia korzeniom pozostawanie ziemi, co zmniejsza zdolność rośliny do pobierania wody, a to z kolei prowadzi do stresu wodnego. Jeśli korzenie są osłabione na tyle, że roślina jest częściowo wyrywana z ziemi, nazywamy to uszkodzeniami wiatrowymi.

Srebrzystolistną bylicę można mocno przyciąć jesienią, zanim nasiąknie wodą

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; JASON INGRAM, WYKONANE W: SALUTATION GARDENS, SANDWICH, KENT ORAZ RHS WISLEY, SURREY.

eprasa.pl 9f60...dba8

Przytnij teraz te rośliny

Ponieważ zimą wiele roślin zielnych i drzew przechodzi w stan uśpienia, można teraz wyciąć zaschnięte lub chore pędy. Rośliny będą dzięki temu zdrowsze i wydadzą więcej kwiatów i owoców w kolejnym roku.

JABŁONIE I GRUSZE Usuń krzyżujące się, martwe, chore, spróchniałe i obumierające gałęzie. Skróć tegoroczne pędy o około jedną trzecią.

EUKALIPTUS Przytnij młode egzemplarze, aby zapobiec uszkodzeniom powodowanym przez wiatr. Większe cięcia odłóż do późnej zimy. Wykonasz je tuż przed wiosennym rozpoczęciem wzrostu.

PERUKOWIEC Można wykonać teraz cięcie odmładzające – gdy liście opadną – przycinając go blisko ziemi. Na wiosnę przycinamy delikatniej, dla nadania kształtu.

CZERWONA I CZARNA PORZECZKA Każdego roku wycinaj trochę starszych gałęzi z krzewów. Nadaj im otwarty kształt. Młode gałęzie zostaw w spokoju – zaowocują w kolejnych latach.

Tych roślin nie przycinaj

Srebrzystość liści atakuje śliwy wnikając przez rany

✕ **ŚLIWY** Przycinanie zimą może prowadzić do rozprzestrzeniania się srebrzystości liści wywoływanej przez *Chondrostereum purpureum* – choroby grzybowej, która zniekształca owoce i zmniejsza plony, tworząc skórzaste owocniki koloru od liliowego do ciemnofioletowego o srebrnych brzegach. Zarodniki grzybów często wnikają na drzewa poprzez rany powstałe w trakcie cięcia.

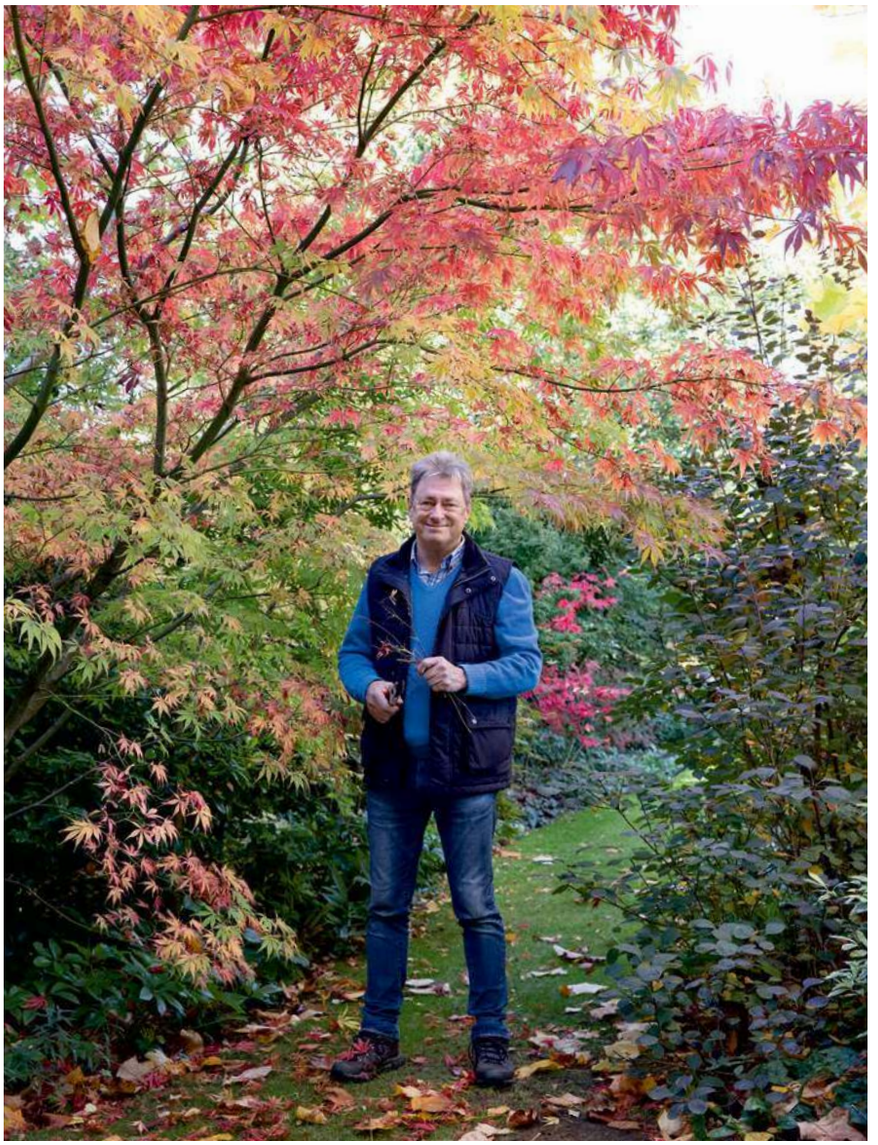
✕ **WIĘKSZOŚĆ ZIEMNOZIELONYCH KRZEWÓW, TAKICH JAK TRZMIELINA I MIRT** Należy je przycinać w połowie wiosny tuż przed rozpoczęciem wzrostu. Przycinanie zimą może prowadzić do uszkodzenia delikatnych pędów przez mróz.

✕ **LAWENDA** Odłóż cięcie do marca lub wykonaj je po kwitnieniu, aby uniknąć uszkodzeń spowodowanych przez zimno. Przycinanie wykonane teraz może spowodować zamieranie pędów.

Sprawdź rabaty

ZNAJDŹ wszystkie suche, chore lub uszkodzone łodygi. Chłodniejsza, wilgotna jesienna pogoda może sprawić, że choroby szybko się rozprzestrzenią. Od razu skróć takie łodygi do zdrowego miejsca.

eprasa.pl 9f60c0dba8

Drzewa pomagają w walce z globalnym ociepleniem, pochłaniając dwutlenek węgla i utrzymując równomierną temperaturę

Posadź drzewo

Kiedy mówimy o zmianach klimatu i trwających wielkich kampaniach na rzecz zazieleniania planety, łatwo zapomnieć, że środowisko zaczyna się tuż za naszymi drzwiami. Ustanowiony w 1975 roku Narodowy Tydzień Drzew w tym roku przypada w okresie od 28 listopada do 6 grudnia. W tym czasie każdy z nas może dać coś od siebie, sadząc przynajmniej jedno drzewo dobrane do warunków, którymi dysponujemy [dotyczy 2020 r. – red.]. Drzewa z gołym korzeniem sadzi się w okresie spoczynku, czyli między listopadem a marcem; jest to także dobry czas na sadzenie drzew uprawianych w pojemnikach [w Polsce z wyjątkiem stycznia i lutego – red.]. Odrób pracę domową i znajdź drzewo, którego docelowa wysokość i rozpiętość korony będą pasować do twojego ogrodu i które będzie dobrze rozwijać się w ziemi, którą masz w ogrodzie. Wbij obok palik, jeśli drzewo jest wysokie i mogą miotać nim wiatry oraz dbaj o jego regularne podlewanie przez pierwsze dwa lata po posadzeniu. Wtedy będziesz mógł poczuć się dumny z własnego, realnego wkładu w bardziej ekologiczny świat.

PIĄTKA ALANA: DRZEWA OZDOBNE CAŁY ROK

Brzoza pożyteczna Jacquemonta (*Betula utilis jacquemontii*) Klasyczna brzoza z białym pniem

Jabłoń kwiecista (*Malus* x *floribunda*) Obficie kwitnie wiosną, później zdobią ją małe jabłuszka

Klon strzępiastokory (*Acer griseum*) Jego strzępiasta miedziana kora łapie zimowe słońce

Klon palmowy (*Acer palmatum*) Małe drzewo z dużą dawką jesiennego koloru

Magnolia wielkokwiatowa (*Magnolia grandiflora*) 'Kay Parris' Kompaktowa i zimozielona

Krok po kroku Jak posadzić drzewo z gołym korzeniem

1 **WYBIERZ** odpowiednie miejsce dla twojego drzewa. Większość drzew lubi miejsca słoneczne i glebę, która jest wolna od korzeni innych drzew. Do ziemi dodaj materii organicznej (jeden lub dwa szpadle).

2 **PRZYTNIJ** długie i grube korzenie na długość około 15 cm. Namocz bryłę korzeniową, trzymając ją w wodzie przez noc, aby nawodnić roślinę. Usuń wszystkie uszkodzone pędy tnąc powyżej pąków.

3 **POSADŹ** drzewo na dokładnie takiej samej głębokości, na jakiej rosło w szkółce. Użyj patyka ułożonego w poprzek dołka do wyznaczenia głębokości sadzenia i upewnij się, że jego położenie zgadza się ze śladem ziemi na łodydze.

4 **UZUPEŁNIJ** dołek ziemią zmieszaną z materią organiczną, następnie udepcz miejsce wokół drzewa i obficie podlej. Drzewa wyższe od ciebie mogą wymagać palikowania. Rozłóż 1 cm warstwę ściółki dookoła podstawy rośliny.

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE

eprasa.pl 9f60c0dba8

Kop głęboko, aby nie pozostawić w ziemi ani kawałka korzenia pasternaku

Zbierz pasternak

Wraz z nadejściem pierwszych przymrozków rozpocznij wykopywanie pasternaku, który wystawiony na działanie ujemnych temperatur staje się słodszy. Wbij szpadel w ziemię daleko od rzędu, aby uniknąć uszkodzenia korzeni, a następnie tylko rozluźnij podłoże, aby móc łatwo wyciągnąć rośliny. Korzenie pasternaku mogą być długie, więc uważaj, aby ich nie złamać. Możesz wykorzystać je od razu lub przechować przysypane ziemią w skrzynkach, ustawionych w chłodnym i suchym miejscu.

OGLĄDAJ filmy i szukaj wskazówek na **www.gardenersworld.com/basic**

DOBRA RADA

Zajrzyj do ziemniaków w przechowalni, by upewnić się, że nie zaczynają się psuć. Nieprzyjemny zapach jest często pierwszą oznaką problemów. Dokładnie obejrzyj wszystkie bulwy w poszukiwaniu tych wilgotnych i zgniłych. Osusz resztę i włóż je z powrotem do papierowej torby lub jutowego worka, aby mogły oddychać. Zawsze trzymaj ziemniaki z dala od światła, bo powoduje to ich uszkodzenia.

Nie zapomnij

- ☐ **Sprawdź świeżo posadzony czosnek i wsadź z powrotem ząbki, które zostały wyciągnięte na powierzchnię przez ptaki**
- ☐ **Aby skłonić cykorię sałatową do wydania wybielonych pędów, podważ jej korzenie, zetnij zielone liście i przechowuj w ciepłej szopie pod warstwą kompostu.**
- ☐ **Na zimę przenieś drzewa cytrusowe do chłodnej oranżerii lub szklarni, w której nie dosięgną ich przymrozki**
- ☐ **Kiedy opadną liście z winorośli, zabierz się za jej zimowe cięcie**

Zabezpiecz zioła

Oszczędnośćpieniędzy

Przestaw doniczki z ziołami w bardziej osłonięte miejsca, aby utrzymać liście w dobrej kondycji. To z kolei pozwoli na zbieranie ziół tak długo, jak tylko będzie to możliwe.

Zimozielona szałwia, tymianek i rozmaryn dobrze radzą sobie w pojemnikach, które mają tę zaletę, że łatwo je przestawić. Pietruszka też nieźle rośnie zimą. Werbena cytrynowa doceni odrobinę dodatkowej ochrony przed mrozem [w Polsce rozmaryn i werbena są wrażliwe na mróz – red.]

Uprawa świeżych ziół pozwala zaoszczędzić sporo pieniędzy, ponieważ zakup suszonych lub paczkowanych ziół albo doniczek ze świeżymi ziołami w sklepie może być sporym wydatkiem.

OGLĄDAJ filmy i szukaj wskazówek na **www.gardenersworld.com/herbs**

Nagrzana ściana osłoni zioła, które nie lubią chłodu

Ściółkuj glebę na zimę

Rozłóż dobrze rozłożony obornik lub kompost na grządkach, które zostały już uprzątnięte. Następnie przykryj je czarną folią lub kartonem – nie tylko zniszczy to już rosnące chwasty i zapobiegnie kiełkowaniu nowych, ale też pozwali dżdżownicom wykonywać swoją pracę przez zimę. Kiedy wiosną zdejmiesz osłony, gleba będzie idealnie przygotowana do wysiewu. W miejscach, w których uprawiasz warzywa zimą, rozłóż ściółkę dookoła roślin – stłumi chwasty, wzbogaci glebę i wiosną utrzyma wilgoć wokół korzeni.

ODWIEDŹ www.gardenersworld.com/basics i znajdź więcej informacji na temat przygotowania gleby pod uprawę

Uzupełnij podwyższone rabaty o warstwę kompostu, aby zdusić chwasty i zatrzymać wilgoć w podłożu

10 MINUT WOLNEGO

Naszkicuj układ swoich tegorocznych upraw, aby zaplanować ich rozmieszczenie w kolejnym sezonie tak, by znalazły nowe miejsce. Unikaj sadzenia tych samych gatunków ciągle w tym samym miejscu. Dzięki temu uchronisz swoją działkę przed chorobami i szkodnikami charakterystycznymi dla danych grup roślin.

eprasa.pl 9f60c0dba8

Zbieraj opadłe liście, aby przygotować z nich ziemię liściową, którą możesz później wykorzystać do ściółkowania lub jako dodatek do podłoża do donic.

Zbieraj liście

Użyj grabi, miotły lub dmuchawy, aby pozbyć się liści, które opadły na trawnik i ścieżki. Usypane z nich sterty pozbieraj i dodaj do pryzmy kompostowej lub przechowuj osobno, aby przygotować z nich ziemię liściową.

Pozostawione na ścieżkach liście są zdradliwe – można się na nich łatwo poślizgnąć. Z kolei jeśli pozostawisz liście na trawniku, to pod ich grubą warstwą może rozwijać się pleśń, która uszkadza darń.

OGLĄDAJ filmy na **www.gardenersworld.com/lawn-care,** aby dowiedzieć się więcej o pielęgnacji trawnika

SZYBKIE ROZWIĄZANIA

Zadbaj o gliniane doniczki, których nie używasz. Przenieś je pod dach, dzięki czemu ograniczysz ryzyko ich uszkodzenia spowodowane wchłanianiem wody i mrozem. Pojemniki z roślinami ustaw na specjalnych nóżkach lub cegłach, aby nadmiar wody mógł swobodnie odpływać.

Zbuduj domek dla owadów

Zbierz resztki z ogrodu, takie jak pozostałe po cięciu gałęzie, szyszki czy puste łodygi kwiatów wieloletnich. Dodaj do tego cegły lub popękane kamienie i wykorzystaj te materiały do zbudowania domku dla owadów. Zebrane resztki poukładaj w pudełkach, butelkach lub zwiąż w pęczki. Tworzenie domków dla owadów to świetna okazja, aby w ogrodzie uwolnić pokłady kreatywności.

Domki możesz umieścić na ziemi, schować w żywopłocie lub zawiesić na niższych gałęziach drzew. Tak długo, jak miejsce jest osłonięte, zapewnisz bezpieczne schronienie na czas zimy chrząszczom, złotookom, biedronkom, pszczołom samotnicom, bzygom i wielu innym owadom.

Domki dla owadów wykonane z naturalnych materiałów dodają przyjemnego, rustykalnego charakteru

ODWIEDŹ www.gardenersworld.com/how-to/diy w poszukiwaniu ogrodowych projektów do samodzielnej realizacji

Nadal podlewaj rośliny w donicach, ponieważ o tej porze roku również potrzebują nawodnienia

Przygotuj rośliny w pojemnikach na zimę

Zbierz martwe i uszkodzone liście z roślin, które na zimę pozostaną w pojemnikach. U roślin, takich jak paprocie czy pierwiosnki liście znajdujące się pod rozetami mogą płowieć, więc zajrzyj pod rozety i wytnij blade liście znajdujące się pod nimi. Wyrwij także siewki chwastów. Regularne przycinanie liści pozwala utrzymać dobrą cyrkulację powietrza i pomaga zapobiegać porażeniu roślin przez choroby grzybowe. Donice nie będą potrzebować o tej porze roku zbyt dużo wody, ale staraj się utrzymywać w nich wilgotną ziemię, aby nie kurczyła się i nie odchodziła od ścianek.

Kwitnące rośliny, takie jak bratki, nadal będą potrzebować regularnego usuwania przekwitłych kwiatów.

Nie zapomnij

- ☐ **Kiedy jest sucho, koś trawnik, zbierając przy tym opadłe liście**
- ☐ **Jeśli to konieczne, przesadź krzewy liściaste, a po przesadzeniu obficie je podlej**
- ☐ **Sprawdź, czy paliki i wiązania są zamocowane, ale nie ocierają się o korę**
- ☐ **Posadź żywopłot z roślin z gołym korzeniem, zachowując zalecane odległości**
- ☐ **Na czas zimy wyciągnij pompy do wody z oczek wodnych i fontann**

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE

eprasa.pl 9f60c0dba8

Cebule tulipanów urosną w każdej ziemi, o ile nie jest podmokła

Posadź tulipany

Wykop dołek na głębokość trzykrotnej wysokości cebuli, umieść cebulkę w dołku czubkiem do góry i przysyp ziemią. Sadzenie tulipanów w tym czasie, kiedy ziemia jest chłodniejsza, pomaga uniknąć porażenia szarą pleśnią, która rozwija się w ciepłym podłożu.

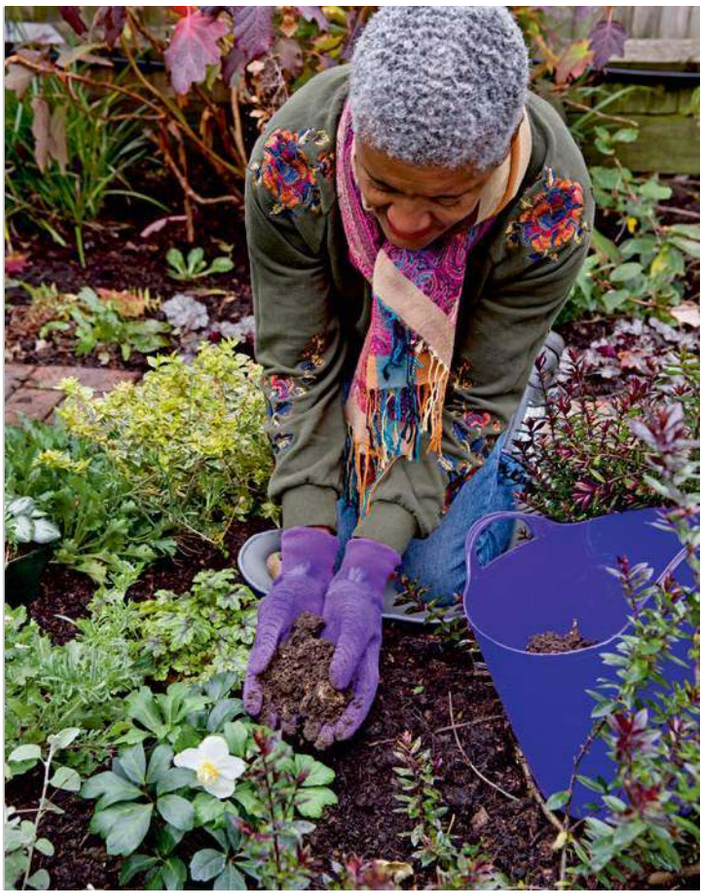
Aby cebule były zdrowe, unikaj powtórnego sadzenia tulipanów na tym samym stanowisku. Jeśli zamierzasz posadzić tulipany na mieszanych rabatach, oznacz miejsce ich posadzenia poprzez obsypanie go żwirem. Pozwoli to uniknąć uszkodzenia cebul podczas wykonywania późniejszych nasadzeń.

OGLĄDAJ filmy z poradami dotyczącymi sadzenia cebul na **www.gardenersworld.com/bulb**

Sadź ciemierniki

Posadź na rabatach więcej ciemierników, wybierając dla nich miejsca, w których kwiaty będą cieszyć oczy od zimy aż do wiosny.

Rośliny w donicach namocz, następnie wyciągnij je z donic i umieść z przodu rabaty. Uciśnij ziemię dookoła roślin i ponownie je podlej. Jeśli usuniesz wszystkie liście, kiedy zaczną przebijać się pierwsze pędy kwiatowe, wyrastające nowe liście nie będą miały plam i posłużą jako osłona podłoża przez resztę roku.

Białe kwiaty ciemiernika białego (*Helleborus niger*) 'Christmas Carol' ozdobią ogród w zimie

Wiewiórki co prawda wyglądają uroczo, ale tak nieszczęśliwie się składa, że lubią zjadać cebule wiosennych kwiatów

Uwaga na wiewiórki

Wygłodniałe wiewiórki szare mogą powodować znaczące straty wśród kwitnących kwiatów, szczególnie w rejonach, gdzie ich populacje są liczne.

Mogą podgryzać korę i pąki krzewów, a także wykopywać cebule, zwłaszcza tulipanów. Możesz zabezpieczyć świeżo posadzone na rabatach i w donicach cebulki metalową siatką. Rozłóż ją płasko na ziemi, aby rośliny mogły przez nią przerastać albo skonstruuj tunel lub kopułę, które będzie można usunąć, gdy rośliny zaczną się silnie rozrastać. Przymocuj konstrukcję do podłoża, aby pozostała w wybranym miejscu.

POSADŹ LILIE

Posadź cebule lilii w donicach i na rabatach, aby latem móc cieszyć się ich zapachem. Sadząc lilie w donicach, na spodzie usyp warstwę z grysu dla lepszego drenażu, a następnie uzupełnij donicę podłożem uniwersalnym. Pozostaw donice na zewnątrz na czas zimy, a kiedy wiosną zaczną pojawiać się pierwsze pędy, możesz przenieść je do szklarni w celu przyspieszenia kwitnienia. Sadząc lilie w gruncie wybierz dla nich stanowisko słoneczne lub częściowo zacienione. Na glebach cięższych posadź cebule na warstwie grysu.

Podwiąż pnącza

Przymocuj luźne pędy pnączy, które mogą ucierpieć, jeśli będą leżeć luzem w ogrodzie podczas zimowej pogody. Poza zapewnieniem ochrony pędów przed zniszczeniem, podwiązanie pędów to także szansa na ich uprzątnięcie, dzięki czemu pnącza będą wyglądać schludnie przez kilka miesięcy. Nie ulegaj pokusie mocnego przycięcia pnączy kwitnących na zeszłorocznych pędach, ponieważ w ten sposób pozbawisz się widoku kwiatów w kolejnym sezonie. Konieczne może być skrócenie kilku nowych przyrostów lub przerzedzenie pędów, ale skup się głównie na przymocowaniu ich do podpór.

ODWIEDŹ **www.gardenersworld.com/pruning-training** w poszukiwaniu wskazówek o mocowaniu pnączy

eprasa.pl 9f60c0dba8

Szukaj ślimaków w chłodne dni. Prawdopodobnie znajdziesz po kilka w jednym miejscu

Uważaj na ślimaki

Weź wiadro i idź na poszukiwania. Zimą ślimaki hibernują pod osłoną liści, kamieni, płyt chodnikowych, na murze i za pnączami. Celuj w obszary, na których rosną rośliny, które ślimaki uwielbiają – szkodniki będą w ich pobliżu. Zbierz je i przenieś co najmniej 20 m dalej, jeśli nie chcesz, aby wróciły na wiosnę. Aby uniknąć przemarznięcia, ślimaki gromadzą się w osłoniętych miejscach, używając wyschniętego śluzu do zaklejania wejścia do muszli.

ODWIEDŹ **www.gardenersworld.com/problems** i poznaj porady na temat zwalczania szkodników

SZYBKIE ROZWIĄZANIA

Noś ze sobą czyste, ostre nożyce, aby przycinać zwiędłe i rozmoknięte byliny, gdy je zauważysz. Te, które leżą na trawniku lub na sąsiednich roślinach, wymagają cięcia, zanim źle wpłyną na ich stan. Jeśli pędy są zbyt twarde, użyj sekatora.

Daj przekwitłym kwiatom drugie życie, wykorzystując je do ozdób

Zetnij dekoracyjne kwiatostany

Zetnij kłosy traw i wysokich bylin, aby wykonać świąteczne ozdoby. „Judaszowe srebrniki" miesiącznicy, kwiatostany przekwitłej pysznogłówki czy jeżówki, albo najeżone mikołajki można wykorzystać w suchych bukietach.

Zbierz je w bezdeszczowy dzień i wstaw pionowo do pustych wazonów, aby wyschły przed wykonaniem kompozycji. W ten sposób można też suszyć kwiatostany hortensji. Suche kwiaty można pomalować lub połączyć z liśćmi zimozielonych roślin z ogrodu.

OBEJRZYJ filmy z pomysłami na świąteczne ozdoby na stronie **www.gardenersworld.com/creative**

Uporządkuj niechlujne rabaty

Wyjdź do ogrodu, aby posprzątać na rabatach, zanim nadejdzie surowa zima. Mokra ziemia może ucierpieć, gdy się po niej depcze, więc poczekaj na pogodny, suchy dzień. Przytnij w pierwszej kolejności przekwitłe kwiatostany i pędy, które uszkodził wiatr. Uważaj, aby nie ciąć zbyt nisko. Delikatniejsze rośliny, takie jak szałwia, są wrażliwe na silne mrozy. Potrzebują osłony suchych górnych części łodyg.

Odchwaść rabatę ręcznie i rozłóż warstwę ściółki z kompostu, aby zatrzymać wilgoć i wspomóc wzrost rośliny w następnym sezonie.

Sprzątnij połamane łodygi, ale z wycięciem traw poczekaj do wiosny

Nie zapomnij

- ☐ **Przycinaj ozdobne pnącza tak, aby zostawić po dwa węzły na niezdrewniałych pędach**
- ☐ **Wysiej nasiona roślin skalnych do doniczek, ale osłoń je przed deszczem szklaną szybą**
- ☐ **Przesadź cebule lilii do donic i zostaw je na zewnątrz**
- ☐ **Wysiej nasiona pelargonii do letnich kompozycji**

Umyj konewki

Wyczyść wnętrze konewki. Usuń zanieczyszczenia, zarodniki grzybów i glony, które rozwijają się, gdy w pojemniku stoi woda. Do dziubka konewki użyj szczotki do butelek. Sitko wyszoruj osobno. Ogrodnicze środki do dezynfekcji na bazie cytrusów są bezpieczne dla roślin, więc mogą służyć do mycia konewek, jednak zwykle wystarcza szorowanie szczotką i płukanie czystą wodą.

eprasa.pl 9f60c0dba8

Pobierz sadzonki z kwitnących krzewów

Gdy rośliny zakończą wegetację, utnij najgrubsze, proste tegoroczne pędy liściastych krzewów, takich jak kalina czy krzewuszka, aby przygotować sadzonki. Skróć je do ok. 15-20 cm, pozostawiając węzeł na górze i na dole. Z łatwością ukorzenią się w osłoniętym miejscu w ogrodzie. Rozluźnij glebę żwirem i wetknij sadzonki w ziemię na dwie trzecie długości. Ukorzenią się już późną wiosną, ale można pozwolić im dalej rosnąć i przesadzić dopiero jesienią.

Rozmnóż dereń z sadzonek ze zdrewniałych pędów

ODWIEDŹ **www.gardenersworld.com/propagation** i poznaj więcej porad

Trzymaj rośliny, takie jak cyklamen w chłodzie, aby dłużej kwitły

Zadbaj o świąteczne rośliny

Umieść rośliny doniczkowe we właściwym miejscu, aby mogły przetrwać do Świąt i dłużej. Azalie, szlumbergery i cyklameny powinny stać w jasnym i chłodnym pomieszczeniu. Obrywaj kwiaty, gdy przekwitną, aby pobudzić rośliny do dłuższego kwitnienia. Poinsecje potrzebują ciepła, ale nie bezpośredniego ogrzewania, a storczyki lubią ciepło i światło. Podlewaj je oszczędnie, lejąc wodę do podstawki – deszczówkę, która zdążyła się ogrzać do temperatury pokojowej. Zraszaj storczyki, gdy ogrzewanie jest włączone.

Zachowaj świeżość ciętych kwiatów

Oberwij dolne liście i skróć łodygę. Umieść kwiaty na kilka godzin w wiadrze z czystą wodą, aby postały dłużej w wazonie. Zdrewniałe łodygi natnij pionowo i zanurz w nieco cieplejszej wodzie.

Włóż je do wazonu i ustaw w jasnym i chłodnym miejscu. Dłużej zachowają ładny wygląd w czasie Świąt.

Uważnie obchodź się z ciętymi kwiatami, a nacieszysz się nimi dłużej

PRZYNIEŚ DO DOMU GAŁĄZKI Z PĄKAMI

Na początku miesiąca zetnij pędy krzewów kwitnących zimą i wnieś do pomieszczenia. Umieść je w wiadrze z wodą w chłodnym miejscu, a pąki powoli się otworzą. W ten sposób uzyskasz piękne kwiaty do świątecznych dekoracji. Wypróbuj pachnącą kalinę bodnantską lub delikatny jaśmin nagokwiatowy. Unikaj wnoszenia ich do ciepłego pomieszczenia, póki nie będzie to konieczne. Dłużej pozostaną świeże.

Użyj zakładek, aby podzielić paczki z nasionami według miesiąca siewu.

Posortuj nasiona

Przejrzyj pojemnik z nasionami, aby zrobić listę wiosennych zakupów. Uporządkuj je zgodnie z kolejnością siewu. Sprawdź daty przydatności i wyrzuć te przeterminowane. Zasada mówi, że im twardsza łupina nasionka, tym dłużej można je przechowywać.

Sortuj nasiona według kolejności użycia. Niektóre gatunki wymagają siewu jesienią, bo kiełkują po przechłodzeniu. Następnie wysiewaj wczesne pelargonie i niewytrzymałe na mróz rośliny jednoroczne, a po nich jednoroczne gatunki mrozoodporne. Na koniec odłóż byliny i rośliny dwuletnie.

OBEJRZYJ filmy ze wskazówkami na stronie **www.gardenersworld.com/seeds-bulbs**

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; GETTY/JAMES GUILLIAM (EYEEM); JASON INGRAM; TIM SANDALL

eprasa.pl 9f60c0dba8

Zbierz selery korzeniowe

Jedną z drobnych tradycji naszej rodziny jest zupa z kasztanów jadalnych i selera korzeniowego w drugi dzień Świąt Bożego Narodzenia, więc za punkt honoru uchodzi wyhodowanie w ogrodzie pokrytego brodawkami pękatego selera korzeniowego w ilości wystarczającej na przygotowanie szczodrej porcji zupy. Po wyszorowaniu szczeciniastą szczotką pod zimną wodą, tak aby dostać się do wszystkich szczelin, niczym przerośnięta trufla wyłania się seler. Liście selera można zachować, aby dodać smaku zupom, bulionom i gulaszom, ale to zgrubiały korzeń jest zdobyczą. Sklepowy seler korzeniowy jest zawsze nadmiernie wyrośnięty. Wolę intensywny smak jego dużo mniejszych wersji, które sam uprawiam i mimo, że mamy ich wystarczająco dużo do jedzenia od października do wczesnej wiosny, sianie maleńkich nasion w marcu, staranna uprawa i pielęgnacja latem oraz jesienią, prowadzi do tego jedynego, wyjątkowego lunchu w drugi dzień Świąt Bożego Narodzenia.

OGLĄDAJ filmy z poradami Monty'ego na **www.gardenersworld.com/monty**

Kiedy zbierasz seler, umyj dokładnie nabrzmiały korzeń i zostaw liście – dodadzą aromatu selera zupom i wywarom.

eprasa.pl 9f60c0dba8

Uprawa pojemnikowa oznacza, że możesz zapewnić roślinie dokładnie takie podłoże, jakiego potrzebuje

Nie jest jeszcze za późno na obsadzenie pojemnika, który będzie się ciekawie prezentował aż do wiosny

Przygotuj zimową dekorację

Ta kompozycja będzie świetnie się prezentować już od pierwszego dnia i będzie nabierać uroku z każdym miesiącem aż do wiosny. Oczar pośredni (*Hamamelis* x *intermedia*) nie przepada za naszą ciężką gliniastą ziemią, ale w pojemniku mogę dać mu odpowiedni drenaż i lekko kwaśne podłoże, które bardziej mu odpowiada, mieszając szczodrą ilość kompostu z paproci z ziemią liściową i grysem. Cyklamen perski (*C. persicum*) można sadzić podczas kwitnienia. Będzie kwitł nadal przez wiele tygodni, dopóki nie zrobi się zbyt zimno. Płożący bluszcz natychmiast doda zielonej głębi i będzie kontrastował z nagimi gałęziami oczaru. Ten ostatni w niedługim czasie zostanie gwiazdą przedstawienia, kiedy to od końca stycznia gałęzie najeżą się kwiatami.

Jeśli donica jest zbyt cenna lub miejsce w niej jest ograniczone, ze względu na stosunkową ponurość tego zestawienia po kwitnieniu oczaru rośliny możesz rozsadzić. Cyklamen wyrzuć na kompost, a bluszcz i oczar posadź w gruncie lub donicy i odstaw do następnej zimy, podczas gdy pierwotna donica będzie służyć letniej dekoracji.

ZBIERZ JARMUŻ

Niezależnie od tego, czy uprawiasz bujny, zielony, kędzierzawy jarmuż, fioletowy 'Redbor' czy ciemne włoskie odmiany pochodzące z Toskanii, jarmuż stanowi przepyszne i odporne na mróz źródło witamin zimą. Zbieraj liście, kiedy osiągną długość 20 cm, pozbywając się zbyt twardego do zjedzenia nerwu centralnego ze starszych liści. Wysiewaj jarmuż wczesną wiosną lub latem, aby uzyskać ten cenny plon podczas zimowych miesięcy.

Jarmuż jest jednym z wielu świeżych warzyw kapustnych dostępnych prosto z grządki o tej porze roku

Nie zapomnij

- Sprawdzaj drzewa i krzewy w poszukiwaniu martwych lub uszkodzonych pędów, które należy usunąć
- Zbuduj i napraw podpory dla pnączy
- Kontynuuj przygotowywanie ziemi liściowej z opadłych liści
- Przynieś gałązki pachnących zimowych kwiatów do domu, aby cieszyć się ich zapachem

ODWIEDŹ www.gardenersworld.com/basics w poszukiwaniu wskazówek nt. zimowych prac w ogrodzie

ZDJĘCIA: MARSHA ARNOLD; PAUL DEBOIS; JASON INGRAM

eprasa.pl 9f60c0dba8

Uporządkuj doniczki, aby przygotować się do wiosny i zapobiec zimowaniu szkodników

Posortuj pojemniki

Układaj doniczki według rozmiaru, aby ułatwić sobie wiosenny siew i sadzenie. Ustawione w pionie zajmą mniej miejsca. Sprawdź, czy nie są popękane. Zachowaj pęknięte gliniane doniczki – aby wydłużyć ich przydatność można wzmocnić je drutem.

NIE ZAPOMNIJ

- ☐ **Regularnie usuwaj martwe liście z zimujących roślin, aby zapobiec ich gniciu i pleśnieniu**
- ☐ **Podlewaj rośliny oszczędnie, gdy ich wzrost jest spowolniony**

Termometr pomoże ci kontrolować temperaturę i wilgotność

Sprawdź ogrzewanie i wentylację

Użyj termometru do kontrolowania temperatury w szklarni. Zimą nawet nieogrzewane szklarnie nagrzewają się na słońcu i mogą wymagać wietrzenia. Niektóre grzejniki szklarniowe mają termostaty. Temperatura może być regulowana automatycznie.

Kiedy brakuje światła, najważniejsza dla ochrony przed chorobami grzybowymi jest prawidłowa wentylacja. Sprawdź, jak temperatura zmienia się przy otwarciu wywietrzników. Szczegóły zależą od tego, co uprawiasz, lecz ogólna zasada mówi, że kiedy dni są krótkie, a światła jest mało, należy utrzymywać w szklarni niską temperaturę, aby delikatne pędy nie rosły zbyt szybko – bo wtedy będą osłabione.

Zadbaj o narzędzia

Oczyść i naoliw narzędzia potrzebne w sezonie wiosennym. Usuń resztki ziemi i zabrudzenia. Ostrożnie odczep ruchome ostrza. Użyj środka myjącego i papieru ściernego, aby usunąć ślady roślin z elementów służących do przycinania.

Nałóż trochę oleju na osełkę i nachyl ostrze w dół. Równomiernie dociśnij je do kamienia. Zaokrąglone ostrza sekatorów ostrz kolistymi ruchami. Zetrzyj nadmiar oleju i zamocuj ostrze z powrotem. Naoliw wszystkie ruchome części i odłóż narzędzie w suche miejsce.

Użyj osełki, aby naostrzyć narzędzia i ułatwić sobie pracę

OBEJRZYJ filmy z poradami na stronie **www.gardenersworld.com/greenhouse**

KROK PO KROKU Pobierz sadzonki korzeniowe

Napełnij doniczkę lub kuwetę podłożem ze żwirem, w którym posadzisz sadzonki korzeniowe zawilca chińskiego. Ukorzeniaj je na stole w szklarni lub w inspekcie. Pędy pojawią się szybko, ale rośliny wykształcą solidny system korzeniowy dopiero późną wiosną.

1 **ODDZIEL** młode i żywotne korzenie z brzegu bryły korzeniowej

2 **WYBIERZ** najgrubsze pędy i podziel bryłę na części. Pędy wyrastają z górnej części, a korzenie z dołu, więc nie odwracaj sadzonek do góry nogami

3 **DELIKATNIE** wciśnij każdą sadzonkę w ziemię i przysyp cienką warstwą ziemi lub żwirku. Uklep powierzchnię i podlej sadzonki.

TEKST: EMMA CRAWFORTH; ROSIE YEOMANS
ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE

eprasa.pl 9f60c0dba8

Rozwieś karmniki dla ptaków

Dokarmiaj ptaki, aby przetrwały zimę i założyły gniazda w twoim ogrodzie. W następnym sezonie pomogą ci opanować szkodniki. Użyj różnych karmników. Wykładaj nasiona, orzechy, ziarno i kaloryczne karmy, np. kule smalcu.

Umieść karmniki wysoko i z dala od kryjówek, w których mogą czyhać drapieżniki – np. koty. Regularnie czyść karmniki i dbaj, aby były pełne jedzenia.

Umieść kule tłuszczu w wiszącym karmniku. Przyciągną różne gatunki ptaków.

ODWIEDŹ
www.gardenersworld.com/wildlife i poznaj porady dotyczące dzikich zwierząt w ogrodzie

20 MINUT WOLNEGO

Uporządkuj ścieżki wokół i między grządkami. Mogą być schronieniem dla chwastów i szkodników, które zaatakują twoje grządki, gdy zrobi się cieplej. Zadbaj teraz o alejki, usuwając z nich chwasty. Na utwardzonych ścieżkach przyda się wypalarka. Wypełnij ubytki w trawie. Dodaj świeżej ściółki z kory tam, gdzie uległa rozkładowi.

Podlewaj nowo posadzone drzewa, nawet gdy ziemia jest wilgotna

Posadź nowe drzewa owocowe

Wykop dołek o głębokości równej długości korzeni drzewka, ale dwa razy szerszy. Wzrusz ziemię w dołku widłami, wsyp kompost ogrodowy i zalej wodą. Zapewnij podporę, jeśli sadzisz drzewo na wietrznym stanowisku. Przytrzymaj sadzonkę podczas zasypywania ziemią, kompostem i mączką kostną. Uciśnij ziemię wokół sadzonki, podlej, a na koniec wyściółkuj. Obrywaj owoce, które uformują się w pierwszym roku, aby drzewo się wzmocniło.

Poczekaj, aż wszystkie liście opadną, zanim wytniesz łodygi

Przytnij tegoroczne pędy szparagów

Stare pędy szparagów przycina się do poziomu gruntu. Przy okazji wzrusz ziemię wokół roślin, gdzie zwykle zimują poskrzypki szparagowe. Daj ptakom dzień lub dwa, aby wyjadły owady. Następnie wyściółkuj grządkę grubą warstwą kompostu lub przerobionego obornika.

Zaplanuj przyszłoroczny płodozmian

Zrób notatkę lub szkic, aby zapamiętać, gdzie rosły poszczególne uprawy w tym sezonie. Warto wdrożyć płodozmian, szczególnie wobec cebuli, ziemniaków czy roślin kapustnych, które są podatne na choroby i ataki szkodników. Unikaj uprawiania tych samych roślin w tym samym miejscu przez dwa lata z rzędu. Pomyśl o kondycji gleby: możesz posiać warzywa korzeniowe w miejscu po ziemniakach, skoro ziemia jest już spulchniona.

Zaplanuj i zaznacz miejsca pod uprawę konkretnych roślin w następnym roku

ODWIEDŹ
www.gardenersworld.com/basics i poznaj rady nt. przygotowania gleby pod uprawy

SZYBKIE ROZWIĄZANIA

Jeśli nie masz czasu zbierać pojedynczych brukselek, zetnij całą łodygę i trzymaj ją w domu, w chłodnym miejscu, w wiadrze z wodą. Pędy przetrwają tak dość długo, a brukselki można zrywać w razie potrzeby.

TEKST: EMMA CRAWFORTH; ROSIE YEOMANS
ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; JASON INGRAM. THANKS TO STRAWBERRY HILL, TWICKENHAM

eprasa.pl 9f60c0dba8

Usuń pomarszczone i uszkodzone owoce, aby uniknąć przeniesienia chorób na pozostałe zapasy

Sprawdź przechowywane plony

Zajrzyj do spiżarni, aby sprawdzić, czy przechowywane zbiory są wciąż świeże. Im dłużej leżą, tym bardziej są podatne na utratę wilgoci lub gnicie.

Przejrzyj uważnie zbiory i usuń te, które są pomarszczone lub mają brązowe plamy. Zużyj zdrowe, choć wyschnięte części, a resztę wyrzuć. Upewnij się, że owoce i warzywa schowane w spiżarni są czyste, suche i nie dotykają jedne drugich. Jeśli w pomieszczeniu znajdują się inne źródła wilgoci, takie jak rośliny w doniczkach, usuń je, aby wydłużyć czas przechowywania.

PRZYTNIJ WINOROŚL

Winorośl to jedna z roślin, które puszczają soki, jeśli są przycinane o niewłaściwej porze roku. Odpowiednią porą jest przełom jesieni i zimy. W razie wątpliwości wykonaj próbne cięcie, aby upewnić się, że soki nie wypływają. Należy obciąć końcówki zdrewniałych gałęzi, aby nadać roślinie kształt, a także przyciąć pędy wyrastające z łozy, pozostawiając tylko po parę węzłów.

UWAŻAJ NA

Lód w poidełkach dla ptaków

Ptaki potrzebują wody przez cały rok. Możesz zapobiec powstaniu tafli lodu, umieszczając na wodzie piłeczkę lub wyścielając pojemnik folią. Wyjmuj lód z jej pomocą i często zmieniaj wodę. Po nagłym przymrozku rozpuść lód gorącą wodą.

Oczyść plastikowe etykiety, aby pozbyć się nieaktualnych napisów

Odzyskaj używane znaczniki do roślin

Zbierz plastikowe etykiety z warzywnika i umyj je, aby były gotowe do ponownego użycia. Zmyj brud gorącą wodą z mydłem. Użyj odrobiny mleczka do czyszczenia oraz drucianego czyścika, aby usunąć napisy. Oznaczenia ołówkiem są najłatwiejsze do zmycia, ale nawet permanentny marker można wyszorować i znów pisać na znaczniku. Wytrzyj plastikowe etykiety do sucha i odłóż. Posłużą lata, jeśli będą czyszczone i chowane na zimę.

NIE ZAPOMNIJ

- ☐ **Zbierz zimową kapustę, kalafiory, selery, pory, cykorię i sałaty**
- ☐ **Posadź kapustę 'Hispi' w inspektach lub w nieogrzewanej szklarni**
- ☐ **Rozpocznij siew cebuli pod osłoną już po Świętach, aby uzyskać dorodne plony**
- ☐ **Sadź ząbki czosnku, aby skorzystał z zimowego chłodu**
- ☐ **Przytnij zimą drzewa i krzewy owocowe – metody poznasz na str. 80**

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; GETTY/BY-STUDIO

eprasa.pl 9f60c0dba8

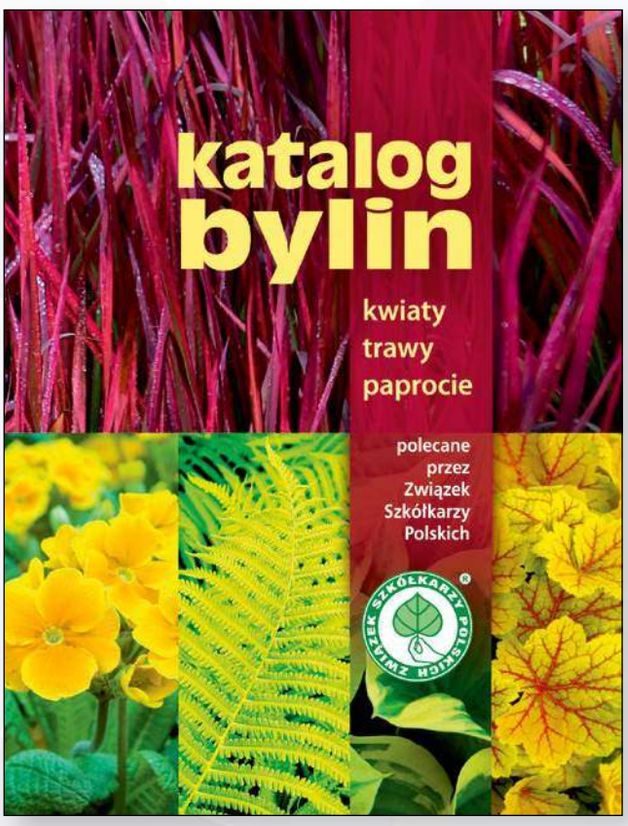
Prenumerata w limitowanej ofercie

Gardeners' World EDYCJA POLSKA

Prenumerata roczna Gardeners' World (10 wydań) + **Katalog bylin – kwiaty, trawy, paprocie**

w cenie 149,00 zł

Wszystkie opcje prenumeraty i e-prenumeraty znajdziesz na **www.UlubionyKiosk.pl**

konto do wpłat: AVT-Korporacja sp. z o.o., ul. Leszczynowa 11, 03-197 Warszawa,
ING Bank Śląski 18 1050 1012 1000 0024 3173 1013

Oferta prenumeraty limitowanej ważna do ukazania się wydania styczeń-luty 2022 lub do wyczerpania zapasów.

eprasa.pl 9f60c0dba8

Prezentownik

Zainspiruj się naszymi pomysłami na świąteczne prezenty – nie tylko dla ogrodników

▲ Fartuszek do zbiorów
Praktyczny fartuch, niezastąpiony przy zbiorze owoców, dzięki bardzo dużej i wygodnej kieszeni. Dobrze sprawdza się również przy przycinaniu przekwitłych kwiatostanów róż, szczególnie pnących.
www.elegancka-ogrodniczka.pl

▼ Stołek ogrodowy z przypinaną torbą
Solidny, ale lekki taboret w komplecie z doczepianą torbą na narzędzia. Piękny wzór w róże nadaje stylowego wyglądu. Stołek jest składny, dzięki czemu jego składowanie jest o wiele prostsze.
www.gardenlove.pl

▲ Zimowe Pacynki
Ręcznie malowane metalowe ozdoby sprawią, że Twój taras lub wejście do domu nabierze uroczego, zimowego klimatu Świąt. Możesz je wkomponować w donicę z iglakami, w stroik lub po prostu udekorować nimi zimowy ogród. Bałwanek, Mikołaj i Pingwinek czekają na Ciebie!
www.aurora-garden.pl

▲ Ozdoba Świąteczna Gwiazdor
Gwiazdor, czyli kolędnik niosący Gwiazdę Betlejemską, wykonany jest z metalu, może więc witać gości przy wejściu do domu, ozdobić taras lub pilnować choinki przed zakusami domowego kota.
www.aurora-garden.pl

▶ Pralinki kwiatowe
Kochasz rośliny. Dlaczego? Bo są piękne i zasługują na miłość. Bo dobrze się przy nich czujesz. Bo lubisz na nie patrzeć. Bo lubisz je wąchać. A chciałbyś je zjeść? Spróbuj rzemieślniczych, ręcznie malowanych pralinek z nadzieniem miętowym, różanym i lawendowym.
www.botaniki.pl

▲ Nakolanniki
Przydatne i eleganckie nakolanniki, które w każdej chwili szybko i łatwo można przypiąć do pasa lub fartuszka za pomocą elastycznego paska na rzepy. Zaprojektowane, by prace ogrodowe uczynić lżejszymi.
www.elegancka-ogrodniczka.pl

▶ Sekator z kaburą z serii British Bloom marki Burgon&Ball
Sekator obejściowy wraz z kaburą z neoprenu, którą można łatwo zamocować do paska od spodni. Kabura ozdobiona nadrukiem z motywem ulubionych angielskich kwiatów: dalii oraz piwonii.
www.gardenlove.pl

eprasa.pl 9f60c0dba8

Prezenty do domu i kuchni

www.tescomapolska.pl

◀ Skrobak do szatkowania kapusty PRESTO Expert

Szybkie i bezpieczne szatkowanie kapusty, niezastąpiony podczas przygotowania kiszonej kapusty i sałatek

◀ Ziołownik SENSE, z oświetleniem LED

Niezbędny podczas uprawy ziół kuchennych. Efektywne oświetlenie LED zastępuje naturalne światło słoneczne w pomieszczeniu przez cały rok

▶ Forma na chleb pełnoziarnisty TESCOMA DELLA CASA

Dla miłośników pysznego domowego chleba; wykonana z żaroodpornego silikonu

◀ Blok do noży FEELWOOD, z 5 nożami

Pięć wysokiej jakości noży z rękojeściami z drewna jesionowego, w masywnym drewnianym bloku

▶ Siekacz obrotowy HANDY

Siekanie na wybraną grubość ziół, czosnku i cebuli

◀ Naczynie do przygotowywania masła TESCOMA DELLA CASA

Przygotowanie domowego masła jeszcze nigdy nie było tak proste

▶ Konewka do podlewania SENSE 2.01

Podlewanie bez kapania, zdejmowane wieczko i składany uchwyt ułatwiający napełnianie

▶ Spiralizer HANDY, 3 ostrza

Wyczaruje wstążki, nitki i spirale z ziemniaków, cukinii, ogórków, marchwi, buraków, jabłek lub gruszek

◀ Dzbanek TEO 1,25 l, z sitkiem do zaparzania

Dzięki dwóm wyjątkowym sitkom zaparzy każdy rodzaj herbaty

◀ Skrobak do dyni PRESTO Expert, regulowany

Łatwe obieranie dyni z cienką lub grubą skórką

eprasa.pl 9f60c0dba8

▶ Skrzynka na listy do św. Mikołaja
Wyjątkowa metalowa skrzynka, w której zostawisz listę wymarzonych prezentów.
www.florapoint.pl

▲ Szlachetny len
Lniane tkaniny potrafią zachwycić swoim... naturalnym pięknem w każdym wnętrzu. To oryginalne faktury i pastelowe lub soczyste kolory. Nocą otulają nas w łóżku, w dzień okrywają nas jako koszula, suknia, spodnie kostium czy płaszcz. Len to nie tylko moda, ale również styl życia.
www.lnianyzaulek.com

▲ Kiełkownica słoikowa
Szklany słoik z wypłaszczeniem do stawiania na ukos, plus nakrętka z sitkiem. Niezwykle wygodny sposób na uprawę kiełków w domu! Przekonaj się, jak łatwo i bez problemów zrobić samemu takie kiełki, na jakie masz ochotę.
www.semini.pl

▼ Drewniana figurka
Bardzo szeroki asortyment dziadków do orzechów; od bardzo małych zawieszek do olbrzymich figur.
www.florapoint.pl

▲ Klęcznik ogrodowy krzesełko 2 w 1
Pozwala pracować zarówno na kolanach oraz w pozycji siedzącej. Może służyć jako krzesełko, taborecik ogrodowy lub klęcznik – bardzo wygodny podczas pielenia i sadzenia. Co więcej, mebelek jest składany, lekki i zajmuje niewiele miejsca podczas przechowywania.
www.semini.pl

▼ Stylowe donice
Ręcznie wykonane donice to naturalny wybór i jakość na lata! Klasyczna elegancja, szeroka gama kształtów, rozmiarów i kolorów zadowoli nawet najbardziej wymagające gusta.
www.bgreen.pl

◀ Zapachowe świece sojowe
Odprężający aromat rozmarynu to wyjątkowa propozycja na zakończenie dnia. Znajdź chwilę czasu dla siebie, zrelaksuj się przy blasku świec i odzyskaj wewnętrzny spokój.
www.esklep.legutko.com.pl

eprasa.pl 9f60c0dba8

▼ Dmuchawa ogrodowa

Jeśli nie masz w domu grabi lub po prostu nie chcesz/nie umiesz grabić, z pomocą przyjdzie dmuchawa do liści. Dmuchawa System 20 V Tryton jest wyjątkowa – bo elektryczna i akumulatorowa. Przez to idealna na prezent dla każdego, kto nie lubi hałasu i po cichu dyskretnie chce sprzątnąć liście z podjazdu.
www.narzedzianonstop.pl

▲ Sekator kowadełkowy

Sekator kowadełkowy Proline 4011 posiada jedno proste ostrze i spasowaną z nim stalnicę (gruby metalowy element oporowy). Narzędzie to przeznaczone jest specjalnie do cięcia zdrewniałych, suchych gałęzi, pędów, łodyg itp.
www.narzedzianonstop.pl

▶ Piła szablasta

Jesteś w ogrodzie i chcesz zrobić porządek z niektórymi gałęziami – po prostu je poprzycinać. Potrzebujesz przenośnego narzędzia, z którym taka robota będzie łatwa i da spodziewany efekt. Mamy dla Ciebie coś w sam raz – przenośną, akumulatorową piłę szablastą System 20 V Tryton.
www.narzedzianonstop.pl

▲ Wiertarko-wkrętarka

Brak pomysłu na prezent dla ukochanej? Biżuteria, perfumy, książki… to wszystko już było! A może… jej prywatna, akumulatorowa wiertarko-wkrętarka? Kompaktowa i funkcjonalna akumulatorowa wiertarko-wkrętarka DF333DSAP1 to prezent idealny dla każdej wspaniałej kobiety.
www.makita.pl

▼ Gwiazda betlejemska

Gwiazda betlejemska rozweseli Twój dom kolorowymi przylistkami (klasyczna poinsecja jest czerwona, ale w nowoczesnych wnętrzach sprawdzają się odmiany białe, łososiowe, różowe czy kremowe). Można nią udekorować świąteczny stół, albo wykorzystać do stworzenia wieńca, ozdoby choinki lub podwieszanej dekoracji (jako kwiat cięty).
www.starsuniteeurope.eu/pl

▶ Odkurzacz pionowy

Nastolatkowie nie są miłośnikami domowych porządków, prawda? Może Wasz obecny odkurzacz po prostu nie jest cool? Odkurzacz akumulatorowy CL108FDSAP jest lekki i poręczny. Porywający kolor, łatwa obsługa i lekka konstrukcja sprawiają, że sprzątanie staje się przyjemnością.
www.makita.pl

◀ Podkaszarka

Wspólna praca w ogrodzie? Ręce opadają! Z ciężkimi narzędziami ogrodowymi to nie lada wyzwanie! Akumulatorowa podkaszarka UR100DSAP sprawi, że wspólne chwile w ogrodzie nabiorą nowego wymiaru. To świetny pomysł na prezent dla każdego, kto prawdziwie kocha swój ogród.
www.makita.pl

eprasa.pl 9f60c0dba8

◀ Hotel dla owadów ClickUp!

Przyciągnie do Twojego ogrodu jeszcze więcej owadów i będzie przydatny przez cały rok. Specjalna konstrukcja oferuje cztery różne siedliska dostosowane do różnych gatunków owadów.
www.gardena.pl

◀ Kosz Ergo Pop-up

Wytrzymały, składany kosz do zbierania suchych i mokrych odpadów ogrodowych, takich jak liście, małe gałęzie, chwasty czy skoszona trawa.
www.fiskars.pl

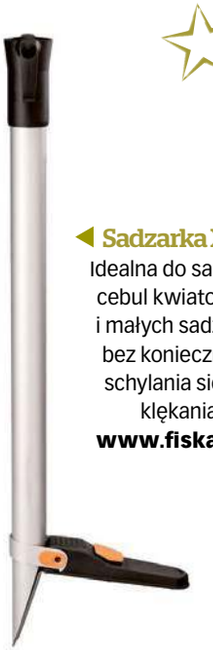
▲ Narzędzia ogrodnicze PASTEL™

Ergonomiczne, lekkie, wyjątkowe i… eleganckie. Zaprojektowane z myślą o użytkownikach dbających o swoje otoczenie, osobach dla których uprawa roślin jest częścią stylu życia. Zestaw składa się z łopatki, widełek, kultywatora oraz motyczki.
www.cellfast.pl

▲ Robot koszący Honda Miimo 40 Live

Inteligentny mini robot do koszenia przydomowych trawników oferuje obsługę smart. Komunikuje z siecią GSM i sam zarządza koszeniem.
www.miimo.pl

◀ Sadzarka Xact

Idealna do sadzenia cebul kwiatowych i małych sadzonek bez konieczności schylania się czy klękania.
www.fiskars.pl

▼ Odkurzacz wielofunkcyjny

Najwyższa półka odkurzaczy WD, czyli WD 6 to klasa sama w sobie. Wyjątkowo mocne, wytrzymałe, niezawodne. Do najtrudniejszych zadań. Bogate wyposażenie standardowe gwarantuje szeroki zakres zastosowań w domu i w jego otoczeniu.
www.karcher.pl

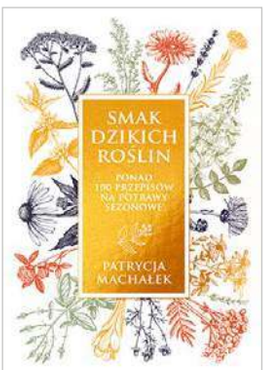
▲ Przecinarka do drewna

Wszechstronna akumulatorowa przecinarka GTA 26. Idealna do przycinania drzew i krzewów, rozdrabniania odpadów zielonych i prac stolarskich.
www.stihl.pl

Więcej pomysłów na prezenty znajdziesz na **www.zielonyogrodek.pl/prezenty**

eprasa.pl 9f60c0dba8

10 książek pod choinkę
dla ogrodnika i ogrodniczki

Smak dzikich roślin
Patrycja Machałek
Znak koncept, 2021
Poznaj moc dzikich ziół, chwastów oraz liści drzew i naucz się gotować w zgodzie z rytmem natury. Książka Patrycji Machałek pozwoli Ci odkryć właściwości nietypowych ziół, dowiesz się z niej liście jakich drzew idealnie urozmaicą domowe menu. Znajdziesz inspiracje do kulinarnych eksperymentów i zaskoczysz znajomych o każdej porze roku. Zawiera ponad 100 przepisów na potrawy z wykorzystaniem nieoczywistych roślin rosnących blisko Ciebie.

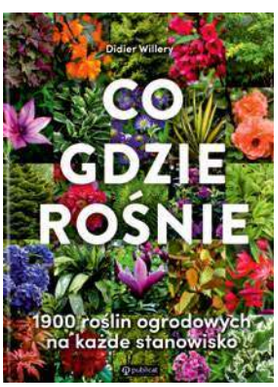
O czym szumią zioła Podręcznik ziołolecznictwa, tom 1
Ruta Kowalska
Zioła w pełni, 2021
Szczodra dawka naukowej wiedzy na temat roślin leczniczych doprawiona szczyptą historii ziół i etnobotaniki, ilustrowana zdjęciami z samodzielnie przygotowanymi naturalnymi miksturami. Dzięki niej dowiesz się, jak prawidłowo zbierać, suszyć i przechowywać zioła, poznasz tajniki właściwego sporządzania ziołowych eliksirów i bez trudu przygotujesz samodzielnie skuteczne leki ziołowe do własnej apteczki. Naucz się czerpać z obfitości płynącej ze świata Natury.

Szkoła cięcia 2 Drzewa i krzewy owocowe
Alicja Grabowska, Lucyna Grabowska
Wydawnictwo Szarotka, 2021
Najczęstszym powodem kłopotów z cięciem jest brak wiedzy albo brak doświadczenia. Jeśli nie wiesz, jak ciąć swoje drzewa i krzewy owocowe lub opada z Ciebie cała odwaga, to ta książka pomoże Ci uzupełnić wiedzę i doda pewności w działaniu. Dzięki niej zrozumiesz, po co i jak masz ciąć drzewka i krzewy; nie będziesz się martwić, że zrobisz coś źle, bo wszystko jest bardzo dokładnie wyjaśnione. Polub cięcie i zacznij się cieszyć obfitymi zbiorami owoców we własnym ogrodzie!

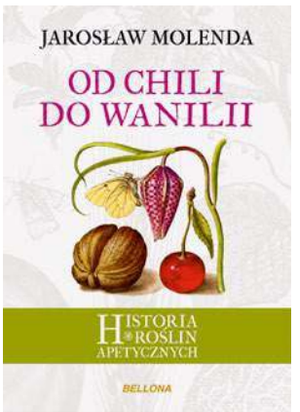
Co gdzie rośnie 1900 roślin ogrodowych na każde stanowisko
Didier Willery
Publicat, 2021
Ten praktyczny poradnik prezentuje zestawienia gatunków oraz odmian kwiatów, krzewów i drzew ułożonych według różnych kluczy i jest świetną alternatywą dla alfabetycznych katalogów; nie trzeba znać nazw gatunkowych, by z niej korzystać. Poradnik zawiera propozycje gotowych kompozycji odpowiadających określonym warunkom siedliskowym i gustom ogrodników. Dzięki niemu z łatwością zaplanujesz urzekające rabaty kwiatowe oraz urocze ogrodowe zakątki.

Jak nie zabić swoich roślin
Nik Southern
Wydawnictwo Otwarte, 2018
Jesteś seryjnym zabójcą roślin? Ile kwiatów masz na sumieniu? Ile doniczek wyniosłaś na śmietnik? Przyparta do muru wstydliwie wyznajesz, że potrafisz ususzyć nawet kaktusa? Czas z tym skończyć! Podaruj swoim kwiatom lepsze życie! Zacznij rozumieć ich potrzeby i naucz się odpowiedniej pielęgnacji każdego gatunku. Dowiedz się, co o kondycji rośliny mówią jej korzenie i liście. Naucz się, jak i kiedy podlewać, przestawiać i przesadzać swoje kwiaty i zostań domowym botanikiem.

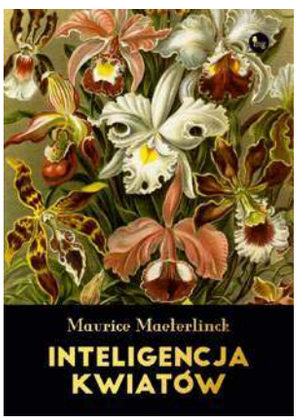

eprasa.pl 9f60c0dba8

Od chili do wanilii
Historia roślin apetycznych
Jarosław Molenda
Bellona, 2016

Dzieje migracji roślin są o wiele ciekawsze niż ludzi i o wiele bardziej zagadkowe, bo skąd na przykład wizerunek ananasa na pompejańskiej mozaice sprzed 2 tysięcy lat, skoro zgodnie z oficjalną nauką owoc ten pojawił się w Europie dopiero po odkryciu Ameryki? Dzięki lekturze tej książki poznasz odpowiedź na tę i wiele innych zagadek, np. co ma curry do piernika, komu zawdzięczamy makaron i kto pierwszy delektował się lodami waniliowymi.

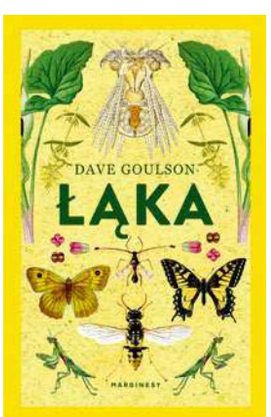
Inteligencja kwiatów
Maurice Maeterlinck
Wydawnictwo MG, 2017

Czy rośliny potrafią… myśleć? W świetle dzisiejszej wiedzy śmiało możemy mówić o inteligentnych zachowaniach roślin. Lektura książki Maurice'a Maeterlincka – belgijskiego dramaturga i poety, laureata nagrody Nobla, a również znakomitego przyrodnika – pozwoli jej czytelnikom z zachwytem podziwiać świat roślin, opisany z głęboką wiedzą wyjątkowo pięknym językiem. Jest to polskie wydanie książki napisanej ponad 110 lat temu, ilustrowane wspaniałymi rycinami kwiatów.

Człowiek, który zrozumiał naturę
Nowy świat Alexandra von Humboldta
Andrea Wulf
Wydawnictwo Poznańskie, 2017

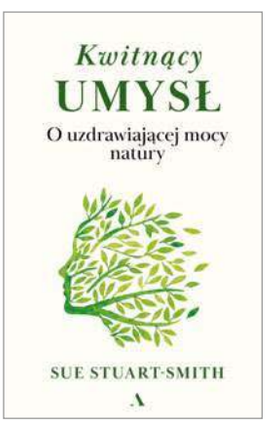
Na cześć Alexandra von Humboldta nazwano miasta, rzeki, pasma górskie, prąd oceaniczny, pingwina, gigantyczną kałamarnicę – a nawet morze na Księżycu. Chciał poznać i zrozumieć świat, w którym żyjemy, i pierwszy zaczął się o niego troszczyć. Już w 1800 roku przewidział zmiany klimatyczne spowodowane działalnością człowieka i stworzył podwaliny współczesnego ruchu ekologicznego. Życie Alexandra von Humboldta to opowieść o tym, jak ukształtował się sposób, w jaki patrzymy na naturę i naszą planetę dzisiaj.

Łąka
Dave Goulson
Marginesy, 2018

Czy owadom chodzi tylko o jedzenie i seks? Czy słusznie brzydzimy się much? Jak szybka może być ważka? I czy polityka os jest lepsza niż ludzka? Przyroda to niesłychanie różnorodny, złożony i precyzyjny system. Mamy ją na wyciągnięcie ręki, ale często nie dostrzegamy jej i nie rozumiemy. Dzięki „Łące" możemy się tego nauczyć. Wyjdź do ogrodu albo do parku, kucnij w trawie i posłuchaj, co tam piszczy. Doceń piękno rozmaitych przejawów życia i zastanów się, jak możemy je ocalić.

Kwitnący umysł
O uzdrawiającej mocy natury
Sue Stuart-Smith
Agora, 2021

O ogrodach myślimy często jak o schronieniu, miejscu, w którym można zapomnieć o troskach całego świata i uciec od „prawdziwego" życia. Ale to wcale nie jest ucieczka. Gdy nasze ręce zanurzają się w ziemi, gdy w niej grzebiemy, sadzimy, pielimy, zbieramy plon jesteśmy tak blisko esencji życia, jak w żadnej innej naszej aktywności. Oto inspirująca i krzepiąca opowieść wybitnej psychoterapeutki i zapalonej ogrodniczki o uzdrawiającym wpływie przyrody na nasze życie.

eprasa.pl 9f60c0dba8

MARKET OGRODNICZY

DaglezjaRyki
majowe.ogrody
miskanty
giganty wśród traw

Pierwsza książka o uprawie i pielęgnacji miskantów.
Bogato ilustrowana
Zapraszamy do magicznego świata traw
www.sklep.daglezjaryki.pl

Sadzawka
SKLEP INTERNETOWY
liliowce, paprocie, lilie wodne obuwiki, hosty, trójlisty, cyklameny, epimedia

» www.sadzawka.pl

Floribunda.pl

hodowla i sprzedaż róż ogrodowych
sklep internetowy
Szkółka Róż Floribunda
24-130 Końskowola, Kurowska 19
biuro@floribunda.pl, tel. 603758788
www.floribunda.pl

zielony.salonik Zielony -Salonik
WSZYSTKO DO OGRODU
WWW.ZIELONY-SALONIK.PL
ZAKUPY ON-LINE
PRZEZ CAŁY SEZON
Zielony Salonik

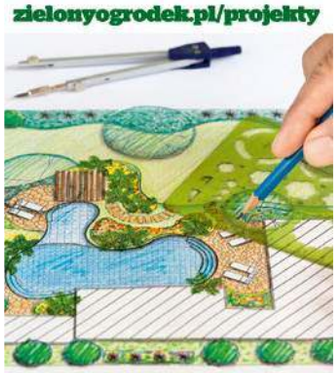
Sklep internetowy z nowoczesnym
OŚWIETLENIEM SOLARNYM i ozdobami ogrodowymi,
w tym RZEŹBAMI WIATROWYMI

AURORA
AURORA-GARDEN sale@aurora-garden.pl,
www.aurora-garden.pl, tel. 796 881 848

Katalog firm ogrodniczych
Przejrzyj naszą bazę i dodaj swoją firmę!

Wejdź na:
zielonyogrodek.pl/abc-ogrodnika/przydatne-namiary

WYSYŁKOWY SKLEP OGRODNICZY
sklep.szkolkabielawni.pl
Rośliny ozdobne do Twojego ogrodu
Szkółka Drzew i Krzewów Ozdobnych Bielawni
ul. Zdunowska 1, Konarzew 63-700 Krotoszyn, tel. 662 054 630

100+ projektów ogrodów
zielonyogrodek.pl/projekty

Podpory do pnączy
Liny, kratki, kolumny
Wspieramy pnącza.
zielony front
» zielonyfront.pl

eprasa.pl 9f60c0dba8

Gardeners' World
EDYCJA POLSKA

Polska

Redaktor naczelny
Paweł Romanowski
pawel.romanowski@avt.pl

Redaktor prowadzący
Małgorzata Wójcik
malgorzata.wojcik@avt.pl

Redaktor merytoryczny
Łukasz Skop
lukasz.skop@avt.pl

Asystent wydawcy
Anna Cember
anna.cember@avt.pl

Współpracownicy
Anna Moroz-Darska,
Agnieszka Nowak, Klaudia Kossowska,
Katarzyna Kaczan-Borowska,
Grzegorz Falkowski, Bożka Piotrowska

Marketing i reklama
Marta Zaczek
marta.zaczek@avt.pl
tel. 22 257 84 76

Anna Brzywczy
anna.brzywczy@avt.pl
tel. 22 257 84 98

DTP
Studio Adekwatna

Prenumerata
prenumerata@avt.pl
tel. 22 257 84 22

Kolportaż
Paweł Gago
pawel.gago@avt.pl
tel. 22 257 84 24

United Kingdom

GARDENERS` WORLD
MANAGING DIRECTOR
Catriona Bolger

EDITOR-IN-CHIEF
Lucy Hall

ASSOCIATE EDITOR
David Hurrion

BBC STUDIOS, UK PUBLISHING
CHAIR, EDITORIAL REVIEW BOARDS
Nicholas Brett

MANAGING DIRECTOR, CONSUMER PRODUCTS AND LICENSING
Stephen Davies

COMPLIANCE MANAGER
Cameron McEwan

DIRECTOR, MAGAZINES AND CONSUMER PRODUCTS
Mandy Thwaites

UK.publishing@bbc.com
www.bbcstudios.com

IMMEDIATE MEDIA CO LTD
CHAIRMAN
Martin Weiss

CEO
Tom Bureau

DIRECTOR OF INTERNATIONAL LICENSING AND SYNDICATION
Tim Hudson

INTERNATIONAL PARTNERS MANAGER
Molly Hope-Seton

Adres redakcji
„Gardeners' World. Edycja Polska"
ul. Leszczynowa 11
03-197 Warszawa
tel. 22 257 84 99
www.magazyngardenersworld.pl

Źródłowe materiały publikacyjne pochodzą z miesięcznika brytyjskiego „Gardeners' World".

© Copyright 2021 AVT

Mimo wszelkich starań przy opracowaniu materiału do tego czasopisma, wydawca nie ponosi odpowiedzialności za jakiekolwiek błędy w tym czasopiśmie.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za zamieszczone na łamach pisma „Gardeners' World. Edycja Polska" treści reklamowe oraz artykuły promocyjne.

Wydawca
AVT-Korporacja Sp. z o.o.
ul. Leszczynowa 11
03-197 Warszawa tel. 22 257 84 99

Wydawnictwo AVT należy do Izby Wydawców Prasy

Dwumiesięcznik, nr 6/2021

Magazyn jest wydawany na licencji brytyjskiego wydawnictwa Immediate Media Co Ltd

oraz BBC Studios

BBC Gardeners World magazine is published by AVT-Korporacja Sp. z o.o. under licence from BBC Studios, Television Centre, Wood Lane, London W12 7TQ. The Gardeners World logo and the BBC Blocks are the trade marks of the British Broadcasting Corpo-ration. Used under licence. © Immediate Media Company Limited. All rights reserved. Reproduction in whole or part prohibited without permission.

W następnym numerze...

styczniowo-lutowy
numer w sprzedaży już pod koniec grudnia

Zaplanuj warzywnik z Montym i spełnij marzenia o obfitych zbiorach

PLUS Rady ekspertów

Uprawa kaktusów z nasion

Co i jak przycinać zimą

Storczyki: kompozycje, pielęgnacja kwitnienie

lniany zaułek®

len - linen - leinen

ZAPRASZAMY NA WIRTUALNY SPACER
PO NASZYM SKLEPIE

www.lnianyzaulek.com

SKLEP STACJONARNY
ulica Lniany Zaułek 3A, Żyrardów, tel. +48/46 855 34 50

PRODUKCJA I SPRZEDAŻ HURTOWA
Tex-Len Plus ul. Lniany Zaułek 3B, Żyrardów, tel. +48/602 329 514

eprasa.pl 9f60c0dba8

W ŚWIETLE NOWYCH MOŻLIWOŚCI

VEKA.PL

VEKAMOTION 82 I VEKAMOTION 82^{MAX}

NAJNOWSZA GENERACJA PROFILI PVC
I SYSTEMÓW DRZWI PRZESUWNYCH

eprasa.pl 9f60c0dba8